

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O
REAKREDITACIJI
Pravnog fakulteta Osijek
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku**

**Datum preliminarnog posjeta:
22. studenog 2021.**

**Datum reakreditacije u digitalnom okruženju:
24. - 26. studenog 2021.**

Prosinac 2021.

SADRŽAJ

UVOD	3
KRATAK OPIS VREDNOVANOGA VISOKOG UČILIŠTA	6
KRATKA ANALIZA PREDNOSTI I NEDOSTATAKA	10
PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA	10
NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA	10
POPIS DOBRIH PRAKSI UOČENIH NA VISOKOM UČILIŠTU.....	10
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	10
ANALIZA SVAKE TEME, PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE I OCJENA KVALITETE SVAKE TEME	12
I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta	12
II. Studijski programi.....	12
III. Nastavni proces i podrška studentima	15
IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti.....	17
V. Znanstvena/umjetnička djelatnost.....	19
DETALJNA ANALIZA SVAKOG STANDARDA, PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE I OCJENA KVALITETE SVAKOG STANDARDA	22
I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta	22
II. Studijski programi.....	26
III. Nastavni proces i podrška studentima	38
IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti.....	46
V. Znanstvena/umjetnička djelatnost.....	58
PRILOZI	72
SAŽETAK	84

UVOD

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (Agencija) samostalna je pravna osoba s javnim ovlastima, upisana u sudski registar te punopravan član Europskoga registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*).

Sva javna i privatna visoka učilišta podliježu reakreditaciji, koju svakih pet godina provodi Agencija na temelju Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine 45/09) i podzakonskih propisa, poštujući Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskome prostoru visokog obrazovanja (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG*) i međunarodnu praksu na području osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kako bi provelo neovisno vrednovanje Pravnog fakulteta Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- Univ.-Prof. Mag. Dr. Thomas Jaeger, LL.M., Department of European, International and Comparative Law, University of Vienna, Republika Austrija
- Univ.-Prof. Dr. András Jakab, Constitutional and Administrative Law, Universität Salzburg, Republika Austrija
- Prof. Mare Leino, Associate Professor of Social Pedagogy, Social work department, School of Governance, Law and Society, Tallin University, Estonija
- prof. dr. sc. Gordana Marčetić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
- prof. dr. sc. Ivana Kunda, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
- Robi Cvitić, student, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke:

- s upravom
- s Povjerenstvom za osiguranje i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja

- s Uredom za unapređivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja, Uredom za projekte i međunarodnu suradnju, ERASMUS koordinatorom, stručnom suradnicom zaduženom za poslijediplomske studije i cjeloživotno učenje
- sa studentima
- s alumnijima
- s vanjskim dionicima i gospodarstvenicima
- s nastavnicima zaposlenima na puno radno vrijeme
- s vanjskim suradnicima
- s asistentima i znanstvenim novacima
- s voditeljima znanstvenih projekata i doktorskog studija

Tijekom preliminarnog posjeta Pravnom fakultetu Osijek Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku hrvatski članovi Stručnog povjerenstva posjetili su nastavna radilišta, knjižnicu, informatičke kabinete, studentsku referadu i učionice te prisustvovali nastavi, tijekom koje su održali kratak razgovor s prisutnim studentima.

Stručno je povjerenstvo prema protokolu posjeta pregledalo dostupnu dodatnu dokumentaciju te studijske programe (ishode učenja).

Stručno povjerenstvo izradilo je Izvješće o reakreditaciji Pravnog fakulteta u Osijeku Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku na temelju Samoanalize Pravnog fakulteta u Osijeku, popratne dokumentacije i posjeta.

Izvješće sadrži:

- kratak opis vrednovanoga visokog učilišta
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis dobrih praksi uočenih na visokom učilištu
- analizu svake teme, preporuke za poboljšanje i ocjenu kvalitete svake teme
- detaljnu analizu svakog standarda za vrednovanje kvalitete, preporuke za poboljšanje i ocjenu kvalitete svakog standarda
- priloge (sažetak ocjena kvalitete po svakoj temi i po svakom standardu i protokol posjeta Stručnog povjerenstva)
- sažetak.

U analizi dokumenata, posjetu Pravnom fakultetu Osijek i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružili su:

- Ivana Borošić, koordinatorica, AZVO
- Davor Jurić, pomoćni koordinator, AZVO

- Irena Škarica, prevoditeljica tijekom posjeta i prevoditeljica izvješća.

Na temelju provedenog postupka reakreditacije, a uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, Agencija donosi akreditacijsku preporuku kojom ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporučuje:

1. **izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta** za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti
2. **uskratu dopusnice** za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti
3. **izdavanje pisma očekivanja** s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine. Pismo očekivanja može obuhvatiti zabranu upisa studenata u razdoblju određenom pismom očekivanja.

Akreditacijska preporuka sadrži i ocjenu kvalitete visokog učilišta te preporuke za unapređenje kvalitete.

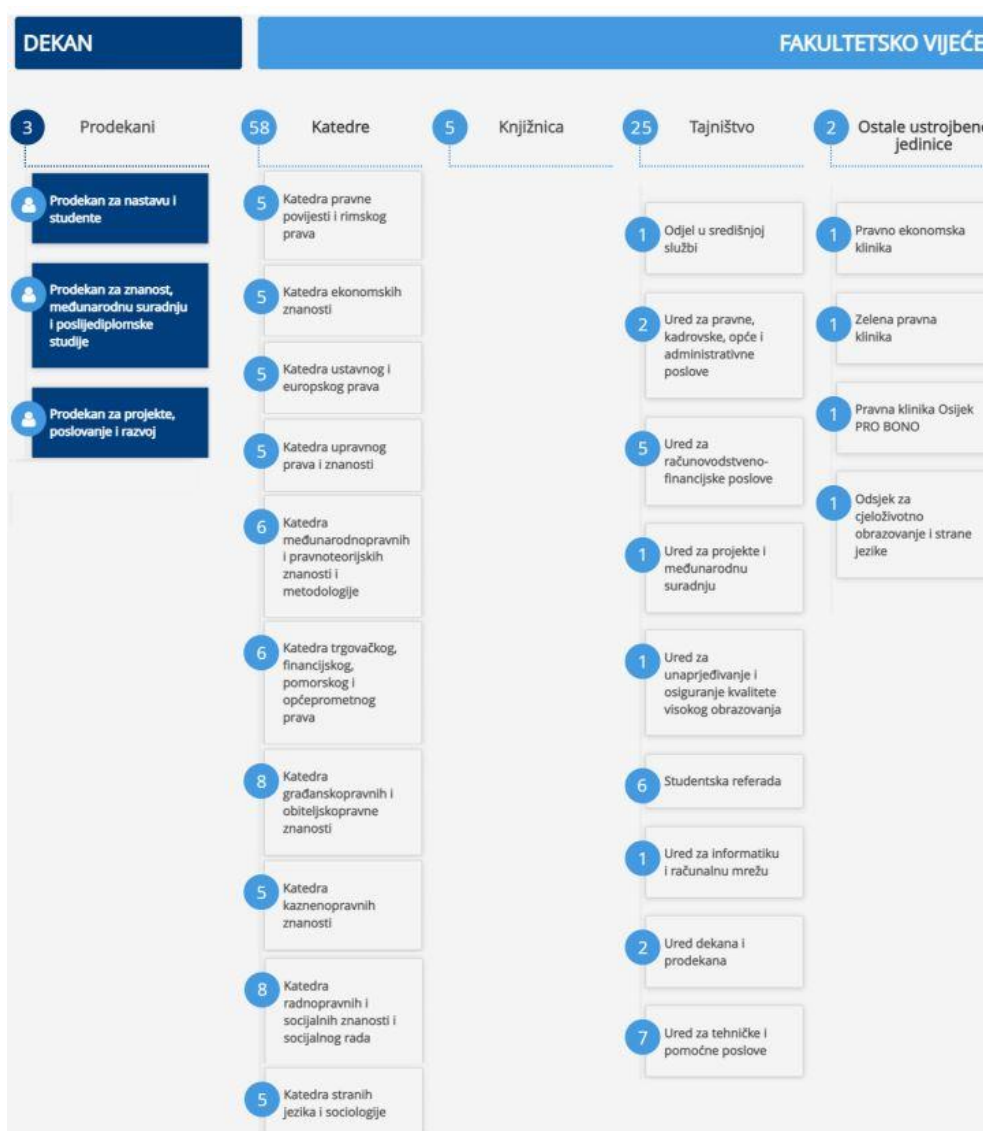
KRATAK OPIS VREDNOVANOGA VISOKOG UČILIŠTA

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Pravni fakultet Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

ADRESA: Stjepana Radića 13, Osijek, Hrvatska

DEKAN: Izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA: Samoanaliza, stranica 4, slika 1 – Organizacijska struktura Pravnog fakulteta Osijek

STUDIJSKI PROGRAMI: Prema podacima navedenima u Samoanalizi i podacima MOZVAG-a

- Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij **Pravo**
- Preddiplomski sveučilišni studij **Socijalni rad**
- Diplomski sveučilišni studij **Socijalni rad**
- **Stručni upravni** studij
- Specijalistički diplomski stručni studij **Javna uprava**
- Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij **Pravo**¹
- Poslijediplomski specijalistički studij **Poslovno pravo i poslovne transakcije**¹
- Poslijediplomski specijalistički studij **Ljudska prava**¹

Napomena:

¹Fakultet je u okviru postupka reakreditacije zamolio izuzeće za poslijediplomski specijalistički program **Ljudska prava** i za poslijediplomski sveučilišni (doktorski) program **Pravo** jer se nastava na studijskim programima nije održavala u akademskoj godini 2019/2020. god. i jer su svi upisani studenti odslušali nastavu, a nove generacije studenata nisu upisivali.

Poslijediplomski specijalistički studij *Poslovnog prava i poslovnih transakcija* (**Business Law and Business Transactions**) počinje s izvođenjem tek u akademskoj godini 2021./2022.

BROJ STUDENATA: Analitički prilog Samoanalizi, str. 2, tablica 3.1. Broj studenata po studijskom programu za akademsku godinu vrednovanja

Naziv studijskog programa	Redoviti studenti	Izvanredni studenti
Pravo (954), integrirani preddiplomski i diplomski studij, Osijek	476	779
Upravni studij (955), preddiplomski stručni studij, Osijek	166	166
Javna uprava (958), specijalistički diplomski stručni studij, Osijek	0	241
Socijalni rad (961), preddiplomski sveučilišni studij, Osijek	118	80
Ukupno	760	1.266

BROJ NASTAVNIKA: Analitički prilog Samoanalizi, str. 8, tablica 4.1.a. Struktura osoblja
– za sveučilišta u akademskoj godini vrednovanja

Osoblje*	Zaposleni u punom radnom odnosu		Zaposleni u kumulativnom i nepunom radnom odnosu		Vanjski suradnici	
	Broj	Prosječna starost	Broj	Prosječna starost	Broj	Prosječna starost
Redoviti profesori u trajnom zvanju	4	60,75	-	-	3	62
Redoviti profesori	9	53,22	-	-	2	49
Izvanredni profesori	10	46,2	-	-	4	51
Docenti	23	41,09	-	-	9	48,43
Znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	-	-	-	-	-	-
Znanstveni savjetnik	-	-	-	-	-	-
Viši znanstveni suradnik	-	-	-	-	-	-
Znanstveni suradnik	-	-	-	-	-	-
Nastavna zvanja	5	60,25	-	-	1	57
Asistenti	5	36	-	-	1	29
Poslijedoktorandi	1	34	-	-	-	-
Zaposlenici na projektima	2	27	-	-	-	-
Stručni suradnici	-	-	-	-	23	49
Tehničko osoblje	6	62,67	-	-	-	-
Administrativno osoblje	23	50,17	-	-	-	-
Pomoćno osoblje	-	-	-	-	-	-

KRATAK OPIS VREDNOVANOGA VISOKOG UČILIŠTA

Samoanaliza, str. 1

Potreba za obrazovanjem pravnih stručnjaka na području Slavonije i Baranje uočena je još šezdesetih godina prošloga stoljeća, kada je 1961. godine s radom započeo dislocirani pravni studij u Osijeku u organizaciji Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom Centar za izvanredni studij u Osijeku. Potom je 1973. u okviru Pravnog studija Ekonomskog fakulteta u Osijeku pokrenuta kontinuirana izobrazba pravnika. Inicijativa za osnivanjem Fakulteta kao samostalne sastavnice Sveučilišta u Osijeku potekla je od gospodarskih subjekata s područja cijele Slavonije i Baranje, Društva pravnika u privredi Osijek, tadašnjeg Društva pravnika u pravosuđu, Privredne komore Slavonije i Baranje i tadašnje Skupštine općine Osijek. Tako je dvije godine poslije, točnije, 10. rujna 1975., osnovan Pravni fakultet Osijek, konstituiran 22. prosinca 1975. upisom u sudski registar Okružnog suda (današnji Trgovački sud) pod red. br. 571. Taj se dan ujedno obilježava kao Dan Fakulteta. Misija Pravnog fakulteta Osijek od osnutka 1975. godine jest sustavno razvijati i unapređivati pojedinca i zajednicu. Dosadašnji naponi rezultirali su obrazovanjem generacija izvrsnih pravnika, koji su svoju karijeru izgradili u okviru najviših razina zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti, kao i u području znanosti i visokog obrazovanja. Na Fakultetu je do danas (zaključno s 30. rujna 2020.) ukupno 9.216 polaznika uspješno okončalo svoje obrazovanje u okviru različitih studija. Fakultet održava veze sa svojim bivšim studentima, prvenstveno kroz Alumni-klub Pravnog fakulteta Osijek, udrugu čiji su članovi osobe koje su diplomirale na nekom od studijskih programa Fakulteta. Udruga je osnovana na osnivačkoj sjednici održanoj u Osijeku 14. prosinca 2017. godine. Članstvo u udruzi ostvaruje se slobodnom voljom i temelji se na pripadnosti akademskoj zajednici Fakulteta.

KRATKA ANALIZA PREDNOSTI I NEDOSTATAKA

PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA

1. Energična i motivirana uprava visokog učilišta koja ima svježije ideje i predana je provođenju promjena.
2. Činjenica da je riječ o malom visokom učilištu omogućava neformalne odnose među nastavnim osobljem.
3. Vrlo dobri odnosi, komunikacija i suradnja s vanjskim dionicima i zajednicom, naročito u kontekstu studija socijalnog rada.
4. Novi Strateški plan iz 2020. godine pristupa pitanjima kvalitete na temelju iscrpnih pokazatelja.
5. Sklonost i otvorenost visokog učilišta i uprave kontinuiranom osuvremenjavanju studijskih programa.

NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA

1. Nedostatak usklađenosti između strateškog plana znanstvenog istraživanja i područja od posebne važnosti za znanstveno-istraživačku djelatnost.
2. Uporno nizak broj publikacija u međunarodnim časopisima.
3. Nedovoljni ljudski resursi u nastavi, čija je posljedica višak radnog opterećenja nastavnika.
4. Vanjski dionici nisu uključeni u postupak vrednovanja kvalitete rada i pri vrednovanju kvalitete znanstvenih projekata ne primjenjuju se natjecateljski uvjeti.
5. Studijski programi neujednačenih su razina kvalitete.
6. Neodgovarajući omjer administrativnog i nastavnog osoblja te statična raspodjela kadrovskih resursa.
7. Stalno opadanje broja studenata na studiju Prava i preddiplomskom Stručnom upravnom studiju, kao i visok postotak studenata koji odustaju od studija.

POPIS DOBRIH PRAKSI UOČENIH NA VISOKOM UČILIŠTU

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Nastavno osoblje susretljivo je prema studentima i prema njima iskazuje pristupačan i podržavajući stav.
2. Novi studij Socijalnog rada izravan je odgovor na potrebe tržišta rada.
3. Impresivan broj, raznolikost i interdisciplinarnost pravnih klinika.
4. Uključenost velikog broja međunarodnih vanjskih suradnika u studij Socijalni rad.

5. Uzimanje u obzir povratnih informacija studenata,umnija i vanjskih dionika pri osmišljavanju i prilagođavanju kurikuluma.
6. Sudjelovanje alumnija i vanjskih dionika u aktivnostima visokog učilišta u različitim ulogama.
7. Korištenje različitih izvora podataka u svrhu osiguravanja kvalitete (konkretni podaci, ankete i povratne informacije).

ANALIZA SVAKE TEME, PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE I OCJENA KVALITETE SVAKE TEME

I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta

Analiza

Pokazatelji kvalitete koje visoko učilište primjenjuje pokazali su se korisnima. Stručno povjerenstvo utvrdilo je da je ostvaren značajan napredak od zadnjeg postupka vanjskog vrednovanja.

Stručno povjerenstvo sa zadovoljstvom primjećuje da je visoko učilište ozbiljno shvatilo preporuke iz prethodnog izvješća o reakreditaciji.

Uprava visokog učilišta je, koliko to hrvatski pravosudni sustav dopušta, uložila znatne napore kako bi se uhvatila u koštac s otprije postojećim etičkim pitanjima. Od zadnjeg izvješća o reakreditaciji Sveučilište je usvojilo Etički kodeks koji osigurava jasniji normativni okvir za rješavanje takvih slučajeva na visokome učilištu.

Visoko učilište ostvarilo je značajan napredak po pitanju vlastite prisutnosti u *online* okruženju.

Visoko učilište ima čvrste veze sa stručnim organizacijama i poslodavcima.

Visoko učilište izvodi dva programa cjeloživotnog obrazovanja (zaštita prava djece i program za pravnike lingviste), uz još tri već završena takva programa.

Preporuke za poboljšanje

- Individualne plaće valjalo bi prilagoditi u skladu s vrednovanjem znanstveno-istraživačkog rada pojedinaca kako bi se financijski snažnije motiviralo znanstveno istraživanje više kvalitete.
- Potrebno je uložiti više napora u sustavno rješavanje etičkih prekršaja koji za sobom ne povlače kaznenu odgovornost.
- Snažnija suradnja s lokalnom samoupravom u području pravnih studija bila bi korisna pri ispunjavanju društvene uloge visokog učilišta.
- Dodatni programi cjeloživotnog obrazovanja pridonijeli bi društvenom utjecaju visokog učilišta.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

II. Studijski programi

Analiza

Stručno povjerenstvo zamijetilo je značajan napredak od prethodnog postupka vanjskog vrednovanja po pitanju praćenja i unapređenja kvalitete studijskih programa i redovitih revizija kurikulumuma, koji su bili predmetom kritika. Nakon 2015. godine visoko je učilište osuvremenilo postojeće zastarjele studijske programe i pokrenulo nove.

Osvremenjavanje studijskih programa, kao i evaluacija, (pre)oblikovanje i usklađivanje pripadajućih ishoda učenja temelji se na potrebama tržišta rada i rezultatima dvaju projekata vezanih uz unapređenje kvalitete obrazovanja na pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. Studijski programi i nastavni proces usto su unaprijeđeni na temelju korisnih povratnih informacija alumnijskih i vanjskih dionika, poglavito za studij Socijalnog rada, premda ne i za Stručni upravni studij.

Tijekom prethodnog vanjskog vrednovanja istaknuto je da bi visoko učilište trebalo smanjiti broj studenata, naročito onih izvanrednih, radi nedovoljnog broja nastavnika i niskog početnog prosjeka ocjena studenata. Međutim, do smanjenja broja studenata na studiju Prava i preddiplomskog Stručnog upravnog studija tijekom protekle tri godine došlo je neovisno o tome. S druge strane, interes studenata za izvanredni diplomski studij Javna uprava raste.

Stručno povjerenstvo htjelo bi naglasiti velike razlike između pojedinih studijskih programa, naročito u pogledu studentske prakse. Dok je na studiju Socijalnog rada studentska praksa visoke razine kvalitete te čini sastavni dio studija, a na studiju Prava su poduzeti zadovoljavajući koraci u tome smjeru, preddiplomski Stručni upravni studij u tome pogledu kontinuirano kaska. Stručno povjerenstvo time nije zadovoljno budući da je taj problem istaknut već tijekom prethodnog postupka vanjskog vrednovanja, a i studenti i dalje izražavaju nezadovoljstvo zbog nedostatka prakse. Štoviše, studenti smatraju da je spomenuti studij općenito nedovoljno zastupljen i zanemaren u usporedbi s drugim studijskim programima.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi osnažiti značaj oba stručna upravna studija, kao i položaj upravne struke u zajednici. Trebalo bi dokazati opravdanost spomenutih studijskih programa s obzirom na potrebe tržišta rada, naročito za diplomski studij Javne uprave na koji se upisuju samo izvanredni studenti i za kojim u proteklih nekoliko godina vlada veće zanimanje.
- Visoko učilište trebalo bi omogućiti studentima koji su ostvarili dobar uspjeh na trogodišnjem preddiplomskom studiju da se kao redoviti studenti upišu na diplomski specijalistički studij Javna uprava. Istodobno, potrebno je odrediti upisne kvote i uvjete upisa izvanrednih studenata.
- Premda su kurikulumi koje visoko učilište izvodi prvenstveno vezani uz Republiku Hrvatsku, visoko učilište trebalo bi razviti suradnju sa širom međunarodnom akademskom i stručnom zajednicom te promicati veću mobilnost studenata u cilju postizanja konkurentnosti na međunarodnom tržištu rada.
- Ishode učenja za pojedine kolegije na poslijediplomskom specijalističkom studiju Ljudska prava potrebno je razraditi, podrobno utvrditi i objaviti na službenim

mrežnim stranicama visokog učilišta jednako kao i ishode učenja drugih studijskih programa.

- Ishode učenja pojedinih kolegija na diplomskoj razini studija Prava i preddiplomskoj razini Stručnog upravnog studija potrebno je povezati s praktičnim vještinama koje poslodavci traže i zahtijevaju od diplomiranih studenata koje zapošljavaju kao pripravnike u njihovom prvom radnom odnosu.
- Ishode učenja preddiplomske razine Stručnog upravnog studija potrebno je unaprijediti na razini studijskoga programa, kao i na razini pojedinih kolegija, u skladu s preporukama državnih službi i javnoga sektora (poput škola, upravnih tijela općina i gradova u Osječko-baranjskoj županiji itd.), u kojima se većina studenata zapošljava po završetku ovoga studija.
- Preddiplomski Stručni upravni studij trebao bi biti usklađen s međunarodnim standardima i kurikulumima sličnih upravnih studija. S obzirom da bi bilo uputno smanjiti broj pravnih kolegija i napraviti pomak od nekadašnjeg pravnog pristupa koji danas više nije dovoljan, bolje bi bilo uvesti nove interdisciplinarnе kolegije (ili u postojeće kolegije uključiti nove elemente) koji će osigurati stjecanje znanja i vještina potrebnih u suvremenoj javnoj upravi (npr. kolegije vezane uz menadžment i upravljanje, etiku, političke znanosti itd.), barem u obliku izbornih kolegija.
- Kurikulum poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava potrebno je objaviti na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta.
- Stručno povjerenstvo cijeni napore koje je visoko učilište nedavno uložilo kako bi unaprijedilo ishode učenja studija Prava i Stručnog upravnog studija te studija Javna uprava te potiče visoko učilište da nastavi provoditi aktivnosti u sklopu projekta *Providentia Studiorum Iuris* u cilju osmišljavanja i utvrđivanja specifičnih ishoda učenja kroz programe praktične nastave prilagođene tržištu rada.
- Za sve pravne fakultete u Republici Hrvatskoj važna je suradnja na zajedničkom razvoju standarda kvalifikacija za specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava u skladu sa Zakonom o HKO-u.
- Kolegiji na specijalističkom studiju Javne uprave donekle se preklapaju u pogledu sadržaja, a neki od njih mogli bi se međusobno spojiti (npr. Menadžment i Strategijski menadžment, Komparativna javna uprava i Komparativna lokalna samouprava). S druge strane, pojedine kolegije valjalo bi proširiti novim sadržajima (npr. kolegij Menadžmenta trebalo bi upotpuniti upravljanjem ljudskim potencijalima, a kolegij Dobro upravljanje drugim doktrinama javne uprave).
- Stručno povjerenstvo visokom učilištu preporučuje da u većoj mjeri uključi dionike javne uprave (upravna tijela lokalne i regionalne samouprave, javne ustanove i javna poduzeća) u skorašnju reformu obaju stručnih upravnih studija.

- Stručno povjerenstvo ocjenjuje standard vezan uz ECTS bodove zadovoljavajućom razinom kvalitete i smatra da će, tijekom reforme pojedinačnih studijskih programa, visoko učilište ispraviti nedostatke u vidu nejednake raspodjele ECTS bodova te odrediti jasne kriterije njihove raspodjele koji će biti usklađeni s važnošću svakog kolegija i stvarnim studentskim opterećenjem.
- Obvezna praksa trebala bi biti zastupljenija na studiju Prava, uz više ECTS bodova i jasno utvrđenim ishodima učenja. Rad studenata u pravnim klinikama potrebno je vrednovati i nagraditi.
- Preddiplomski upravni studij potrebno je reformirati i u njega uključiti praktičan rad izvan visokog učilišta, prvenstveno u organizacijama javne uprave u kojima će se većina studenata i zaposliti.
- Studentsku praksu na diplomskom studiju Javne uprave potrebno je proširiti i na druga upravna područja, a ne je ograničiti samo na vježbe iz upravno-sudske prakse. Na spomenutom studijskom programu trebali bi sudjelovati praktičari i vanjski suradnici koji obavljaju različite poslove u državnoj službi, upravnim tijelima lokalne i regionalne samouprave i javnim službama, budući da studenti moraju steći mnogo širi uvid u suvremene zadaće javne uprave.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

III. Nastavni proces i podrška studentima

Analiza

Od posljednjeg izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine visoko je učilište ostvarilo značajan napredak u pogledu prikupljanja i analize podataka o napredovanju studenata. Stručnom povjerenstvu zadovoljstvo je vidjeti da su uvjeti upisa prikladni i u skladu s ishodima učenja dotičnih studijskih programa. Dobar primjer je dodatni razgovor pri upisu na studij Socijalnog rada, kojim se vrednuje logičko razumijevanje kandidata i opće znanje o društvenim procesima.

Uvjeti za nastavak studiranja kontinuirano se ažuriraju i fleksibilni su, što studentima omogućava horizontalnu mobilnost i prijelaz na i sa sličnih kolegija.

Prema podacima iz sveučilišne studentske ankete za 2019./2020. godinu, nastavnici su ocijenjeni visokom ocjenom, dosad najvišom otkako je takva praksa vrednovanja uvedena 2009./2010. godine. Studenti su vrlo zadovoljni radom i angažmanom svojih nastavnika.

Na svakoj studijskoj godini imenuje se mentor generacije kojemu se studenti mogu obratiti u slučaju potrebe. Prema mišljenju studenata, mentor generacije dobar je koncept koji im se pokazao od velike pomoći.

Nastavni proces prilagođen je potrebama studenata iz ranjivih i podzastupljenih skupina. Visoko učilište izvršilo je individualne prilagodbe za studente s invaliditetom

(didaktičko-metodološke prilagodbe, prilagodbe u izvođenju nastave ili tehnička podrška).

Stručno povjerenstvo utvrdilo je da visoko učilište podupire i promiče mobilnost studenata i mogućnost pohađanja dijela studija u inozemstvu. Relevantne informacije o programu studentske mobilnosti Erasmus+ studentima su dostupne na mrežnim stranicama i društvenim mrežama visokog učilišta.

Podršku inozemnim studentima pružaju Erasmus koordinator i Ured za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju na razini sveučilišta.

Studenti visokog učilišta ocjenjuju se na temelju utvrđenih kriterija, pravila i postupaka, koje su navedene u javno dostupnom *Priručniku kvalitete*. Spomenuti kriteriji, pravila i postupci primjenjuju se dosljedno te se vrednuju / prilagođavaju nakon svake akademske godine.

Preporuke za poboljšanje

- Smanjiti broj kolegija na engleskom jeziku i privući više studenata u sklopu programa razmjene, kako bi inozemni studenti mogli pohađati nastavu u većim grupama.
- Poticati domaće studente da pohađaju kolegije koji se održavaju na engleskom jeziku, što će za posljedicu imati bolju integraciju inozemnih studenata.
- Studente nižih godina bolje obavještavati o mogućnostima za međunarodnu mobilnost.
- Visoko učilište trebalo bi se pobrinuti da je Studentska referada dostupnija, naročito izvanrednim studentima koji čine većinu studenata. Potrebno je promijeniti cjelokupni dojam o Studentskoj referadi kako bi je studenti počeli doživljavati kao mehanizam za pružanje potpore studentima, a ne prepreku.
- Visoko bi učilište svojim budućim anketama trebalo pokušati obuhvatiti više diplomiranih studenata. Visoko učilište trebalo bi nastaviti raditi na povećanju broja kontakata između poslodavaca i studenata tijekom njihovog studiranja na visokom učilištu.
- Sve dijelove zgrade potrebno je učiniti dostupnima studentima s invaliditetom, i to u najkraćem mogućem razdoblju. Predavanja je potrebno organizirati na takav način da ih studenti s invaliditetom mogu sve pohađati na jednoj lokaciji.
- Izraditi dokument kojim će se utvrditi djelokrug i nadležnosti Ureda za osiguranje kvalitete pri provođenju vrednovanja kvalitete kolegija.
- Iznaci način na koji bi se stope završnosti studenata mogle povećati, pritom vodeći računa o studentima koji nemaju kontinuitet obrazovanja.
- Visoko učilište trebalo bi bolje iskoristiti rezultate anketa u cilju unapređenja kvalitete napredovanja studenata na studiju Prava i Upravnom studiju.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti

Analiza

U izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine nastavnički i institucijski kapaciteti istaknuti su kao jedno od područja koja je potrebno dodatno unaprijediti. Premda su brojni utvrđeni problemi razriješeni tijekom promatranog razdoblja, pojedina sporna pitanja još uvijek nisu riješena, dok su neka druga u međuvremenu isplivala na vidjelo. Visoko učilište valja pohvaliti zbog smanjenja omjera studenata i nastavnika, zbog zahtjeva za potvrdom o završenom programu didaktičko-metodičkog obrazovanja za nastavno osoblje, zbog manjih ulaganja u održavanje dovoljne količine informatičke opreme na visokome učilištu te drugih sadržaja nužnih za nastavu i znanstveno istraživanje, kao i zbog dobrih knjižničnih usluga i suvremene knjižnične građe.

Među ključnim izazovima za visoko učilište valja istaknuti nisku stopu zapošljavanja doktoranada i poslijedoktoranada; nemogućnost privlačenja inozemnih kandidata u postupku zapošljavanja; nejednoliku raspodjelu radnog opterećenja, s čime je povezana činjenica da nastavno osoblje ima slabe ili nikakve prilike ostvariti srednjeročnu i dugoročnu mobilnost; ograničen prostor raspršen na nekoliko lokacija koje nisu dostupne studentima i znanstvenicima s invaliditetom; financijsku ovisnost o državnom proračunu, tj. o upisninama, za razliku od iznimno niskih prihoda od znanstvenih projekata; te propuštenu priliku da se uvede konkurentno institucionalno financiranje znanstvenog istraživanja umjesto postojećeg oblika financiranja koje je često interno vrednovano i nekonkurentno.

Preporuke za poboljšanje

- Potrebno je izraditi i provesti plan za smanjenje udjela nenastavnog osoblja, koji je i dalje jednak kao što je bio tijekom prethodnog vanjskog vrednovanja, odnosno i dalje je prevelik. S obzirom na restriktivnu državnu politiku u pogledu novih radnih mjesta, to bi moglo pomoći pri povećanju broja nastavnika na visokome učilištu.
- Kako bi prevladalo problem neuravnoteženosti radnog opterećenja pojedinih nastavnika, što je također utvrđeno kao nepoželjna praksa prilikom prethodnog postupka vanjskog vrednovanja, visoko učilište trebalo bi preustrojiti internu raspodjelu posla, primjerice, zadužujući dio nenastavnog osoblja da pomažu vanjskim suradnicima u nastavi na studiju Socijalnog rada i preraspodjelom nastavnog opterećenja među nastavnim osobljem unutar jednog studijskog programa, ali i među nastavnicima koji podučavaju na različitim studijskim programima.
- Važno je nastavnom osoblju pružiti mogućnosti sudjelovanja u srednjeročnim i dugoročnim programima mobilnosti, bez obzira na koriste li oni pravo na

slobodnu studijsku godinu ili ne. Dok druge mogućnosti ne postanu dostupne, visoko učilište trebalo bi razmisliti o angažiranju vanjskih suradnika na jedan semestar ili cijelu godinu kako bi nastavno osoblje moglo iskoristiti svoje pravo na slobodnu studijsku godinu.

- Jedan od prioriteta trebalo bi biti povećanje broja najmlađeg nastavnog osoblja, što bi se moglo postići prijavljivanjem na projekte (npr. projekte Europske Unije, Hrvatske zaklade za znanost i drugih ustanova). S obzirom na činjenicu da je takve projekte dosad provodila tek nekolicina nastavnika, znanstvenicima bi valjalo pružiti pomoć pri prijavljivanju (npr. tehničku potporu, potporu u obliku prijevoda i lekture tekstova, specijaliziranih radionica i sl.) te poticaje ako priskrbe takva bespovratna sredstva ili projekte (npr. manji broj nastavnih sati ili slobodna studijska godina, financijska nagrada ili druge povlastice).
- Kako bi privuklo najbolje moguće kandidate izvan područja grada i županije, visoko učilište trebalo bi razmisliti o uvođenju mjera kao što su osiguravanje budućih radnih mjesta za nastavnike koji bi nastavu održavali isključivo na engleskom jeziku. To bi također moglo pomoći pri unapređenju internacionalizacije nastave na svim studijskim programima i privući više inozemnih studenata na razmjene.
- Kako bi na odgovarajući način poticalo, omogućavalo i pratilo profesionalni razvoj svog nastavnog osoblja, visoko učilište trebalo bi tome pitanju pristupiti na sustavniji način, osmišljavanjem i usvajanjem politika, provođenjem programa izobrazbe i vrednovanja od strane kolega stručnjaka, za što bi bila odgovorna tijela za osiguranje kvalitete visokog učilišta. Takve programe valjalo bi uključiti u individualne planove stručnog usavršavanja nastavnika, uz poseban naglasak na mlađe znanstvenike i individualne planove za nenastavno osoblje, a naročito za zaposlenike koji su u izravnom doticaju sa studentima prilikom rješavanja studentskih pitanja.
- Međunarodnu mobilnost potrebno je poticati i omogućavati uvođenjem određenih mjera i mehanizama potpore zahvaljujući kojima bi ta mogućnost bila lako dostupna i privlačna ne samo polovici nastavnog osoblja. Budući da bi manjak nastavnog osoblja mogao spriječiti ostvarenje toga cilja, spomenute mjere i mehanizme potrebno je osmisliti u kombinaciji s drugim mjerama usmjerenima na ravnopravnu raspodjelu radnog opterećenja i učinkovito ostvarivanje prava na slobodnu studijsku godinu u skladu s važećim propisima.
- Dok izgradnja nove zgrade fakulteta ne bude moguća, visoko učilište trebalo bi pokušati pronaći dodatne prostore za čitanje i učenje. To je naročito važno u pandemijskim uvjetima, kad je prostor koji inače može zaprimiti 47 osoba kudikamo ograničeniji zbog preblizu postavljenih sjedećih mjesta (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.10.).

- Budući da podržava otvoreni pristup znanstvenim publikacijama, knjižnica bi, samostalno ili u suradnji s vanjskim dionicima visokog učilišta, mogla činiti više u svrhu promicanja otvorene znanosti i politike otvorenog pristupa, primjerice putem edukacija, objava u biltenima itd.
- Nužno je iznaći rješenje problema prostora dislociranih na četiri različite lokacije u gradu Osijeku (koji studentima predstavlja poteškoću, a osobama s invaliditetom onemogućuje pristup), budući da takvo stanje, koje otprije postoji i već je istaknuto prilikom zadnjeg postupka vanjskog vrednovanja, ozbiljno utječe na kvalitetu rada visokog učilišta.
- Dok izgradnja nove zgrade fakulteta ne bude moguća, visoko učilište trebalo bi razmisliti o manjim preinakama kojima bi osobama s invaliditetom osiguralo pristup bitnim sadržajima, uključujući knjižnicu i učionice.
- Dok izgradnja nove zgrade fakulteta ne bude moguća, visoko učilište također bi trebalo osigurati da se svi kolegiji u sklopu jednog studijskog programa odvijaju na istoj lokaciji, ili barem na obližnjim lokacijama.
- Visoko učilište trebalo bi osmisliti skup poticajnih mjera kojima će povećati financiranje iz državnih i međunarodnih znanstvenih projekata, što bi trebao biti jedan od ključnih prioriteta u sljedećem razdoblju (vidi 5.1.) kao protuteža trenutnom stanju s financijama koje ponajviše ovise o državnom proračunu, uključujući i školarine. Pružanje financijskih i drugih poticaja, kao i uvođenje pristupa temeljenog na razmjeni primjera dobre prakse od strane novih članova nastavnog osoblja koji su u tome uspješni, moglo bi biti početna točka pri osmišljavanju takvih mjera.
- Visoko učilište trebalo bi pokušati preustrojiti vlastiti način financiranja znanstveno-istraživačke djelatnosti koji, kako se čini, niti motivira znanstvenike iz većih znanstveno-istraživačkih skupina da se usredotoče na teme koje su ocijenjene kao prioritetne, niti unapređuje projektni portfolio visokog učilišta. Kako bi to uistinu postalo „vježbalište“ na kojemu znanstvenici mogu vježbati prijavljivanje na veće projekte, što se čini kao jedan od ciljeva uprave, potrebno ga je temeljiti na načelima konkurentnosti i uključiti vanjske vrednovatelje.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

V. Znanstvena/umjetnička djelatnost

Analiza

Znanstvena djelatnost visokog učilišta impresivna je u mnogo pogleda te se odlikuje ambicioznošću i predanošću postizanju znanstvene izvrsnosti. Ipak, Stručno povjerenstvo smatra da i ovdje ima prostora za daljnja poboljšanja. Standard koji u ovome pogledu zaslužuje najviše pažnje je posvećenost visokoj kvaliteti znanstvenog istraživanja.

Preporuke za poboljšanje

- Formulirati i razviti koherentnu i suvremenu strategiju znanstvenog istraživanja kojom će se utvrditi prioritetna znanstveno-istraživačka područja visokog učilišta, ne bi li se prioritiziralo financiranje znanstvenih istraživanja unutar prioritetnih područja.
- Dodatno intenzivirati i usmjeravati cjelokupnu djelatnost objavljivanja znanstvenih publikacija najviše razine, a naročito međunarodnih publikacija u časopisima vrhunske razine.
- Objediniti i pojasniti kriterije za vrednovanje kvalitete te u njihovu provedbu uključiti vanjske vrednovatelje ili treće strane.
- Uvesti pozive za dobivanje projektnih sredstava, uvesti objektivne kriterije za dodjelu takvih sredstava te po mogućnosti uključiti vanjske vrednovatelje.
- Poticati prisutnost znanstvenika na SSRN-u i osmisliti zajedničku politiku visokog učilišta u pogledu prisutnosti na SSRN-u (npr. pripajanjem Zbornika radova visokog učilišta SSRN-u ili diseminacijom znanstvenih radova putem SSRN-a, pokretanjem zasebnog SSRN distribucijskog kanala, primjerice serije znanstvenih radova za SSRN itd.).
- Potrebno je pronaći poticaje zahvaljujući kojima će doktorski studiji na visokom učilištu biti privlačniji, kako bi se unaprijedila vidljivost znanstvenih istraživanja koji se na visokom učilištu provode i kako bi se potaknula objava doktorskih radova nastalih pod pokroviteljstvom visokog učilišta.
- Potrebno je intenzivirati sudjelovanje znanstvenika s visokog učilišta na stručnim i znanstvenim skupovima u svojstvu pozvanih predavača u cilju bolje promidžbe visokog učilišta kao vrhunske znanstveno-istraživačke ustanove.
- Potrebno je snažnije promovirati organizaciju znanstvenih konferencija na visokom učilištu od strane mlađih znanstvenika. Upravo bi njih trebalo aktivnije poticati da razvijaju i organiziraju različite vrste konferencija te bi im u tu svrhu trebalo osigurati odgovarajuće resurse, poglavito u pogledu vremena i financijskih sredstava.
- Visoko učilište trebalo bi uložiti napore kako bi privuklo i u stalnom radnom odnosu zaposlilo nastavno osoblje s međunarodnim iskustvom. Dok god je zapošljavanje inozemnih nastavnika ograničeno nacionalnim zakonima i propisima (npr. nužnost tečnog govorenja hrvatskog jezika od samog početka zaposlenja), visoko učilište trebalo bi voditi otvorene dijaloge s nadležnim ministarstvom u cilju popuštanja takvih zahtjeva, barem za pojedine internacionalizirane pravne discipline.

- Preusmjeriti pažnju na zapošljivost diplomiranih studenata upravnih i pravnih studija i nastaviti ulagati napore u prilagodbu i osuvremenjavanje takvih programa.
- Rezultati znanstveno-istraživačkog rada u obliku znanstvenih publikacija i izlaganja na znanstvenim i stručnim skupovima predstavlja tradicionalan oblik prijenosa znanja u pravnoj struci. Povećanjem broja objavljenih radova i izlaganja na znanstvenim i stručnim skupovima također bi se dodatno unaprijedili napori visokog učilišta u području prijenosa znanja.
- Planu znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta potrebno je posvetiti više pažnje i dodatno je razraditi.
- Transparentnost sustava financijskih nagrada trebalo bi povećati boljom usklađenošću primjenjivanih kriterija, kao i objektivnijim donošenjem odluka o dodjeli takvih nagrada (uključivanjem trećih strana).
- Broj nastavnika potrebno je povećati kako bi se znanstvenicima osiguralo dovoljno vremena za znanstvenu djelatnost. U tu bi svrhu valjalo ozbiljno intenzivirati zapošljavanje inozemnih nastavnika.
- Nedostatke prostorne infrastrukture (raspršenost na nekoliko lokacija, nedostatak pristupa bez prepreka itd.) potrebno je čim prije ispraviti prilikom i tijekom (već planirane) izgradnje i selidbe visokog učilišta na novu lokaciju.
- Premda studenti doista imaju koristi od znanstveno-istraživačke djelatnosti nastavnika u vidu kvalitete nastave, potrebno je dodatno učvrstiti nove oblike i metode te cjelokupnu znanstveno-istraživačku djelatnost visokog učilišta, kao što je detaljnije objašnjeno u poglavlju 5.1. Bilo kakvo unapređenje znanstveno-istraživačke djelatnosti pridonijet će i boljem nastavnom procesu.
- Odluči li visoko učilište redovito uključivati studente u određene znanstvene projekte mimo redovnog nastavnog programa, potrebno je unaprijed razraditi smjernice kojima će biti propisani razmjeri i vrsta njihovog sudjelovanja te priznanja za takvo sudjelovanje.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

DETALJNA ANALIZA SVAKOG STANDARDA, PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE I OCJENA KVALITETE SVAKOG STANDARDA

I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta

1.1. Visoko je učilište uspostavilo funkcionalan sustav unutarnjeg osiguranja kvalitete.

Analiza

Pokazatelji kvalitete koje visoko učilište primjenjuje pokazali su se korisnima. Stručno povjerenstvo zamijetilo je da je visoko učilište ostvarilo značajan napredak od zadnjeg izvješća o reakreditaciji.

Interni sustav osiguravanja kvalitete na institucijskoj razini temelji se na nekoliko dokumenata vezanih uz kvalitetu: (1) Politika kvalitete Pravnoga fakulteta Osijek, (2) Priručnik kvalitete Pravnoga fakulteta Osijek te (3) Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete na Pravnom fakultetu Osijek.

Visoko učilište provodi sustav osiguravanja kvalitete na temelju kojega se vrednuju sve njegove djelatnosti (nastava, znanstveno istraživanje, projekti), a podaci se sustavno prikupljaju iz različitih izvora: (1) internim studentskim anketama; (2) samoevaluacijom nastavnika; (3) samoevaluacijom administrativnog/tehničkog osoblja; (4) rekapitulacijom ispitnih rokova; (5) praćenjem stope nezaposlenosti.

Usto, u taj proces uvrštava se i mišljenje vanjskih dionika (primjerice, stručnih organizacija). Prema podacima navedenima na 12. stranici Samoanalize, Povjerenstvo za osiguranje kvalitete čine "3 člana iz reda znanstveno-nastavnog osoblja, 1 predstavnik suradničkih zvanja (asistenata), 1 predstavnik studenata i 2 vanjska dionika (1 predstavnik iz pravosuđa i 1 predstavnik iz odvjetništva)". Uprava visokog učilišta uzima u obzir prikupljene podatke i čini sve kako bi se prilagodila izazovima.

Provedena SWOT analiza ukazuje da je visoko učilište potpuno svjesno svojih nedostataka. Visoko učilište svojim zaposlenicima pomaže pri podnošenju prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava putem središnje stručno-administrativne službe.

Preporuke za poboljšanje

Individualne plaće valjalo bi prilagoditi u skladu s vrednovanjem kvalitete znanstveno-istraživačkog rada pojedinaca kako bi se financijski snažnije motiviralo znanstveno istraživanje više kvalitete.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

1.2. Visoko učilište primjenjuje preporuke za unaprjeđenje kvalitete iz ranije provedenih vrednovanja.

Analiza

U Izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine iznesene su tri specifične preporuke vezane uz ovu temu: (1) Kvalitativno-metrički sustav trebalo bi u potpunosti ukinuti. (2) Potrebno je uvesti i provoditi posebne etičke postupke na razini fakulteta. (3) Potrebno je uvesti formalne mehanizme za priznavanje i unapređivanje izvrsnosti znanstvenog istraživanja, naročito u pogledu sudjelovanja u međunarodnim projektima s uglednim znanstvenim organizacijama, kao i objavljivanja u uglednim međunarodnim znanstvenim časopisima i časopisima uglednih izdavača.

Stručnom povjerenstvu zadovoljstvo je vidjeti da je visoko učilište ozbiljno shvatilo preporuke iz prethodnog Izvješća o reakreditaciji. Ad (1) Stručno povjerenstvo primjećuje da je visoko učilište uspješno ostvarilo jasan pomak od isključivo kvantitativnog prema kvalitativnijem pristupu (te da je Kvalitativno-metrički sustav ukinut). Ad (2) Stručno povjerenstvo također prepoznaje iskrene napore koje visoko učilište ulaže u rješavanje etičkih pitanja naslijeđenih otprije (koliko je to već moguće unutar hrvatskog zakonodavnog okvira). Na razini Sveučilišta usvojen je novi Etički kodeks, a visoko učilište u tu je svrhu uspostavilo različita tijela (vidi poglavlje 1.3). Ad (3) Visoko učilište vodi evidenciju o sudjelovanju nastavnika u međunarodnim znanstvenim projektima i radovima objavljenim u međunarodnim znanstvenim časopisima.

Preporuke za poboljšanje

- Potrebno je uložiti više napora kako bi se sustavno rješavala mogući budući etički prekršaji nastavnog osoblja koji za sobom ne povlače kaznenu odgovornost. Individualniji pristup nagrađivanju bio bi koristan pri motiviranju nastavnika koji objavljuju radove u međunarodnim časopisima.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

1.3. Visoko učilište podupire akademski integritet i slobode, sprječava sve oblike neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije.

Analiza

Trenutna uprava visokog učilišta naslijedila je nekoliko ozbiljnih etičkih prekršaja zbog kojih su protiv pojedinih nastavnika pokrenuti kazneni postupci. Uprava je, koliko joj to već hrvatski pravosudni sustav dozvoljava, uložila značajne napore u rješavanje takvih slučajeva. Od prethodnog izvješća o reakreditaciji, na razini Sveučilišta usvojen je Etički kodeks koji pruža jasniji normativni okvir za rješavanje sličnih slučajeva pri visokom učilištu. Za te potrebe visoko je učilište uspostavilo i imenovalo nekoliko različitih tijela:

(1) Etičko povjerenstvo, (2) Stegovni sud (za djelatnike), (3) Studentski pravobranitelj te (4) Stegovni sud za studente.

U razdoblju od 2015. do 2020. godine pokrenuto je ukupno pet etičkih postupaka protiv nastavnika, od čega su četiri okončana Mišljenjem Etičkog povjerenstva, a jedan povlačenjem prijave. Stegovnih postupaka protiv djelatnika nije bilo. U promatranom razdoblju zabilježeno je pokretanje ukupno jedanaest stegovnih postupaka protiv studenata, od kojih je sedam okončano odlukom Stegovnog suda, tri povlačenjem prijave, a jedan postupak još uvijek je u tijeku. Odluke Stegovnog suda bile su pisane opomene, zabrana polaganja ispita i privremeno isključenje sa studija u trajanju od 6 mjeseci.

Kao primjer borbe protiv plagiranja, prepisivanja i krivotvorenja rezultata valja navesti dva stegovna postupka zbog neovlaštenog preuzimanja dijelova seminarskog rada, utvrđenog antiplagijatskog računalnim programom.

Preporuke za poboljšanje

- Potrebno je uložiti više napora u sustavno rješavanje potencijalnih etičkih prekršaja nastavnog osoblja koji za sobom ne povlače kaznenu odgovornost. Metode provjere znanja potrebno je sustavno prilagođavati kako bi moguća zlouporaba (od strane samo jednog ispitivača bez nadzora) bila što teža (npr. anonimni pisani ispiti uz vanjski ili uzajamni nadzor).

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

1.4. Visoko učilište osigurava dostupnost informacija o važnim aspektima svojih aktivnosti (nastavnoj, znanstvenoj/umjetničkoj i društvenoj ulozi).

Analiza

Visoko učilište ostvarilo je značajan napredak u pogledu vlastite prisutnosti u *online* okruženju (naročito na mrežnim stranicama i Facebook profilu). Na mrežnim stranicama javno je dostupan širok raspon informacija o studijskim programima koje visoko učilište izvodi te dodatnim aktivnostima (npr. programi za popularizaciju znanosti poput Dana Europe Pravos koji se održavaju svake godine), kako na hrvatskom tako i na engleskom jeziku. Pri širenju informacija o svojim aktivnostima visoko učilište posebno vodi računa o poštivanju svih pravila o zaštiti osobnih podataka (GDPR).

Putem projekta *ZapravoZaPravo* visoko je učilište započelo širenje informacija o kolegijima koje izvodi i prikupljati informacije o stavovima, idejama, percepciji i interesima učeničke populacije za pravnu struku. Projekt *ZapravoZaPravo* pokrenut je u akademskoj godini 2019./2020. i još uvijek se provodi.

Preporuke za poboljšanje

Nema preporuka.

Ocjena kvalitete: Visoka razina kvalitete

1.5. Visoko učilište razumije i potiče razvoj svoje društvene uloge.

Analiza

Visoko učilište njeguje čvrste odnose sa strukovnim organizacijama i poslodavcima, a pri njemu djeluju i 3 pravne klinike kroz koje je u toku s pravnom praksom (i putem kojih studenti pružaju besplatne pravne savjete). Na preddiplomskoj razini studija Socijalni rad poseban naglasak stavlja se na praktičnu nastavu u sklopu koje studenti sudjeluju u radu civilnih udruga, institucija i organizacija, rade s korisnicima te rade na potrebama šire zajednice itd. Primjerice, u suradnji s lokalnom upravom studenti su u sklopu praktične nastave proveli socijalno mapiranje grada Vukovara, posjetivši korisnike na terenu i tako pridonijevši društvu u kojemu žive. To je izvrstan i hvalevrijedan projekt sa stajališta društvene uloge visokog učilišta.

Poseban naglasak stavlja se na uključivanje osoba iz zajednice u ulogu gostujućih predavača u sklopu predavanja, seminara i vježbi na studiju Socijalni rad, pri čemu je naglasak na planiranju razvoja zajednice i programa pomoći, kao i na provedbi socijalnih usluga u zajednici. Visoko učilište također je sklopilo sporazum s gradom Osijekom o suradnji u svrhu razvoja socijalnih usluga u zajednici, kao i sporazume o partnerstvu s nevladinim udrugama na području imigranata i djece s problemima u ponašanju.

Visoko učilište održava kontakt s bivšim studentima koji su u različitim svojstvima uključeni u njegove djelatnosti (u što se Stručno povjerenstvo osvjedočilo tijekom sastanka s alumnima visokog učilišta).

Preporuke za poboljšanje

- Više suradnje s lokalnom samoupravom u području studija prava pridonijelo bi društvenom utjecaju visokog učilišta.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

1.6. Programi cjeloživotnog učenja koje visoko učilište izvodi usklađeni su sa strateškim ciljevima i misijom visokog učilišta te društvenim potrebama.

Analiza

Visoko učilište trenutno izvodi dva programa cjeloživotnog učenja: (1) Interdisciplinarni program stručnog usavršavanja u području zaštite procesnih prava djeteta i komunikacije s djetetom i (2) Program cjeloživotnog obrazovanja za pravnike lingviste. U sklopu ta dva programa izvode se visokokvalitetni kolegiji te se čine financijski održivima.

Prethodno su se izvodila i tri dodatna programa cjeloživotnog učenja financirana sredstvima EU koji su bili besplatni za sve polaznike: (1) Jean Monnet katedra za

europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava, (2) Jean Monnet katedra za procesno pravo te (3) Jean Monnet katedra za prekogranično kretanje djeteta u EU. Sva tri su uspješno okončana.

Preporuke za poboljšanje

- Još novih programa cjeloživotnog učenja bilo bi korisno pri ispunjavanju društvene uloge visokog učilišta.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

II. Studijski programi

2.1. Opći ciljevi svih studijskih programa u skladu su s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta te društvenim potrebama.

Analiza

Nakon vanjskog vrednovanja provedenog 2015. godine, visoko učilište ažuriralo je stare studijske programe i pokrenulo nove u skladu sa Strateškim programom znanstveno-istraživačke djelatnosti za razdoblje od 2015. do 2020. godine, u kojemu stoji da je glavni cilj “osigurati visoku kvalitetu znanstveno-istraživačkog rada s ciljem postizanja prepoznatljivosti i kredibilitnosti putem izvrsnosti” (str. 26). Sukladno tom dugoročnom cilju, specifični ciljevi su: 1) unaprjeđivanje kvalitete izvođenja poslijediplomskih studija (specijalističkih i doktorskog), usklađivanje s potrebama tržišta rada; 2) osiguravanje cjelovitog sustava podrške znanstvenim istraživanjima, osiguravanje bolje vidljivosti fakulteta; 3) promoviranje prava kao znanosti pravne struke kao profesije; te 4) poticanje uključivanja znanstvenog osoblja u domaće, međunarodne i europske projekte i ostale oblike znanstveno-istraživačke djelatnosti (*ibid*, str. 28). Strateški plan u skladu je sa Strategijom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku za razdoblje od 2011. do 2020. Osvremenjivanje studijskih programa temelji se na potrebama tržišta rada i rezultatima istraživanja dvaju projekata za unapređenje kvalitete obrazovanja na pravnim fakultetima u Hrvatskoj – *Iurisprudentia* ([Iurisprudentia-hr-web.pdf](#)) i *Providentia* ([www.pravos.unios.hr](#)). Postoje također i *Upute za postupak vrednovanja studijskih programa s pripadajućim hodogramom*, koje se koriste pri praćenju usklađenosti pojedinog studijskog programa s ranije navedenim strateškim planovima.

Opravdanost izvođenja studijskih programa s obzirom na društvene i gospodarske potrebe potvrdile su i pozitivno ocijenile organizacije s tržišta rada, naročito za novi diplomski sveučilišni studij Socijalnog rada koji je dobio pisma potpore brojnih državnih i javnih tijela, poput Osječko-baranjske županije (studijski program, str. 15). Vanjski dionici cijene društvenu ulogu visokog učilišta, a neki od njih istaknuli su da je visoko učilište kreator gospodarskog, političkog i društvenog života u Osječko-

baranjskoj županiji, ali i šire (na sastanku s vanjskim dionicima održanom 24. studenog 2021. godine). Poslodavci su svoju podršku izrazili na temelju ranijih iskustava u zapošljavanju diplomiranih pravnika i socijalnih radnika koji su svoje obrazovanje stekli na visokom učilištu, kao i na temelju suradnje u provođenju stručnih predavanja, zajedničkih projekata i rasprava na okruglim stolovima. Za poslijediplomski specijalistički studij Poslovno pravo i poslovne transakcije svojim su pozitivnim mišljenjem potporu izrazile Hrvatska gospodarska komora, Javnobilježnička komora, Hrvatska odvjetnička komora i Hrvatska udruga poslodavaca (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 27). Međutim, u Samoanalizi visoko učilište nije podastrlo studiju opravdanosti za Stručni preddiplomski upravni studij ni za Specijalistički stručni diplomski studij Javna uprava, koji nisu vrednovalе organizacije s tržišta rada s obzirom na društvene i gospodarske potrebe.

Obrazovanje pravnika i socijalnih radnika provodi se u skladu sa Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija, prema kojemu su regulirane profesije odvjetništvo i socijalna skrb (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 27).

S druge strane, upravna profesija nije dovoljno priznata u zajednici ni adekvatno regulirana hrvatskim zakonodavstvom.

U skladu s preporukama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za obrazovnu upisnu politiku iz prosinca 2020. (str. 33-34), broj studenata na stručnim studijima – Upravni studij i studij Javna uprava – kao i na sveučilišnom studiju Pravo u Osječko-baranjskoj županiji trebalo bi smanjiti (str. 33-34). Upisne kvote proteklih su godina bile redovito popunjavane, no zbog nedovoljnog broja nastavnika i niskog prosjeka ocjena studenata Stručno je povjerenstvo u Izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine preporučilo isto što i Zavod za zapošljavanje (Izvješće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 13), odnosno da se smanji broj studenata, a naročito izvanrednih. Međutim, u zadnje tri godine (od 2017. do 2019.) zamjetno je znatno smanjenje interesa studenata za studij Prava, kao i za Preddiplomski stručni upravni studij (Analitički prilog Samoanalizi, tablica 3.2), dok interes za diplomski studij Javne uprave raste (Analitički prilog Samoanalizi, tablica 3.3).

Većina prihoda Visokog učilišta potječe iz školarina za specijalistički studij Javna uprava (sastanak s prodekanicom za nastavu i studente te koordinatoricom za vanjsku suradnju i studentsku praksu održan 25. studenog 2021.), koja iznosi 22.000 HRK za dvije godine studija (podaci preuzeti sa službenih mrežnih stranica visokog učilišta). Na taj studij upisuju se isključivo izvanredni studenti i nema upisnih kvota. Pravo na upis imaju svi studenti koji su završili studij iz područja društvenih znanosti, uz moguću obvezu polaganja nekoliko razlikovnih ispita u slučaju da nisu završili Preddiplomski upravni studij (javni poziv za akademsku godinu 2020./2021. objavljen na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta). To znači da što se više studenata prijavi, to ih se

više i upisuje: 2017. godine prijavilo se 75 studenata, 2018. njih 118, a 2019. prijavio se 131 student. Tijekom sve tri godine upisani su svi prijavljeni studenti (Analitički prilog Samoanalizi, tablica 3.3). Ova praksa donekle je diskriminatorsna prema dobrim studentima koji su završili tri godine stručnog studija te bi htjeli nastaviti studirati kao redoviti studenti, ali nemaju potrebnih financijskih sredstava.

Među studentima visokog učilišta najviše je onih iz Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, dok se "kao određena anomalija javlja zamjetna zastupljenost studenata iz Grada Zagreba (11.49%)" (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 28).

Prema statističkim podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te vanjskim i internim studijama, 97.5% ispitanika prvi posao nakon diplome pronašli su Republici Hrvatskoj, a svega 2.5% u inozemstvu, što pokazuje da visoko učilište ne obrazuje studente koji su konkurentni na međunarodnom tržištu rada. Više od 80% diplomiranih studenata zapošljava se u struci, premda podaci o stopi zaposlenih u zadnjih pet godina nisu zadovoljavajući. Većina studenata svoje prvo zaposlenje pronalazi u javnoj upravi, dok se manji postotak njih zapošljava u privatnom sektoru. Nedavno provedene studije o studentima prava ukazuju na određenu promjenu trenda prvog zapošljavanja u korist odvjetničkih ureda, što pak ukazuje na poboljšanje studijskog programa Prava.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi osnažiti ulogu stručnih studija (Preddiplomski upravni studij / diplomski studij Javna uprava) i osnažiti položaj upravne profesije u zajednici. Trebalo bi podastri studiju opravdanosti za navedene studijske programe u skladu s potrebama tržišta rada, naročito za diplomski studij Javna uprava koji upisuju isključivo izvanredni studenti u radnom odnosu i za kojim interes tijekom proteklih godina raste.
- Visoko učilište trebalo bi pružiti mogućnost studentima koji su ostvarili dobar uspjeh na stručnom preddiplomskom trogodišnjem studiju da upišu diplomski specijalistički studij Javna uprava kao redoviti studenti. Istodobno, potrebno je odrediti upisne kvote i uvjete upisa izvanrednih studenata.
- Premda se kurikulumi koje visoko učilište izvodi prvenstveno odnose na Hrvatsku, visoko učilište trebalo bi proširiti suradnju s međunarodnom akademskom i stručnom zajednicom te promicati veću mobilnost studenata kako bi bili konkurentni na međunarodnom tržištu rada.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

2.2. Predviđeni ishodi učenja studijskih programa koje visoko učilište izvodi odgovaraju razini i profilu kvalifikacija koje se njima stječu.

Analiza

Visoko učilište ima jasno definirane kurikulume i ishode učenja studijskih programa koji su u skladu s njegovom misijom i ciljevima. Ishodi učenja na razini pojedinačnih studijskih programa usklađeni su sa Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO) i Zakonom o HKO-u, Pravilnikom o Registru HKO-a te Smjernicama za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija i izradu novih studijskih programa usklađenih s HKO-om, kao i drugim propisima.

Sukladno ranije navedenim propisima i odredbama Pravilnika o studijima i studiranju na Sveučilištu u Osijeku (Članak 6, Stavak 1; Članak 7 te Članak 8, stavci 5 i 7), Preddiplomski stručni upravni studij traje 3 godine (6 semestara) i njime se stječe 180 ECTS bodova, dok specijalistički diplomski studij Javna uprava traje 2 godine (4 semestra) i njime se stječe 120 ECTS bodova. Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Pravo traje 5 godina (9 semestara) i njime se stječe 300 ECTS bodova. Preddiplomski sveučilišni studij Socijalni rad traje 3 godine i njime se stječe 180 ECTS bodova, dok diplomski sveučilišni studij Socijalni rad traje 2 godine i njime se stječe 120 ECTS bodova. Poslijediplomski specijalistički studij Poslovno pravo i poslovne transakcije traje 3 semestra i njime se stječe 90 ECTS bodova, poslijediplomskim specijalističkim studijem Ljudska prava stječe se fleksibilan broj ECTS bodova, dok poslijediplomski (sveučilišni) doktorski studij Pravo traje 3 godine i njime se stječe 180 ECTS bodova. Ishodi učenja studijskih programa i pripadajućih kolegija objavljeni su na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta, osim za poslijediplomski specijalistički studij Ljudska prava.

Godine 2015. Stručno povjerenstvo utvrdilo je da u načelu ne postoji opći pregled sadržaja pojedinačnih kolegija, da se koristi zastarjela znanstvena literatura te da se međunarodni standardi ne uzimaju u obzir (Izvešće o reakreditaciji, str. 14, 2.7). Otada je visoko učilište evaluiralo, (pre)oblikovalo i uskladilo ishode učenja studijskih programa i kolegija (taj je postupak zadnji put proveden tijekom 2019.-2020. godine). Utvrđeni su nedostaci u ishodima učenja na razini studija Prava, Stručnog preddiplomskog upravnog studija i specijalističkog diplomskog studija Javna uprava, kao i na poslijediplomskom specijalističkom studiju Ljudska prava. O izrađenom prijedlogu ishoda učenja studijskog programa najprije se provela rasprava s nastavnicima, nakon čega je upućen Fakultetskom vijeću i sveučilišnom Povjerenstvu za preddiplomske, diplomatske i stručne studije (Samoanaliza, str. 32). U veljači 2021. godine Senat Sveučilišta u Osijeku donio je Odluku o usklađivanju revidiranih ishoda učenja, ali samo za studij Prava (Odluka od 24. veljače 2021. godine).

Sljedeći korak bila je provedba analize matrica usklađenosti između ishoda učenja studijskih programa i ishoda učenja kolegija. Tijekom ovog postupka utvrđene su značajne razlike u metodologiji pisanja ishoda učenja na razini kolegija u okviru studijskog programa te značajna neujednačenost u broju ishoda učenja na razini kolegija. Također je utvrđeno da se pojedini ishodi učenja na razini studijskih programa ne ostvaruju ni u jednom kolegiju, da se na pojedinim kolegijima stječu ishodi učenja

kojih nema u nadređenim ishodima na razini studijskog programa te da su neki ishodi programa previše, a neki premalo pokriveni ishodima kolegija. Visoko učilište periodično provjerava u kojoj mjeri ishodi pojedinih predmeta doprinose ishodima cijelog programa (matrice ishoda) i vrši potrebne prilagodbe ili izmjene u studijskom programu u opsegu manjem od 20% (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 29). S time u vezi, visoko je učilište osnovalo Odbor za studijske programe i izvedbeni plan. U srpnju 2020. došlo je do smjene članova Odbora čiji novi mandat traje do 2023. godine (Odluka Fakultetskog vijeća iz srpnja 2020.).

Na svim studijskim programima ishodi učenja definirani su i na razini studijskog programa i na razini kolegija. Broj ishoda učenja na razini studijskih programa varira od 17 do 21 (Ishodi učenja studijskih programa, tablica 2.1.), što je unutar preporučenog raspona od 15 do 30 ishoda učenja po studijskom programu. Ishodi učenja pojedinačnih kolegija vidljivi su u izvedbenim planovima studijskih programa koji su dostupni na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta. Unatoč napretku ostvarenom od prethodnog postupka reakreditacije, ishode učenja potrebno je kontinuirano unapređivati kako bi se osiguralo stjecanje nužnih kompetencija usklađenih sa HKO-om. Uprava visokog učilišta namjerava reformirati neke studijske programe pri čemu će doći do izmjene ishoda učenja na razini studijskog programa i na razini kolegija.

Na sastanku sa Stručnim povjerenstvom (održanom 24. studenog 2021.), alumniji su iskazali potrebu za boljom povezanošću ishoda učenja studijskih programa i praktičnog znanja (što je alumnijima nedostajalo kad su počeli raditi), kao i sa suvremenim međunarodnim standardima struke. Alumniji su naglasili da je potrebno usredotočiti se na poslove i organizacije u kojima će se studenti zapošljavati nakon diplome te surađivati s njima što je više moguće. Na sastanku koji je bio otvoren za sve studente (24. studenog 2021.), mnogi studenti također su istaknuli želju za stjecanjem vještina koje će biti više povezane s praksom, što je također bila i preporuka iz zadnjeg Izvješća o reakreditaciji (Izvješće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 14, točka 2.8.). Međutim, Stručno povjerenstvo zamijetilo je znatne razlike u mišljenjima studenata različitih studija. Dok su studenti oba studija Socijalnog rada vrlo zadovoljni praktičnim ishodima učenja i suradnjom s organizacijama u kojima obavljaju praksu, studenti Stručnog upravnog studija njima su vrlo nezadovoljni. To se nije promijenilo od prethodnog vanjskog vrednovanja (Izvješće o reakreditaciji, str. 14, točka 2.4), a od velike je važnosti budući da će se većina studenata s Upravnog studija zaposliti u javnom sektoru.

Sukladno Članku 78. Pravilnika o studijima i studiranju, po završetku studija studentima se izdaje diploma kojom se potvrđuje da su završili određeni studij i stekli određenu akademsku ili stručnu titulu, i to na hrvatskom i engleskom jeziku. Uz diplomu studenti dobivaju i dopunsku ispravu o studiju u kojoj su sadržani podaci o svim položenim ispitima i ostvarenim ocjenama, kao i svi drugi podaci potrebni za ispravno tumačenje stečene kvalifikacije.

Preporuke za poboljšanje

- Ishode učenja pojedinačnih kolegija na poslijediplomskom specijalističkom studiju Ljudska prava potrebno je razraditi, detaljnije definirati i objaviti na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta, jednako kao i ishode učenja drugih studijskih programa.
- Ishode učenja pojedinih kolegija na diplomskom studiju Pravo i Preddiplomskom upravnom studiju potrebno je povezati s praktičnim vještinama koje poslodavci traže i zahtijevaju od diplomiranih studenata koje zapošljavaju kao pripravnike.
- Ishode učenja Preddiplomskog stručnog upravnog studija potrebno je unaprijediti na razini studijskog programa i pojedinih kolegija, i to u skladu s preporukama tijela državne uprave i organizacijama u javnom sektoru (kao što su škole, upravna tijela općina i gradova u Osječko-baranjskoj županiji itd.), u kojima se većina studenata zapošljava po završetku studija.
- Preddiplomski stručni upravni studij potrebno je uskladiti s međunarodnim standardima i kurikulumima sličnih upravnih studija. Budući da bi bilo korisno smanjiti broj pravnih kolegija i načiniti odmak od nekadašnjeg pravnog pristupa koji danas više nije dostatan, bolje bi bilo uvesti neke nove interdisciplinarnе kolegije (ili u postojeće kolegije uvesti nove elemente) koji će osiguravati stjecanje znanja i vještina potrebnih suvremenoj javnoj upravi (npr. menadžment, etika, političke znanosti itd.), barem u obliku izbornih kolegija.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

2.3. Visoko učilište dokazuje postignuće predviđenih ishoda učenja na studijskim programima koje izvodi.

Analiza

Standardi za provjeru stečenih ishoda učenja u sklopu svih studijskih programa koji se izvode na Sveučilištu, kao i metode provjere osiguranja kvalitete, nepristranosti, transparentnosti, postupaka u slučajevima žalbi i drugim relevantnim područjima propisani su Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Pravilnikom o studijima i studiranju (članci 57 – 73). Standardi za provjeru stečenih ishoda učenja na razini visokog učilišta dodatno su regulirani Politikom kvalitete Pravnog fakulteta Osijek, Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje i unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja na Pravnom fakultetu Osijek te Priručnikom kvalitete iz 2021. godine.

Izvedbeni planovi za većinu studijskih programa ažuriraju se i objavljuju početkom svake akademske godine. Oni sadrže opise kolegija, kako obaveznih tako i izbornih, te seminara i vježbi. U obrazac opisa kolegija predmetni nastavnici unose način izvođenja

nastave koji je usklađen s planiranim ishodima učenja, utvrđenim ciljevima i sadržajem kolegija (pravos.unios.hr).

Provjera postizanja predviđenih ishoda učenja osigurava se nizom metoda koje uključuju usmene i pisane ispite te kolokvije, seminarske radove, referate/eseje, radionice, projekte/projektne aktivnosti, te stručnom praksom koja se provodi u organizacijama, ustanovama i institucijama na temelju prethodno potpisanog sporazuma o suradnji. Na pojedinim kolegijima na studiju Prava i studiju Socijalnog rada vidljiv je prijelaz s tradicionalnih pisanih ispita na ispite s praktičnim zadacima i rješavanjem problema. Ishodi učenja također se ocjenjuju na temelju završnih radova te diplomskih, poslijediplomskih i doktorskih radova koji su regulirani Pravilnikom o završnim radovima, diplomama i doktorskim disertacijama (Samoanaliza, str. 33).

Nastavnici studentima pružaju povratne informacije o rezultatima ostvarenima na ispitima, i to usmenim, pisanim ili elektroničkim putem. Rezultati koje su studenti ostvarili na provjerama znanja objavljuju se na mrežnim stranicama visokog učilišta u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR). Sukladno Pravilniku o studijima i studiranju Sveučilišta u Osijeku, studenti koji nisu zadovoljni postignutom ocjenom mogu zatražiti polaganje ispita pred nastavničkim povjerenstvom u roku od 48 sati nakon održanog usmenog ispita ili objave rezultata pisanog ispita. Zahtjev za polaganje ispita pred povjerenstvom potrebno je dostaviti Dekanu koji o njemu odlučuje (Čl. 70 Pravilnika, sastanak Stručnog povjerenstva s prodekanom za nastavu i studente, 25. studenog 2021.).

Tijekom proteklih pet godina visoko je učilište kontinuirano revidiralo i usavršavalo nastavni proces na temelju ostvarivanja predviđenih ishoda učenja, kao i na temelju povratnih informacija alumnijskih i vanjskih dionika. Periodično se održavaju tematske radionice u svrhu usavršavanja nastavnika u nastavničkim kompetencijama i radu sa studentima. Članovi projektnog tima visokog učilišta na projektu *Providentia Studiorum Iuris* dosad su sudjelovali na nekoliko različitih radionica (2019.-2021.), koje su se odnosile na HKO i izradu standarda zanimanja te standarda kvalifikacija (objašnjeno u poglavlju 2.2 ovoga Izvješća). Postizanje predviđenih ishoda učenja osigurava se uključivanjem 92 studenata u znanstveno-istraživački i stručni rad sudjelovanjem u projektima i projektnim konferencijama, okruglim stolovima i radionicama, što je rezultiralo izradom 12 završnih i diplomskih radova te objavljivanjem znanstvenih i stručnih radova u zbornicima konferencija, časopisima i drugim publikacijama. U promatranom razdoblju objavljeno je 59 radova u suautorstvu nastavnika i studenata svih razina studija (Samoanaliza, str. 35; sastanci sa studentima, alumnijima, vanjskim suradnicima i prodekanom za nastavu i studente održani 24. i 25. studenog 2021.).

U skladu sa Strateškim planom za razdoblje od 2015. do 2020. godine kontinuirano su se provodile izmjene studijskih programa u opsegu do 20 %, dok je doktorski studij Pravo potpuno reformiran u akademskoj godini 2019./2020. te je izrađen elaborat novog poslijediplomskog specijalističkog studija Poslovno pravo i poslovne transakcije

(Samoprocjena, str. 35; sastanci s upravom visokog učilišta održani 22., 24. i 25. studenog 2021.).

Preporuke za poboljšanje

- Izvedbeni plan poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava potrebno je objaviti na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta.
- Stručno povjerenstvo cijeni nedavne napore koje je visoko učilište uložilo u unapređenje ishoda učenja studijskog programa Pravo, Stručnog upravnog studija te studija Javna uprava te ga potiče da nastavi provoditi aktivnosti u sklopu projekta *Providentia Studiorum Iuris* usmjerene na izradu i utvrđivanje specifičnih ishoda učenja prilagođenih tržištu rada putem programa praktične nastave.
- U kontekstu svih pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj, važna je suradnja na zajedničkom razvoju standarda kvalifikacija za specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava, u skladu sa Zakonom o HKO-u.
- Kolegiji na specijalističkom studiju Javna uprava donekle se preklapaju u pogledu sadržaja te bi se neki od njih mogli spojiti (npr. Menadžment i Strateški menadžment, Komparativna javna uprava i Komparativna lokalna samouprava). S druge strane, neke bi kolegije valjalo proširiti novim sadržajem (npr. Menadžmentu pripojiti upravljanje ljudskim potencijalima, kolegiju Dobro upravljanje pripojiti druge doktrine javne uprave).

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

2.4. Postupci planiranja, predlaganja i prihvaćanja novih te revizije ili ukidanja postojećih programa uključuju povratne informacije studenata, poslodavaca, strukovnih udruženja, alumnija.

Analiza

Standardi periodične revizije studijskih programa za izmjene i dopune odobrenih studijskih programa do 20% predviđeni su propisima Sveučilišta u Osijeku, Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Pravilnikom o sadržaju dopusnice i drugim relevantnim propisima. Za provođenje postupka izmjene i dopune odobrenih studijskih programa veće od 20 %, prema predviđenoj proceduri, odgovorno je Povjerenstvo za preddiplomske, diplomatske i stručne studije kojem Pravni fakultet Osijek dostavlja elaborat i odluku Fakultetskog vijeća o prihvaćanju novog studijskog programa. Na temelju Izvješća Povjerenstva o ispunjenosti uvjeta za ustroj novog studijskog programa, Senat Sveučilišta donosi odluku o prihvaćanju novog studijskog programa te obavještava Agenciju za znanost i visoko obrazovanje i Ministarstvo znanosti i obrazovanja (Samoanaliza, str. 36-37). Postupak izrade novih i revidiranja postojećih studijskih programa provodi se u skladu s Uputama za postupak

vrednovanja studijskih programa, koje propisuju obvezu savjetovanja sa zainteresiranom stručnom javnošću (Upute, točka 2.5), a visoko učilište toga se postupka pridržavalo pri izradi studijskog programa Socijalni rad 13. prosinca 2020. (objavljeno na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta). Prilikom pokretanja studijskog programa ili opsežne izmjene postojećeg tiska se brošura koja sadrži relevantne informacije o studijskom programu u sažetoj formi. Detaljne informacije o studijskim programima objavljuju se na službenim mrežnim stranicama visokog učilišta te u Informacijskom paketu.

Visoko učilište u obzir uzima povratne informacije od sustava socijalne skrbi, a vanjski dionici pokrenuli su brojne promjene u studijskim programima. Nakon svake akademske godine provode se konstruktivna poravnanja studijskih programa (sastanak s prodekanom za nastavu i studente i koordinatorom za vanjsku suradnju i studentsku praksu održan 25. studenog 2021.). Vanjski dionici iznimno su zadovoljni suradnjom studija Socijalni rad sa zajednicom i poslodavcima u obliku zajedničkih anketa, studentskih stažiranja te aktivnosti s ranjivim skupinama. Mnogi od njih uključeni su u izradu studijskog programa Socijalni rad, dok su studenti visokog učilišta uključeni u sve važne terenske aktivnosti (npr. rad sa žrtvama potresa). Vanjski dionici smatraju da studenti posjeduju potrebne vještine za rad u praksi odmah po završetku studija.

Inozemni nastavnici socijalnog rada sa sveučilišta u Indiani, Ljubljani i Mostaru aktivno sudjeluju u nastavi i pomažu pri razvoju studijskih programa. Alumniji sa studija Prava također ističu vrlo dobru suradnju između visokog učilišta i javnobilježničkih i odvjetničkih ureda, kao i pravosudnih institucija, a spomenuli su i dobre rezultate koje su studenti ostvarili na pravosudnim ispitima. Visoko učilište ima vrlo dobru suradnju s Vrhovnim sudom, Županijskim sudom, Općinskim državnim odvjetništvom, Hrvatskim udruženjem za kaznene znanosti i praksu te državnim organizacijama, od kojih potječu preporuke za razvoj brojnih kolegija na studiju Prava (sastanak s vanjskim dionicima i alumnijima održan 24. studenog 2021.).

Preporuke za poboljšanje

- Stručno povjerenstvo cijeni vrlo dobru suradnju visokog učilišta s poslodavcima, stručnim organizacijama, pravosudnim institucijama, organizacijama civilnog društva i alumnijima na razvoju studijskih programa i pojedinačnih kolegija na studiju Socijalnog rada i Prava te potiče novu upravu da nastavi u tome smjeru. Istovremeno, Stručno povjerenstvo preporučuje da visoko učilište snažnije uključi dionike iz javne uprave (kao što su upravna tijela lokalne i regionalne samouprave, javne ustanove i javna poduzeća) u predstojeću reformu obaju Stručnih upravnih studija.

Ocjena kvalitete: Visoka razina kvalitete

2.5. Visoko učilište osigurava usklađenost ECTS bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem.

Analiza

ECTS bodovi usklađeni su s Pravilnikom o studijima i studiranju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Priručnikom kvalitete, Vodičem za korisnike ECTS-a i drugim relevantnim propisima. U razdoblju od 2015. do 2020. provedeno je 16 izmjena studijskih programa u opsegu do 20% u cilju povećanja kvalitete studijskih programa, uvođenja novih izbornih predmeta, postizanja veće razine studentskih kompetencija te usklađivanja ECTS bodova sa stvarnim radnim opterećenjem studenata. Godine 2020. svi su nastavnici revidirali usklađenost ishoda učenja i ECTS bodova u okviru postupka analize i revidiranja sadržaja opisa kolegija. Visoko učilište također je prikupilo povratne informacije studenata u okviru testne ankete za pronalaženje modusa analize ECTS bodova u sklopu interne ankete provedene u akademskoj godini 2017./2018. Na temelju tih podataka Povjerenstvo za reformu studija Pravo uočilo je određene nedostatke. Međutim, zbog planirane reforme studijskih programa nije se značajnije zadiralo u raspodjelu ECTS bodova (Samoanaliza, str. 38). Fakultetsko vijeće donijelo je odluku o imenovanju privremenog povjerenstva za reformu studijskog programa Pravo za razdoblje od 2019. do 2023. (Odluka Vijeća od 23. rujna 2019.). Nacrt slične takve odluke predviđen je za sljedeći sastanak Fakultetskog vijeća o osnivanju privremenog povjerenstva za reformu Preddiplomskog upravnog studija, no konačna odluka još nije donesena.

Stručno povjerenstvo primijetilo je da su kriteriji dodjele ECTS bodova pojedinim kolegijima u sklopu studijskih programa nejasni te da su u pojedinim slučajevima ECTS bodovi neravnomjerno raspodijeljeni. Tako neki pravni kolegiji na studiju Prava s istim brojem sati predavanja (90) nose različit broj ECTS bodova, dok se drugi izvode uz manji broj sati (75), premda bi trebali biti jednako važni. Na Preddiplomskom upravnom studiju pojedini pravni kolegiji nose veću vrijednost od nekih upravnih kolegija, koji bi pak trebali biti barem jednako vrijedni. U trećem semestru druge godine diplomskog studija Javna uprava, Modul I sastoji se od 180 sati predavanja, a nosi 30 ECTS bodova, do Modul II sastoji se od 120 sati predavanja, a nosi 20 ECTS bodova, premda bi trebali biti jednaki.

Preporuke za poboljšanje

- Stručno povjerenstvo ovaj standard ocjenjuje zadovoljavajućom razinom kvalitete budući da je uvjereno da će tijekom reforme pojedinačnih studija visoko učilište ispraviti nedostatke u vidu nejednolike raspodjele ECTS bodova i odrediti jasne kriterije za njihovu raspodjelu koji će biti usklađeni s važnošću svakog pojedinog kolegija i stvarnim studentskim opterećenjem.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

2.6. Studentska je praksa sastavni dio studijskih programa (gdje je primjenjivo).

Analiza

Studentska praksa na studiju Prava izvodi se tijekom prvih nekoliko godina studija, uglavnom u suradnji s vanjskim suradnicima i pravnim praktičarima koji sudjeluju u izvođenju vježbi na pojedinim kolegijima sukladno izvedbenom planu, nastojeći u kolegije uključiti praktične aspekte nastave kao što su analize sudske prakse. Na petoj godini studija studenti se mogu prijaviti za praktičan rad u pravnim klinikama. Pri visokom učilištu djeluju tri takve klinike: Pravno-ekonomska klinika Osijek, Pravna klinika 'OSIJEK PRO BONO' (u koju je uključeno 30 studenata svake akademske godine, uz definirane ishode učenja) te Zelena klinika Pravnog fakulteta Osijek, koje dio studenata pohađa u okviru kliničke nastave. Rad u pravnim klinikama nije obavezan, a prema objavljenom izvedbenom planu, može donijeti 10 ECTS bodova. Drugi studenti praksu obavljaju kod pravnih praktičara (u odvjetničkim ili javnobilježničkim uredima) ili kod članica Hrvatske udruge poslodavaca na temelju potpisanog Sporazuma o znanstvenoj i stručnoj praksi (25 studenata 2019. godine) (Samoanaliza, str. 39-40; službene mrežne stranice visokog učilišta). Vanjski dionici i vanjski suradnici imaju pozitivan stav prema studentskoj praksi na visokome učilištu te općenito prema studentima prava koji dolaze s visokog učilišta. Neki od njih sa studentima su objavili znanstvene i/ili stručne radove (o čemu je Stručno povjerenstvo obaviješteno tijekom sastanaka s vanjskim dionicima i vanjskim suradnicima, održanima 24. i 25. studenog 2021.).

Tijekom Preddiplomskog i Diplomskog sveučilišnog studija Socijalni rad integrira se teorijski i konceptualni doprinos dobiven tijekom standardne nastave s konkretnim situacijama u praksi. Praktična nastava temeljna je dimenzija unutar kurikuluma, jer je nužna za usvajanje kompetencija u socijalnom radu. Na oba navedena studijska programa studentska praksa se izvodi na sustavan i odgovoran način, uz definirane ciljeve, sadržaj, ishode učenja i ECTS bodove za praktičnu nastavu te jasno opisane obveze studenata i načine praćenja njihova rada te osiguravanja kvalitete stjecanja izlaznih znanja. Visoko učilište potpisalo je sporazume o suradnji sa svim organizacijama uključenima u praktičnu nastavu kojima se definiraju međusobna prava i obveze. Popis od 43 takve organizacije zajedno s njihovim adresama e-pošte objavljen je na mrežnim stranicama preddiplomskog studija Socijalni rad, čiji studenti imaju 285 sati praktične nastave, od čega 210 sati studenti provode na terenu. Kad je riječ o diplomskome studiju Socijalni rad, situaciju je potrebno dodatno unaprijediti provedbom plana kojim je predviđeno da studenti druge godine provedu barem 810 sati na praktičnoj nastavi, pod vodstvom educiranih mentora i uz praćenje nositelja i izvoditelja kolegija (Samoanaliza, str. 41 i službene mrežne stranice visokog učilišta). Vanjski dionici i vanjski suradnici u nastavi imaju vrlo pozitivno mišljenje o studentskoj

praksi i općenito o studentima koji dolaze s visokog učilišta (sastanci s vanjskim dionicima i vanjskim suradnicima održani 24. i 25. studenog 2021.).

Za razliku od studija Socijalnog rada na kojima je studentska praksa sastavni dio studijskoga programa te se organizira izvan visokog učilišta u suradnji s organizacijama s tržišta rada, Preddiplomski stručni upravni studij u ovome pogledu kontinuirano kaska. Od prethodnog postupka reakreditacije tijekom kojega je utvrđeno da "prvostupnici studija Javna uprava izražavaju veliku zabrinutost zbog nedostatka praktične nastave tijekom njihovoga studija" (Izvešće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 13, točka 2.4), u izvedbeni plan nisu uvedene nikakve vidljive promjene. Studenti ovog studijskog programa i dalje su nezadovoljni nedostatkom prakse. Požalili su se da nemaju gostujućih nastavnika i vanjskih predavača praktičara kao što je slučaj na studijima Prava i Socijalnog rada, da ne dobivaju informacije o programu ERASMUS i drugim programima te da je njihov studij podzastupljen u odnosu na druge studije (Sastanak sa studentima održan 24. studenog 2021.). Kao što je istaknuto i u prethodnom izvješću, većina studenata Upravnog studija nakon diplome se vjerojatno kani zaposliti u javnome sektoru, zbog čega nedostatak praktičnih vještina „može biti štetan za njihovu buduću mogućnost zapošljavanja“ (Izvešće, *ibid*). Situacija je nešto bolja kad je riječ o diplomskom stručnom studiju Javna uprava. Kurikulumom je predviđen obavezan praktični rad u obliku praktičnih vježbi s nastavnicima kojim se stječe 9 ECTS bodova (100 sati nastave) na prvoj godini studija i 15 ECTS bodova (150 sati nastave) na drugoj godini. Vježbe se uglavnom bave materijom upravnog postupka i upravnog spora (službene mrežne stranice visokog učilišta). Premda se u izvedbenom planu ne spominju vanjski dionici, sudionici nekoliko sastanaka sa Stručnim povjerenstvom rekli su da suci Upravnoga suda održavaju nekakvu praktičnu nastavu sa studentima studija Javne uprave.

Stručno povjerenstvo želi istaknuti veliku razliku između pojedinih studijskih programa u pogledu ovoga standarda. Zbog toga Stručno povjerenstvo studijske programe visokog učilišta ocjenjuje minimalnom razinom kvalitete u ovome standardu.

Preporuke za poboljšanje

- Obvezna studentska praksa trebala bi biti zastupljenija na studiju Prava, uz veći broj ECTS bodova i jasno utvrđene ishode učenja. Rad studenata u pravnim klinikama potrebno je vrednovati i nagraditi.
- Preddiplomski upravni studij potrebno je reformirati i uvesti praktičan rad izvan visokog učilišta, prvenstveno u organizacijama javne uprave u kojima će se većina studenata zaposliti po završetku studija.
- Studentsku praksu na diplomskom studiju Javna uprava potrebno je proširiti kako bi obuhvatila i druga upravna područja, a ne ostala ograničena samo na vježbe iz upravno-sudske prakse. Po uzoru na druga dva studijska programa visokog učilišta, i u ovaj studijski program trebali bi biti uključeni praktičari i

vanjski suradnici koji obnašaju različite funkcije u sektoru državne službe, upravnim tijelima lokalne i regionalne samouprave i javnoj službi, jer studenti moraju steći mnogo širi uvid u suvremene zadaće javne uprave od onoga što im se pruža u sklopu postojećeg studija.

Ocjena kvalitete: Minimalna razina kvalitete

III. Nastavni proces i podrška studentima

3.1. Uvjeti za upis ili nastavak studija usklađeni su sa zahtjevima studijskog programa, jasni su, objavljeni i dosljedno se primjenjuju.

Analiza

Stručno povjerenstvo zaključilo je da su uvjeti za upis i nastavak studija u skladu sa zahtjevima studijskog programa.

Uvjeti za upis primjereni su i usklađeni s ishodima učenja studijskog programa. Dobar primjer je dodatni razgovor pri upisu na studij Socijalnog rada kojim se vrednuje logičko razumijevanje kandidata i njihovo opće znanje o društvenim procesima.

Uvjeti za nastavak studija kontinuirano se ažuriraju i fleksibilni su, što studentima omogućava horizontalnu mobilnost te prijelaz na i sa sličnih kolegija.

Visoko učilište ima učinkovite mehanizme priznavanja prethodno stečenog znanja. Studenti koji su prešli na visoko učilište s drugih sveučilišta pohvalili su postupak prijelaza i priznavanja napredovanja ostvarenog na prijašnjem visokom učilištu uz odgovarajući broj ECTS bodova.

Gore navedeni uvjeti jasno su definirani i objavljeni na mrežnim stranicama visokog učilišta. Stručno povjerenstvo također je utvrdilo da se spomenuti uvjeti dosljedno primjenjuju, što je i potvrđeno na sastancima koje je Stručno povjerenstvo održalo sa studentima i nastavnicima visokog učilišta.

Preporuke za poboljšanje

Nema preporuka.

Ocjena kvalitete: Visoka razina kvalitete

3.2. Visoko učilište prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata na studiju i na temelju njih osigurava kontinuitet studiranja i završnost studenata.

Analiza

Od Izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine visoko je učilište ostvarilo značajan napredak u pogledu prikupljanja i analiziranja podataka o napredovanju studenata.

Visoko učilište osnovalo je Ured za osiguranje kvalitete koji redovito prikuplja podatke putem anketa o kvaliteti kolegija i studija općenito. Prikupljeni podaci se analiziraju i koriste pri donošenju preporuka upravi. Stručno povjerenstvo prepoznaje važnost toga tijela pri osiguravanju napredovanja, kontinuiteta studiranja i završnosti studenata, premda smatra da dotično tijelo nije dovoljno samostalno pri provođenju anketa za vrednovanje kvalitete kolegija.

Nadalje, prema podacima navedenima u Samoanalizi vidljivo je da su stope završnosti na pojedinim studijskim programima prilično niske. Stopa završnosti na stručnim studijima iznosi 35.9%, na preddiplomskoj razini studija iznosi 28.6% (generacije studenata upisane u razdoblju od 2002. do 2017.), dok na specijalističkoj diplomskoj razini studija ona iznosi 43.2% (generacije studenata upisane u razdoblju od 2011. do 2018.). Zbog takvih stopa završnosti visoko učilište nalazi se pri dnu u usporedbi s drugim visokim učilištima u Europi.

Postoji značajno preklapanje između studenata koji nisu uspješni na svome studiju i studenata koji se na studij nisu upisali odmah po završetku srednje škole, što ukazuje na to da nedostatak kontinuiteta u obrazovanju uzrokuje poteškoće takvim studentima.

Preporuke za poboljšanje

- Izraditi dokument kojim će se utvrditi nadležnost i odgovornosti Ureda za osiguranje kvalitete pri provođenju anketa za vrednovanje kvalitete kolegija.
- Iznaći načine za povećanje stope završnosti studenata, pritom vodeći računa o onim studentima koji nemaju kontinuitet u obrazovanju.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

3.3. Visoko učilište osigurava poučavanje usmjereno na studenta.

Analiza

Visoko učilište potiče različite oblike izvođenja nastavnog programa koji su u skladu s predviđenim ishodima učenja. Velik broj kolegija uključuje studije slučaja i praktične zadatke s kakvima će se studenti jednoga dana susresti na radnome mjestu, s ciljem poticanja samostalnosti i odgovornosti studenata. Dobar primjer takve prakse valja istaknuti na studiju Prava gdje se u sklopu pojedinih kolegija prikazuju sve faze jednoga suđenja, pri čemu se studente ocjenjuje za vještinu rješavanja problema.

Na visokom učilištu studira priličan broj izvanrednih i starijih zaposlenih studenata. Stručno povjerenstvo zamijetilo je trend povećanja broja takvih studenata, iz čega se daje zaključiti da su zadovoljni studijskim programima.

Također, prema podacima iz sveučilišne studentske ankete za 2019./2020. godinu, nastavnici su ocijenjeni vrlo visokom ocjenom, odnosno najvišom otkako je takva praksa vrednovanja uvedena 2009./2010. godine.

Rezultati ranije spomenute ankete pokazuju da su studenti vrlo zadovoljni radom svojih nastavnika. Tijekom posjeta visokom učilištu Stručno je povjerenstvo posjetilo nekoliko predavanja bez prethodne najave, a studenti su imali samo riječi hvale za susretljivost i angažiranost nastavnika tijekom nastave.

Preporuke za poboljšanje

Nema preporuka.

Ocjena kvalitete: Visoka razina kvalitete

3.4. Visoko učilište osigurava odgovarajuću podršku studentima.

Analiza

Stručno povjerenstvo utvrdilo je da visoko učilište pruža podršku svojim studentima tijekom cijelog njihovog obrazovanja. Studenti prve godine dobivaju informacijski paket sa svim podacima o studijskim programima, svojim pravima i obvezama tijekom studija te o studentskom životu u gradu Osijeku. Svako generaciji studenata dodjeljuje se mentor kojemu se mogu obratiti u slučaju potrebe. Studenti su potvrdili da je mentor generacije dobar koncept te da im se pokazao od velike pomoći. Pri visokom učilištu također postoji studentski pravobranitelj koji studentima pomaže ako imaju ikakvih poteškoća. Studenti potvrđuju da sa studentskim pravobraniteljem lako mogu stupiti u kontakt putem e-pošte. Studenti imaju vlastite predstavnike u Fakultetskom vijeću visokog učilišta te u Senatu Sveučilišta.

Visoko učilište pruža podršku studentima s invaliditetom. Oslobođeni su plaćanja školarine i za njih je izvršena prilagodba pristupačnosti u pogledu ispunjavanja svih studentskih obveza. Pri visokom učilištu također djeluje koordinator za studente s invaliditetom. Međutim, fizičke prepreke za studente s invaliditetom i dalje postoje, kao što je detaljno objašnjeno u poglavlju 3.5.

Visoko učilište financijski podupire studentske aktivnosti, rad studentskih udruga i Studentskoga zbora. Primjerice, Studentski zbor imao je projekt u sklopu kojega je sudjelovalo na Brussels Model EU 2016, koji je uključivao posjet veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bruxellesu i institucijama Europske Unije.

Visoko učilište potiče i promiče mobilnost studenata, najviše putem rada Erasmus koordinatora. Visoko učilište brine o kontinuiranom podizanju svijesti i uključenosti studenata u programe mobilnosti. Dobar primjer ove prakse je organiziranje promotivnih aktivnosti poput formiranja Erasmus+ kutka i Erasmus+ Caffea, gdje sudionici mogu razmijeniti svoja iskustva o programu Erasmus+, te objavljivanja zanimljivih činjenica o programu Erasmus+ na društvenim mrežama.

Alumni-klub Pravnog fakulteta Osijek priprema studente za rad u pravnoj struci i pruža im informacije o mogućnostima zapošljavanja ili razvoja karijere u toj struci. Ima

prostora za poboljšanje spomenutih praksi, naročito kroz osnaživanje i diversifikaciju modela odnosa s nekadašnjim studentima.

Na visokom učilištu zaposlen je znatan broj nenastavnog (administrativnog i tehničkog) osoblja. Međutim, studenti visokog učilišta naglasili su da nisu zadovoljni pristupačnošću i uslugama koje neki od njih pružaju, naročito Studentska referada. Smatraju da je radno vrijeme Studentske referade prekratko i neodgovarajuće, pogotovo za zaposlene studente. Osim toga, studenti su komunikaciju sa Studentskom referadom opisali kao izrazito izazovnu, a osoblje referade kao mahom nepristupačno. Ovaj problem nipošto nije novijeg datuma, tj. naslijeđen je otprije i utvrđen je već u Izvješću o reakreditaciji iz 2015. (str. 8). Međutim, čini se da tijekom tog razdoblja nijedna uprava visokog učilišta taj problem nije shvatila dovoljno ozbiljno te ga pokušala riješiti za dobrobit studenata. Nastavak takve prakse ozbiljno bi narušio prava studenata na traženje i dobivanje informacija o svome studiju i s time povezanim pitanjima te na primanje ostalih administrativnih usluga koje bi im trebale pomoći i olakšati njihovo napredovanje kroz studij. Umjesto toga, komunikacija sa Studentskom referadom studentima je stalni izvor frustracije i ističe se kao primjer onoga što Studentska referada ne bi smjela biti. To je uistinu u izrazitoj opreci s inače otvorenim i uljudnim nastavnim i nenastavnim osobljem visokog učilišta. Budući da ovaj problem traje već barem desetljeće i još uvijek nije razriješen, Stručno povjerenstvo osjeća se dužnim nanovo istaknuti to pitanje kao ono u kojem bi uprava visokog učilišta trebala čim prije poduzeti potrebne korake u području nastave i odnosa prema studentima. Pristup obrazovanju kojemu je student u središtu trebao bi polaziti od Studentske referade.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi se pobrinuti da Studentska referada bude pristupačnija, naročito izvanrednim i zaposlenim studentima koji zapravo čine većinu studenata na visokom učilištu.
- Cjelokupnu sliku o Studentskoj referadi potrebno je izmijeniti kako bi je studenti počeli doživljavati kao mehanizam potpore studentima, a ne prepreku. Visoko učilište trebalo bi smjesta reagirati u cilju sprečavanja takvog postupanja.
- Stručno povjerenstvo također predlaže da se broj zaposlenika u tajništvu i knjižnici restrukturira na način koji će bolje odgovarati potrebama i radnom opterećenju navedenih službi.
- Studentima bi također bilo od koristi kad bi kontakti s alumnijima bili redoviti i raznovrsniji (od vrlo formalnih do manje formalnih) te osmišljeni kao redoviti događaji koji bi tijekom godina postali tradicionalni te na taj način pridonijeli prepoznatljivosti visokog učilišta u skladu s njegovim težnjama navedenima u Strateškom planu za razdoblje od 2020. do 2025. godine.

Ocjena kvalitete: Minimalna razina kvalitete

3.5. Visoko učilište osigurava podršku studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina.

Analiza

Sve relevantne informacije za studente s invaliditetom, uključujući i one o njihovim pravima, dostupne su na službenim mrežnim stranicama Ureda za studente s invaliditetom. Na spomenutim mrežnim stranicama dostupne su informacije o mogućnosti studenata s invaliditetom da zatraže pomoć ili podršku u Psihološkom savjetovalištu pri Sveučilištu o dostupnoj asistenciji studenata s invaliditetom te opremi dostupnoj studentima registriranim pri Uredu za studente s invaliditetom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Nastavni proces prilagođen je potrebama studenata iz ranjivih i podzastupljenih skupina. Visoko učilište studentima s invaliditetom osigurava prilagođen pristup (didaktičko-metodičke prilagodbe, prilagodbe u izvedbi predavanja ili tehničkoj podršci).

Studenti iz navedene skupine primaju financijsku potporu. Studenti s invaliditetom imaju pravo na smještaj u studentskom domu i oslobođeni su plaćanja školarine. Studentima slabijeg društveno-ekonomskog statusa Povjerenstvo za nastavu i studente odobrava zamolbe za plaćanje školarine obročno.

Stručno povjerenstvo pohvaljuje nakanu visokog učilišta da ugradi dizalo za osobe s invaliditetom. Međutim, u sadašnjem trenutku studenti s invaliditetom nemaju pristup velikom dijelu glavne zgrade fakulteta. Usto, činjenica da se predavanja održavaju na nekoliko različitih lokacija otežava pristup studentima sa smanjenom pokretljivošću.

Preporuke za poboljšanje

- U najkraćem mogućem razdoblju osigurati da su svi dijelovi zgrade dostupni studentima s invaliditetom.
- Organizirati predavanja na način koji će studentima s invaliditetom omogućiti da ih sva pohađaju na jednoj lokaciji.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

3.6. Visoko učilište omogućava studentima stjecanje međunarodnog iskustva.

Analiza

Stručno povjerenstvo dojma je da visoko učilište podržava i promiče mobilnost studenata i mogućnost pohađanja dijela studija u inozemstvu. Relevantne informacije o studentskoj mobilnosti u sklopu programa Erasmus studentima su dostupne na mrežnim stranicama visokog učilišta. Međutim, velik broj studenata nižih godina izjavio je da nisu upućeni u mogućnosti studiranja u inozemstvu.

Popis svih sklopljenih sporazuma s inozemnim partnerskim sveučilištima objavljen je na mrežnim stranicama visokog učilišta.

Studenti primaju odgovarajuću podršku tijekom postupka prijave i provođenja programa razmjene. Podršku im uglavnom pruža Erasmus koordinator, za kojega su studenti mahom imali riječi hvale.

Visoko učilište na valjan način vrši priznavanje ECTS bodova koje studenti stječu tijekom razdoblja mobilnosti na nekom drugom visokom učilištu, što su potvrdili i studenti.

Studenti visokog učilišta donekle su pripremljeni za rad u međunarodnom okruženju. Međutim, studenti ne iskazuju interes za pohađanjem kolegija koji se izvode na stranim jezicima.

Preporuke za poboljšanje

- Studente nižih godina bolje informirati o mogućnostima međunarodne mobilnosti.
- Poticati veće sudjelovanje studenata na kolegijima koji se izvode na stranim jezicima.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

3.7. Visoko učilište osigurava povoljne uvjete za studiranje inozemnih studenata.

Analiza

Visoko učilište inozemnim studentima pruža sve potrebne informacije putem svojih mrežnih stranica te putem Ureda za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju, a svake godine objavljuje i vodič za Erasmus studente na engleskom jeziku.

Potporu inozemnim studentima pružaju Erasmus koordinator i Ured za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju na razini sveučilišta.

Ured za osiguranje kvalitete provodi anketu o mišljenju dolaznih studenata o mobilnosti u sklopu programa Erasmus ostvarenoj na visokom učilištu. Inozemni studenti s kojima je Stručno povjerenstvo imalo priliku razgovarati pohvalili su pristupačnost i podršku koju im je visoko učilište pružilo.

Tijekom boravka na Pravnom fakultetu Osijek inozemni studenti imaju mogućnost učenja i usavršavanja hrvatskog jezika putem predmeta Početni tečaj hrvatskog jezika (Croatian Language – Preparatory Course) organiziranog na razini Sveučilišta, koji se izvodi kroz 70 sati i kojim se stječe 6 ECTS bodova.

Visoko učilište izvodi velik broj kolegija na engleskom jeziku za inozemne studente. Premda je velika ponuda kolegija na engleskom jeziku pohvalna u teoriji, postoje situacije kad pojedini kolegij pohađa svega nekoliko studenata. To dovodi do drugog problema, odnosno nedovoljne integriranosti inozemnih studenata s domaćim studentima koji slabo pohađaju kolegije koji se izvode na engleskom jeziku.

Preporuke za poboljšanje

- Smanjiti broj kolegija na engleskom jeziku i privući više inozemnih studenata, kako bi inozemni studenti nastavu mogli pohađati u većim skupinama.
- Poticati domaće studente da pohađaju kolegije na engleskom jeziku, što će za posljedicu imati bolju integraciju inozemnih studenata.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

3.8. Visoko učilište osigurava objektivno i dosljedno vrednovanje i ocjenjivanje studentskih postignuća.

Analiza

Postignuća studenata visokog učilišta vrednuju se na temelju utvrđenih kriterija, pravila i postupaka definiranih u Priručniku kvalitete, koji je javno dostupan. Kriteriji, pravila i postupci dosljedno se primjenjuju te se vrednuju i prilagođavaju po završetku svake akademske godine.

Na početku izvođenja kolegija nastavnici jasno definiraju pravila i uvjete polaganja ispita. Studentima također pružaju informacije o: a) nositelju i suradniku/suradnicima na kolegiju; b) sadržaju, planu i programu kolegija; c) ishodima učenja; d) načinu polaganja ispita; e) kriterijima ocjenjivanja; f) ispitnim rokovima za cijelu akademsku godinu (dostavljaju se do 1. listopada); g) literaturi (obveznoj i preporučenoj).

Provjere znanja usklađene su s nastavnim metodama koje se u sklopu pojedinog kolegija primjenjuju. Visoko učilište to osigurava odobrenjem prodekana, koji provjerava ispite prije no što budu dani studentima.

Visoko učilište osigurava objektivnost ocjenjivanja. Sukladno članku 70, stavku 1 Pravilnika o studijima i studiranju, studenti koji nisu zadovoljni postignutom ocjenom mogu zatražiti ponovno polaganje ispita pred nastavničkim povjerenstvom (uložiti žalbu na ocjenu) u roku od 48 sati nakon održanog usmenog ispita / usmenog dijela ispita ili nakon objave rezultata pisanog ispita. Zahtjev za polaganjem ispita pred povjerenstvom potom se dostavlja dekanu koji o njemu odlučuje. Dekan imenuje nastavničko povjerenstvo od tri (3) člana te određuje vrijeme i mjesto polaganja ispita; ponovljeni ispit mora se održati u roku od 5 radnih dana od podnošenja žalbe studenta; predmetni nastavnik može nazočiti ponavljanju ispita pred nastavničkim povjerenstvom, ali nema pravo postavljati pitanja ni ocjenjivati studenta. Pisani ispit ne ponavlja se pred nastavničkim povjerenstvom, nego ga ono ponovo ocjenjuje.

Prodekan za nastavu i studente svake akademske godine analizira rezultate studentskih anketa o kvaliteti nastavnog rada zajedno s Upravom fakulteta. Rezultati se koriste za planiranje aktivnosti daljnjeg usavršavanja nastavnika i mogu otkriti je li nastavnicima potrebno usmjeravanje radi unapređivanja njihova rada.

Međutim, podaci navedeni u tablici 3.4 u Analitičkom prilogu Samoanalizi pokazuju da je broj studenata koji steknu barem 60 ECTS bodova nizak u usporedbi s brojem upisanih

studentata. Prema podacima navedenima u tablici 3.5 Analitičkog priloga Samoanalizi, stope završnosti studijskog programa niske su za studije Prava i Upravni studij.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi više koristiti rezultate anketa u cilju unapređivanja kvalitete napredovanja studentata na studijskom programu Pravo i Upravnim studijima.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

3.9. Visoko učilište izdaje diplomu i dopunske isprave o studiju u skladu s odgovarajućim propisima.

Analiza

Po završetku studija, visoko učilište studentima izdaje odgovarajuće isprave u skladu sa svim važećim propisima.

Visoko učilište također izdaje diplome na engleskom i hrvatskom jeziku, bez naknade.

Preporuke za poboljšanje

Nema preporuka.

Ocjena kvalitete: Visoka razina kvalitete

3.10. Visoko učilište vodi brigu o zapošljivosti studentata nakon studija.

Analiza

Visoko učilište prikuplja podatke o zapošljavanju i zapošljivosti svojih diplomiranih studentata. Visoko učilište provelo je dvije ankete kako bi prikupilo podatke o završnosti studijskih programa, prvom zapošljavanju i trenutnom zapošljavanju. Ti podaci važni su za oblikovanje i korekciju upisnih kvota na studijske programe. Međutim, u spomenutim anketama sudjelovala je tek četvrtina studentata.

Visoko učilište informira studente o mogućnostima nastavka obrazovanja ili zapošljavanja nakon diplome. Dobri primjeri te prakse uključuju aktivnosti poput Smotre Sveučilišta, Dana karijera i projekta *ZapravoZaPravo*.

Poseban doprinos profesionalnom usmjeravanju studentata, stjecanju vještina i pripremi za zapošljavanje i tržište rada osigurava se sudjelovanjem studentata u radu triju klinika (Pravna klinika OSIJEK PRO BONO, Pravno-ekonomska klinika i zelena pravna klinika). U spomenutim klinikama studenti imaju priliku sudjelovati u aktivnostima s kojima će se jednog dana susresti u svojim karijerama.

Visoko učilište održava kontakt sa svojim alumnijima, poglavito putem udruge alumnija. Bivši studenti i predstavnici tržišta rada sudjeluju kao gostujući predavači na

predavanjima Pravnog fakulteta Osijek. Dobar primjer ove prakse je ciklus predavanja „45 minuta za 45 godina Alumni Classroom”.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi pokušati uključiti više studenata u buduće ankete.
- Visoko učilište trebalo bi nastaviti raditi na povećanju broja kontakata između poslodavaca i studenata tijekom njihova studija na visokom učilištu.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti

Napomena: U Izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine za nastavničke i institucijske kapacitete utvrđeno je da su jedno od područja koje je potrebno dodatno razvijati. U Izvješću (str. 17 *et seq.*) stoji da, premda nastavničko osoblje pokriva temeljne discipline i pridonosi ostvarivanju strateških ciljeva visokog učilišta, omjer nastavnika i studenata nije optimalan, radno opterećenje nastavnika nejednoliko je raspodijeljeno, zbog čega neki nastavnici imaju višak radnog opterećenja, što negativno utječe na njihovu znanstveno-istraživačku djelatnost te prilike za srednjeročnu i dugoročnu mobilnost; da je broj redovitih i izvanrednih profesora nizak u usporedbi s brojem docenata i asistenata, dok je udio nenastavnog osoblja previsok u usporedbi s nastavnim osobljem; da sustav zapošljavanja usmjeren prema unutra ne jamči zapošljavanje najboljih mogućih kandidata; da je fizički prostor učionica i knjižnice ograničen te da u pojedinim znanstvenim područjima raspolaze samo zastarjelim knjigama; da se nenastavno osoblje u načelu ne potiče na stručno usavršavanje; da financije uvelike ovise o školarinama, što je kontraproduktivno; da ne postoje postupci vrednovanja i nagrađivanja znanstvene izvrsnosti ni financijski poticaji za kvalitetnije podučavanje i znanstveno istraživanje; te da studentima i osoblju s invaliditetom nije osiguran pristup, od čega su zadnje dvije stavke ocijenjena kao prioritetne.

Kao što je vidljivo iz obrazloženja navedenih u sljedećim poglavljima, mnoga od navedenih spornih pitanja riješena su u razdoblju obuhvaćenom ovim postupkom vanjskog vrednovanja. Međutim, preostala sporna pitanja još uvijek nisu riješena, dok su u međuvremenu na vidjelo isplivala i neka nova.

4.1. Visoko učilište osigurava odgovarajuće nastavničke kapacitete.

Analiza

Za procjenu nastavničkih kapaciteta visokog učilišta važno bi bilo znati točnu strukturu nastavnog i nenastavnog osoblja. Međutim, podaci koje je visoko učilište podastrlo u Samoanalizi (str. 2-3 i 64) proturječni su onima iz Analitičkog priloga Samoanalizi (tablica 4.1.a). Prema potonjem, na visokom učilištu zaposleno je 13 redovitih

profesora, 10 izvanrednih profesora, 23 docenta, 5 predavača, 1 poslijedoktorand, 5 asistentata, 2 zaposlenika na projektima, 23 člana administrativnog osoblja i 6 članova tehničkog osoblja. To je ukupno 57 članova nastavnog osoblja i 31 član nenastavnog osoblja.

Navedene brojke pokazuju da je problem niskog broja redovitih i izvanrednih profesora u odnosu na docente i asistente razriješen. Ipak, taj je omjer u međuvremenu izmijenjen nauštrb najmlađih znanstvenih istraživača, koji se čine podzastupljeni u ukupnom broju članova nastavnog osoblja. Spomenute promjene posljedica su prirodnog procesa starenja nastavnog osoblja, ali i prakse zapošljavanja nastavnika nauštrb suradnika u proteklih pet godina (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.2). Zabrinjava činjenica da visoko učilište ima samo 5 asistentata i 1 poslijedoktoranda, tim više što većina njih podučava na studiju Socijalni rad (kao što je Stručnom povjerenstvu rečeno na sastanku s asistentima i poslijedoktorandima), zbog čega temeljna struka visokog učilišta, tj. pravo, nema dovoljnu pokrivenost. Slabo ili nikakvo zapošljavanje najmlađih znanstvenih istraživača predstavlja dugoročnu prijetnju sposobnosti visokog učilišta da zadrži svoje nastavničke kapacitete. Stoga je od presudne važnosti osmisliti alternativne načine zapošljavanja uz ono tradicionalno na temelju državnog proračuna. Najočitija takva mogućnost je zapošljavanje putem projektnog financiranja koje bi trebalo učiniti privlačnijim nastavnom osoblju putem financijskog ili drugih oblika nagrađivanja onih koji su uspješni.

Kad je riječ o individualnim kvalifikacijama, visoko učilište tvrdi da svi zaposleni nastavnici i angažirani vanjski nastavnici posjeduju prikladne kvalifikacije za provođenje studijskih programa i kolegija (Samoanaliza, str. 60). U pravilu, napredovanje nastavnika u njihovoj akademskoj karijeri temelji se na važećim nacionalnim i institucijskim propisima. Međutim, Stručno povjerenstvo uočilo je manje poteškoće na studiju Socijalni rad vezane uz jezičnu barijeru. Riječ je o jezičnim preprekama koje postoje između inozemnih nastavnika, prvenstveno iz Sjedinjenih Američkih Država, i hrvatskih studenata. Spomenuti nastavnici govore jedino engleski, dok velik broj studenata ne vlada dovoljno dobro tim jezikom. Visoko učilište prevelo je neke, premda ne i sve, nastavne materijale, što predstavlja dodatno opterećenje asistentima koji dotične materijale moraju prevesti te sudjelovati u nastavi zajedno sa vanjskim predavačima. Drugi mogući pristup za prevladavanje jezične barijere moglo bi biti unapređivanje jezičnih vještina bilo predavača ili studenata. To valja ozbiljno razmotriti kako ostvarivanje ishoda učenja ne bi bilo dovedeno u pitanje.

Na temelju podataka iznesenih u Samoanalizi (str. 66), čini se da je nepovoljan omjer nastavnika i studenata razriješen te sad ne prelazi gornju granicu od 1:30. Razlog tomu moglo bi biti novo zapošljavanje (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.2.), ali i razmjerno postojano opadanje broja studenata (vidi: Samoanaliza, str. 61) koji se, između ostalog, može pripisati demografskim trendovima i većoj sklonosti studijskim programima iz STEM područja.

Praksa visokog učilišta je jednom godišnje donositi odluke o raspodjeli pojedinačnog radnog opterećenja između nastave, znanstveno-istraživačkog rada i administrativnih poslova (prema podacima u dokumentima koje je visoko učilište predočilo Stručnom povjerenstvu tijekom posjeta). Ovakva praksa u skladu je s kolektivnim ugovorom i trebala bi promicati predvidljivost i učinkovitost pri upravljanju ljudskim potencijalima. Međutim, navedeni podaci vezani uz radno opterećenje (Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.3.) otkrivaju da nastavno opterećenje nipošto nije ravnomjerno raspoređeno među nastavnim osobljem istog znanstveno-nastavnog zvanja. Naime, broj sati nastave redovitih profesora varira od 476.5 do 152, izvanrednih profesora od 710 do 239, a docenata od 619 do 230.

Pojedini članovi nastavnog osoblja potvrdili su da imaju višak radnog opterećenja tijekom sastanaka u *online* okruženju s asistentima, naročito oni koji rade na studiju Socijalni rad. Taj studijski program najmanje je pokriven nastavnicima u punom radnom odnosu, pa se visoko učilište u značajnoj mjeri oslanja na vanjske suradnike (12 od ukupno 32), većinom iz SAD-a, Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine. Premda je to pohvalno u pogledu internacionalizacije, koordinacija i priprema koju asistenti moraju odraditi pri pružanju pomoći vanjskim suradnicima (uglavnom zbog jezične barijere između nastavnika i studenata) pridodaje se njihovom već visokom broju nastavnih sati, što za posljedicu ima iznimno visoko radno opterećenje. Imajući na umu da su mogućnosti zapošljavanja ograničene zbog trenutne državne politike, dio nenastavnog osoblja visokog učilišta možda bi trebalo preusmjeriti na izvršavanje tih pomoćnih funkcija kako mladi nastavnici ne bi morali obavljati toliko mnogo posla.

Štoviše, ne pružajući nastavnom osoblju mogućnost ostvarivanja njihovih znanstveno-istraživačkih težnji i s njima povezane mobilnosti, visoko učilište znatno pridonosi manjku njihove znanstvene produktivnosti, a posljedično tome i onemogućava njihovo napredovanje u nastavna zvanja, unatoč tome što posjeduju potrebne kompetencije i želju. Ovakva situacija štetna je i zato što nastavnom osoblju oduzima priliku da iskoriste slobodnu studijsku godinu za znanstvena istraživanja, što su nastavnici izrijekom potvrdili tijekom sastanka sa Stručnim povjerenstvom. Dovoljno vremena za znanstveno istraživanje i mobilnost, uključujući i mogućnosti korištenja slobodne studijske godine (na što nastavnici prema važećim propisima imaju pravo), važno je za osobni razvoj i razvoj karijere samih nastavnika, ali i za unapređenje znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta kao ustanove.

Nadalje, pretjerano visok udio nenastavnog osoblja u odnosu na nastavno osoblje nastavlja izazivati jednaku razinu zabrinutosti u pogledu učinkovitog i održivog upravljanja djelatnostima visokog učilišta. Visoko učilište treba osmisliti plan za rješavanje ovoga problema kako bi smanjilo udio nenastavnog osoblja te istodobno povećalo udio nastavnog osoblja, naročito asistenata i poslijedoktoranada. To bi moglo imati višestruko povoljne učinke u pogledu problema s kojima se visoko učilište suočava zbog utvrđenog manjka nastavničkih kapaciteta.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi izraditi i provoditi plan za smanjenje udjela nenastavnog osoblja, koji je jednak kao što je bio tijekom prethodnog vanjskog vrednovanja te je i dalje previsok. S obzirom na restriktivnu državnu politiku u pogledu novih radnih mjesta, to bi moglo pomoći povećati broj nastavnika na visokom učilištu.
- U cilju prevladavanja neravnoteže u radnom opterećenju pojedinih nastavnika, koja je i tijekom prethodnog vanjskog vrednovanja istaknuta kao nepoželjna praksa, visoko učilište treba prestrukturirati internu raspodjelu posla, primjerice tako što će dio nenastavnog osoblja pomagati vanjskim suradnicima u nastavi na studiju Socijalni rad te preraspoređujući nastavno opterećenje među nastavnicima pojedinog studija, ali i među nastavnicima zaposlenima na različitim studijskim programima.
- Važno je nastavnom osoblju pružiti priliku da ostvare srednjeročnu i dugoročnu mobilnost, bez obzira na to hoće li koristiti pravo na slobodnu studijsku godinu ili ne. Dok druge mogućnosti ne postanu dostupne, visoko učilište trebalo bi razmisliti o angažiranju vanjskih suradnika u nastavi na razdoblje od jednoga semestra ili cijele akademske godine kako bi nastavno osoblje moglo iskoristiti svoje pravo na slobodnu studijsku godinu.
- Jedan od prioriteta trebalo bi biti povećanje broja najmlađeg nastavnog osoblja, što bi se moglo postići prijavljivanjem na projekte (npr. projekte Europske Unije, Hrvatske naklade za znanost i drugih ustanova). S obzirom da je takve projekte dosad provodila tek nekolicina nastavnika, znanstvenim istraživačima trebalo bi pružiti pomoć pri prijavljivanju (npr. tehničku podršku, prevođenje ili lektoriranje, specijalizirane radionice) te poticaje u slučaju da priskrbe takva bespovratna sredstva ili projekte (npr. smanjenje broja sati nastave ili slobodna studijska godina, financijske nagrade ili druge povlastice).

Ocjena kvalitete: Minimalna razina kvalitete

4.2. Zapošljavanje, napredovanje i reizbor nastavnika temelje se na objektivnim i transparentnim postupcima koji uključuju vrednovanje izvrsnosti.

Analiza

Visoko učilište vrši postupak izbora nastavnika u znanstveno-nastavna zvanja u skladu s postupcima propisanim nacionalnim zakonodavstvom i drugim aktima kojima je uređena, između ostalog, i objava javnih natječaja, sastav stručnih povjerenstava i usvajanje prijedloga povjerenstava. Poziv se objavljuje u Narodnim novinama Republike Hrvatske, na mrežnim stranicama visokog učilišta i na portalu EURAXESS, no u praksi se na natječaje prijavljuju samo lokalni kandidati. Visoko učilište trebalo bi razmotriti načine na koje bi u budućnosti moglo privući najbolje moguće kandidate,

primjerice otvarajući i namjenjujući jedno ili više budućih radnih mjesta nastavnicima koji bi podučavali na engleskom jeziku, čime bi se povećala vjerojatnost da bi se na natječaj prijavio veći broj kandidata među kojima bi visoko učilište moglo birati, uključujući i one inozemne. To bi također moglo polučiti sinergijski učinak proširenja ponude kolegija za domaće studente i studente na razmjeni te unaprijediti njihove generičke vještine.

U cilju osiguravanja kvalitete nastave, visoko učilište propisuje dodatni uvjet polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe koju pružaju stručnjaci s Filozofskog fakulteta Osijek (vidi: Samoanaliza, str. 66).

Postupak odabira nastavnika temelji se na pravilima i uvjetima propisanim zakonom i drugim propisima, koji uključuju brojne kriterije navedene u ovome standardu, kao i nemali broj drugih uvjeta. Visoko učilište tvrdi da se pridržava navedenih propisa (vidi: Samoanaliza, str. 64 *et seq.*), kao i da ispunjava vlastitu misiju dostizanja izvrsnosti u znanstveno-istraživačkom i nastavnom procesu. Pri izboru u znanstvena zvanja ključnu ulogu igraju državni uvjeti vezani uz znanstvena postignuća, prvenstveno objavljeni znanstveni i stručni radovi. Pri izboru u znanstveno-nastavna zvanja vrednuju se i drugi elementi, poput znanstveno-istraživačkog rada, stručnog rada te nastavna djelatnost i doprinos visokom učilištu. Nastavna djelatnost također se vrednuje putem studentske ankete o kvaliteti nastave. Pri zapošljavanju asistenata i poslijedoktoranada visoko učilište propisalo je kompetitivne kriterije kojima probire izvrsnost. Tom se prilikom provjeravaju kandidatove prenosive vještine, uključujući i njihovu motiviranost i komunikacijske vještine.

Preporuke za poboljšanje

- Kako bi privuklo najbolje moguće kandidate ne samo iz grada i županije, visoko učilište trebalo bi razmisliti o uvođenju mjera kao što su namjenjivanje budućih radnih mjesta nastavnicima koji će nastavu izvoditi isključivo na engleskom jeziku. To bi moglo pomoći pri unapređenju internacionalizacije nastave i njezina ujednačavanja na svim studijskim programima, kao i pri privlačenju više inozemnih studenata u sklopu programa razmjena.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

4.3. Visoko učilište pruža podršku nastavnicima u njihovu profesionalnom razvoju.

Analiza

Visoko učilište nastavnicima pruža prilike za razvoj nastavničkih kompetencija. Prema podacima navedenima u Samoanalizi (str. 68), edukacije na kojima su nastavnici visokog učilišta sudjelovali odnosile su se na izradu kurikuluma i ishoda učenja, razumijevanje i primjenu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, metodiku i didaktiku

nastave, poučavanje na daljinu i izradu e-kolegija, znanstvenu etičnost i provjeru izvornosti radova te pravnu lingvistiku. Nastavnici su također istaknuli potrebu dodatne edukacije u poljima psihologije učenja, kreiranja ispita znanja, mentoriranja itd. (Samoanaliza, str. 69), koju je visoko učilište uvažilo, barem djelomično. Ti napori od velike su važnosti za sveukupnu kvalitetu nastave i znanstveno-istraživačkog rada, no visoko učilište nije predložilo podatke o postotku nastavnog osoblja koje je pohađalo takve edukacije, ni jesu li takve edukacije dio nekog programa usavršavanja. To znači da bi politika visokog učilišta o usavršavanju mogla biti sustavnija i pomnije planirana te integrirana u individualne planove stručnog usavršavanja koji bi se osmišljavali na godišnjoj razini ili, po mogućnosti, svake dvije godine i odobravali u sklopu sustava osiguranja kvalitete. To bi bilo važno za sve nastavnike na visokom učilištu, a naročito za mlade istraživače, budući da se oni moraju razvijati u okruženju koje je posvećeno kulturi cjeloživotnog obrazovanja ako žele takve vrijednosti prenositi svojim studentima.

Prijašnji problem niske motiviranosti i institucijske podrške pri stručnom usavršavanju nenastavnog osoblja čini se barem donekle riješen, budući da je Stručno povjerenstvo tijekom posjeta visokom učilištu od osoblja knjižnice čulo da uprava visokog učilišta omogućava pristup stručnom usavršavanju. U nedostatku pojedinosti o ovoj temi potrebno je nanovo istaknuti da bi visoko učilište trebalo kontinuirano ulagati napore u unapređivanje kompetencija i vještina nenastavnog osoblja. To bi moglo biti od posebno velike koristi za osoblje zaposleno u studentskoj referadi, koje studenti (kao što su jasno rekli tijekom sastanka sa Stručnim povjerenstvom u *online* okruženju), a naročito izvanredni studenti, smatraju nesusretljivim i neučinkovitim. Takve neugodne dojmove studenata moguće je ublažiti upućivanjem dotičnog osoblja na interne ili vanjske edukacije iz vještina komunikacije s klijentima.

Visoko učilište redovito provodi ankete o zadovoljstvu studenata, čiji se rezultati analiziraju na razini visokog učilišta i mogu se uspoređivati s ostalim fakultetima na razini sveučilišta. Ocjene koje su nastavnici visokog učilišta ostvarili vrlo su visoke (približno 4.5 na ljestvici od 1 do 5), a nijedan nastavnik nije ostvario prosječnu ocjenu nižu od 3.5. Stručno povjerenstvo nije u mogućnosti valjano vrednovati ove pokazatelje jer sadržaj ankete nije detaljno naveden, kao ni minimalni postotak odaziva studenata. Stručno povjerenstvo uočilo je nekoliko primjera izravnog utjecaja takvih napora, no tijekom sastanka s Urednom za osiguranje kvalitete Stručno je povjerenstvo doznalo da osoblje navedenog Ureda smatra da se njihov glas ne čuje dovoljno te da njihovi prijedlozi preporuka katkad ne dopru do uprave visokog učilišta.

Uprava visokog učilišta svjesna je da prostora za poboljšanja ima, a njezini napori vidljivi su i kroz uvođenje godišnje nagrade za izvrsnost u podučavanju, koja se dodjeljuje na temelju studentskih anketa i drugih kriterija utvrđenih važećim propisima (Samoanaliza, str. 69).

Nema dokaza da visoko učilište provodi vrednovanje od strane kolega stručnjaka, koje je važan potporni mehanizam koji pruža izravne i potencijalno vrlo korisne povratne informacije od kolega. Stoga bi visoko učilište trebalo razmisliti o uvođenju programa periodičkog vrednovanja od strane kolega stručnjaka popraćenog relevantnim protokolima i obrascima. Taj program mogao bi se izraditi i uvrstiti u individualne planove stručnog usavršavanja.

Neki nastavnici visokog učilišta sudjeluju u programima mobilnosti, što je prikazano u Analitičkom prilogu Samoanalizi (tablica 4.5.): u razdoblju od pet godina, 11 nastavnika ostvarilo je odlaznu nastavnu mobilnost, a njih 29 odlaznu znanstvenu mobilnost. Budući da visoko učilište nije predočilo daljnje pojedinosti, za pretpostaviti je da se te brojke makar djelomično preklapaju. Spomenuti primjeri mobilnosti ostvareni su u sklopu programa Erasmus+ ili putem projekata i stipendija drugih institucija (Samoanaliza, str. 70). Činjenica koja je navedena u Samoanalizi (str. 70) da su ostvarene mobilnosti mahom kratkoročne dodatno potvrđuje ranije iznesena opažanja da je mobilnost ograničena zbog manjka nastavnog osoblja. Napori koje visoko učilište ulaže u povećanje broja bilateralnih ugovora, bilo u sklopu programa Erasmus+ (51 ugovor) ili nevezano za njega (16 ugovora) i pružanje administrativne podrške pri prijavljivanju na programe mobilnosti za svaku su pohvalu. Međutim, u nedostatku konkretnijih mjera koje bi omogućile dugoročne boravke u inozemstvu u sklopu nastavne i znanstvene mobilnosti, njihovi učinci ostat će ograničeni. Stoga bi takvi napori trebali biti sastavni dio sveobuhvatne politike jačanja nastavničkih i znanstveno-istraživačkih kapaciteta visokog učilišta, što je također istaknuto i u Strateškom planu za razdoblje od 2020. do 2025., premda će mnogo toga ovisiti o stvarnim mehanizmima i mjerama potpore.

To je u opreci s niskom mobilnošću nenastavnog osoblja (Analitički dodatak Samoanalizi, tablica 4.6.), kojih je bilo svega 4 u proteklih 5 godina. I visoko učilište svjesno je da je taj broj nizak, a Stručno povjerenstvo slaže se s tom samoprocjenom te preporučuje daljnja poboljšanja u ovome području.

Preporuke za poboljšanje

- Kako bi na valjan način poticalo, omogućavalo i pratilo stručno usavršavanje vlastitog nastavnog osoblja, visoko učilište ovome bi problemu trebalo pristupiti na sustavniji način, osmišljavanjem i usvajanjem politika, edukacija i vrednovanja od strane kolega stručnjaka, za što bi bila odgovorna tijela visokog učilišta za osiguravanje kvalitete. Takve programe trebalo bi uvrstiti u individualne planove stručnog usavršavanja nastavnog osoblja, uz poseban naglasak na mlađe znanstvenike, te u individualne planove nenastavnog osoblja, naročito za osoblje koje je u izravnom doticaju sa studentima prilikom rješavanja njihovih studentskih pitanja.

- Međunarodnu mobilnost potrebno je poticati i omogućavati uvođenjem različitih mjera i mehanizama potpore, zahvaljujući kojima bi ta mogućnost postala lako dostupna i privlačna ne samo polovici nastavnog osoblja. Imajući na umu da bi manjak nastavnog osoblja mogao predstavljati prepreku ostvarenju ovoga cilja, potrebno je osmisliti mjere i mehanizme u kombinaciji s drugim mjerama usmjerenima na pravednu raspodjelu radnog opterećenja i učinkovito korištenje prava na slobodnu studijsku godinu, sukladno važećim propisima.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

4.4. Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (laboratoriji, informatička služba, radilišta i sl.) odgovarajući su za provedbu studijskih programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja te realizaciju znanstvene/umjetničke i stručne djelatnosti.

Analiza

Visoko je učilište tijekom godina raslo na različite načine: povećavao se broj studijskih programa, broj studenata i broj zaposlenika. Njegov kapacitet, pak, čini se dostatnim s obzirom na takav trend (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.8), no dislocirani prostori golem su problem. Zgrada u kojoj je visoko učilište na temelju ugovora o najmu prostora smješteno od svog osnutka već je neko vrijeme premala, zbog čega se visoko učilište proširilo i na druge prostore. Trenutačno visoko učilište svoju djelatnost obavlja na četiri različite lokacije, od kojih su neke međusobno prilično udaljene (Samoanaliza, str. 71). Studenti su tijekom sastanka sa Stručnim povjerenstvom to istaknuli kao problem budući da katkad moraju u istome danu putovati od jedne lokacije do druge kako bi prisustvovali predavanjima, a naročito otkako je uveden treći studijski program Socijalni rad. Nekim studentima to predstavlja poteškoću i zato što oni kojima se nastava odvija na drugim lokacijama nemaju lak pristup pojedinim službama poput knjižnice ili studentske referade. Usto, nedostatak prilagodbi kojima bi se osigurao pristup osobama s invaliditetom (kako studentima, tako i nastavnom osoblju) i dalje ostaje problem, premda je uočen već i tijekom prethodnog vanjskog vrednovanja (Izvešće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 9).

Unatoč planu izgradnje nove zgrade na Sveučilišnom kampusu koja bi bila dovoljno velika za cjelokupnu djelatnost visokog učilišta, a koja je predviđena i Strateškim planom za razdoblje od 2015. do 2020. i u Strateškim planom Sveučilišta za razdoblje od 2011. do 2020., to se još nije obistinilo, poglavito zbog nedostatka financijskih sredstava. Taj naum stoga je sad uvršten u Strateški plan za razdoblje od 2020. do 2025. Uprava visokog učilišta poduzela je neke konkretne korake u tome smjeru i planira nastaviti djelovati u tome smjeru, pritom nastojeći osigurati financijska sredstva od države (Samoanaliza, str. 73). Premda Stručno povjerenstvo razumije da visoko učilište ne može u potpunosti samostalno utjecati na ostvarenje toga plana budući da potrebna

financijska sredstva znatno premašuju proračun predviđen za tu svrhu, potrebno je istaknuti da je ovo jedna od najhitnijih potreba koje visoko učilište mora ispuniti.

U promatranom razdoblju nisu zabilježena nikakva kapitalna ulaganja (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.9), no provedeno je nekoliko manjih ulaganja (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.12). Stoga, s obzirom na trenutačna prostorna ograničenja, infrastrukturni razvoj visokog učilišta osigurava razmjerno dobru razinu kvalitete obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti (Samoanaliza, str. 72-73; posjet Stručnog povjerenstva visokom učilištu), uključujući i potrebnu informatičku opremu i sadržaje.

Preporuke za poboljšanje

- Od ključne je važnosti pronaći rješenje problema prostora dislociranih na četiri različite adrese u gradu Osijeku (što predstavlja poteškoću studentima, a osobama s invaliditetom ne osigurava odgovarajući pristup), budući da takvo stanje, koje traje već neko vrijeme i istaknuto je već tijekom prethodnog postupka reakreditacije, ozbiljno utječe na kvalitetu rada visokog učilišta.
- Dok se nova zgrada ne izgradi, visoko učilište trebalo bi razmisliti o manjim preinakama kojima bi se osobama s invaliditetom osigurao pristup ključnim sadržajima, uključujući knjižnicu i učionice.
- Dok se nova zgrada ne izgradi, visoko učilište trebalo bi osigurati da se nastava u sklopu jednog studijskog programa odvija na jednoj te istoj lokaciji, ili makar na lokacijama koje su međusobno u neposrednoj blizini.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

4.5. Knjižnica i njezina opremljenost te pristup dodatnim sadržajima osiguravaju dostupnost literature i knjižničkih usluga za potrebe kvalitetna studiranja i kvalitetne znanstveno-nastavne/umjetničko-nastavne djelatnosti.

Analiza

Tijekom prethodnog postupka reakreditacije uočena su tri područja u kojima je rad knjižnice trebalo unaprijediti: iz nekih je područja raspolagala samo zastarjelim knjigama, nenastavno osoblje zaposleno u knjižnici nije se dovoljno poticalo da sudjeluje u programima stručnog usavršavanja te je fizički prostor knjižnice bio ograničen (Izvešće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 9 i 24). Knjižnica visokog učilišta prevladala je prva dva problema. Kao što je voditeljica knjižnice izjavila tijekom posjeta Stručnog povjerenstva, godišnji proračun kojim knjižnica raspolaže razmjerno je visok i osoblje ima pristup financijskim sredstvima namijenjenima stručnom usavršavanju. Štoviše, s 5 djelatnika (Samoanaliza, str. 73), knjižnica visokog učilišta kadrovski je iznimno dobro pokrivena za (ne samo) hrvatske standarde. S druge strane,

knjižnicu i dalje muči nedostatak prostora, no taj problem će se vjerojatno riješiti izgradnjom nove zgrade visokog učilišta.

Tiskana i elektronička građa kojom knjižnica raspolaže, uključujući baze podataka kojima se može pristupiti i izvan prostorija visokog učilišta, osigurava pristup relevantnim publikacijama iz područja prava i srodnih područja. Hvalevrijedna je praksa knjižnice što nudi raznorazne suvremene naslove koji se ne ubrajaju u konvencionalnu akademsku literaturu u pravnim knjižnicama, *online* bilten kojim korisnike obavještava o prinovljenoj građi, sudjelovanje u međuknjižničnoj razmjeni, individualne edukacije za studente o pretraživanju i korištenju dostupnih informacijskih izvora za potrebe znanstvenog istraživanja, te organizacija manifestacije Dani Europe PRAVOS kojima se podiže svijest o europskim pravnim temama i povećava vidljivost visokog učilišta (Samoanaliza, str. 74-79).

Knjižnica visokog učilišta adekvatno je reagirala na pandemijske uvjete nastavljajući osiguravati pristup publikacijama unatoč restriktivnim mjerama. Usto je osiguravala podršku nastavnoj i znanstveno-istraživačkoj djelatnosti u razdoblju ograničenog fizičkog pristupa resursima digitaliziravši čak 600 naslova kojima se studenti služe u sklopu obvezne ili dopunske literature, naslove koji su studentima potrebni za izradu seminara ili nastavnom osoblju za znanstveno-istraživačke svrhe (Samoanaliza, str. 76). Premda je korisno što je knjižnica uvela protokol digitalizacije u svrhu standardiziranja ove usluge (kao što je Stručnom povjerenstvu rečeno tijekom posjeta knjižnici), taj bi protokol također trebao uključivati brigu o pitanjima autorskih prava kako bi postupak digitalizacije publikacija bio u skladu s normativnim okvirom. Potrebno je poduzeti daljnje korake kako bi se osigurala dodatna sjedeća mjesta za učenje u knjižnici tijekom pandemije, budući da je pandemijska situacija možda odvratila studente od korištenja knjižnice za čitanje i učenje pa ih je potrebno privući natrag promicanjem sigurnosnih mjera i savjesnog korištenja knjižničnih usluga, a isto vrijedi i za vanjske korisnike ili znanstvenike u dolaznoj mobilnosti.

Preporuke za poboljšanje

- Dok se izgradnja nove zgrade ne dovrši, visoko učilište trebalo bi pronaći dodatne prostore za čitanje i učenje. To pogotovo vrijedi u pandemijskim okolnostima kad je prostor koji inače može zaprimiti 47 osoba mnogo ograničeniji zbog preblizu postavljenih sjedećih mjesta (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.10.).
- Budući da podržavaju publikacije otvorenog pristupa, knjižnica bi mogla, samostalno ili u suradnji s drugim dionicima visokog učilišta, bolje promicati otvorenu znanost i politike otvorenog pristupa, primjerice putem edukacija, objava u biltenima itd.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

4.6. Visoko učilište racionalno upravlja financijskim resursima.

Analiza

Visoko učilište ima dva glavna izvora financiranja: državni proračun i vlastite prihode, koji najvećim dijelom pokrivaju trošak plaća i materijalnih prava zaposlenika. Godine 2020. ukupni prihodi visokog učilišta iznosili su 28 milijuna kuna, od čega je čak 24.5 milijuna kuna utrošeno na plaće zaposlenika. Uz dodatna 2 milijuna rashoda za usluge, malo je sredstava ostalo za ikakve ciljne rashode usmjerene na razvoj. Također, u 2020. golem dio financijskih sredstava potjecao je iz državnog proračuna, dok su prihodi od vlastite djelatnosti slabo zastupljeni u strukturi prihoda sa samo 1% (vidi Analitički prilog Samoanalizi, tablica 4.11), što je ispod hrvatskog, a pogotovo ispod europskog standarda. Takav raskorak dokaz je neodrživog financijskog poslovanja i planiranja. To je, nažalost, trajna mana visokog učilišta, budući da je glavna primjedba vezana uz upravljanje financijskim resursima tijekom prethodnog postupka reakreditacije bila upravo to što financije snažno ovise o školarinama, što je ocijenjeno kontraproduktivnim (Izvešće o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 25).

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom, visoko učilište priprema godišnje financijske planove s projekcijama za sljedeće dvije godine i godišnjim planovima nabave te financijska izvješća objavljuje na svojim mrežnim stranicama, tako osiguravajući minimalnu financijsku transparentnost i planiranje (Samoanaliza, str. 80-81). Međutim, visoko bi učilište moglo učiniti mnogo više u cilju unapređenja vlastite financijske učinkovitosti i održivosti. Imajući to na umu, visoko učilište trebalo bi pokušati poduzeti određene aktivnosti, primjerice, svojim financijskim planovima obuhvatiti barem srednjeročno razdoblje kako bi osiguralo učinkovito upravljanje svojim ukupnim prihodima i troškovima te planiralo rast u deficitarnim segmentima. Premda je shvatljivo da visoko učilište želi „uštedjeti“ za planirano kapitalno ulaganje u novu zgradu (Samoanaliza, str. 81), izgubit će dragocjeno vrijeme za unapređenje svoje cjelokupne djelatnosti. Stoga bi financijski plan trebao biti manje konzervativan od onih predviđenih za 2022. i 2023. godinu, čija je glavna mana nedostatak namjere da se izmijeni postojeća struktura financijskih aspekata djelatnosti. Želi li biti znanstveno-istraživačka institucija, a naročito ona koja je uključena u Europski istraživački prostor, visoko učilište morat će dokazati da je sposobno privlačiti financijska sredstva putem projekata. Postojeći i predviđeni planovi financiranja iz znanstvenih projekata (vidi Prijedlog financijskog plana za 2021. godinu i projekcija financijskog plana za 2022. i 2023. godinu na: <https://www.pravos.unios.hr/financijski-izvjestaji-i-financijski-planovi>) krajnje su neambiciozni i koče razvoj visokog učilišta u željenom smjeru zacrtanom Strateškim planom za razdoblje od 2020. do 2025. godine. Preciznije govoreći, plan za 2021. godinu uključuje samo dva znanstvena projekta (EUFam II i POAM, oba financirana od strane *EU Justice Programme* i oba provedena na lokalnoj razini od strane istog istraživača na visokom učilištu), koja zajedno iznose svega

188.500 HRK, dok projekcije za 2022. i 2023. godinu iznose 0 HRK. Osim toga, praksa provođenja 25 internih fakultetskih projekata u jednoj godini kosi se s onim čemu bi znanstveno-istraživačke institucije trebale težiti. Takva politika, koja prednost daje fragmentiranim znanstveno-istraživačkim skupinama s malo članova (po jedan takav projekt na dva nastavnika), raspršuje znanstveno-istraživačke aktivnosti umjesto da ih okuplja oko nekoliko glavnih prioritetnih područja znanstvenog istraživanja (vidi 5.1. i 5.2.). To je, iz istih tih razloga, financijski neodrživo i oslabljuje potencijal cjelokupnog dugoročnog razvoja u segmentu znanstvenih istraživanja. Argument koji je uprava visokog učilišta iznijela prilikom sastanka sa Stručnim povjerenstvom u *online* okruženju – da je cilj takve politike naučiti nastavno osoblje kako se prijavljivati na projekte s obzirom na njihovu potkapacitiranost i manjak iskustva u tome pogledu – nipošto nije jedini mogući način sagledavanja stvari. Štoviše, nastavnici koji su dobili sredstva za takve interne fakultetske projekte neće mnogo naučiti iz nekonkurentnih postupaka i isključivo internog vrednovanja, osim što su naučili kako se prijaviti na projekte, zbog čega se nalaze u istom položaju kao i oni koji ne sudjeluju u natjecajima na državnoj i međunarodnoj razini. Posljedično tome, možda neće imati potrebe težiti nečemu većem. Visoko učilište trebalo bi ulagati vlastita sredstva na racionalniji i održiviji način, unaprjeđujući vlastite postupke odabira projekata i uključujući vanjske vrednovatelje (vidi 5.1). To bi također bilo rješenje problema nedostatka stvarnih kompetencija za vrednovanje drugih projekata, kao što je istaknula prodekanica za znanost (na sastanku sa Stručnim povjerenstvom u *online* okruženju), koja je trenutno osoba koja donosi takve odluke.

Također valja imati na umu da pozitivni učinci raspodjele dodijeljenih i vlastitih sredstava, koja je regulirana internim propisima visokog učilišta, ne ovise samo o jasnim i pravednim pravilima, nego i o stvarnom iznosu takvih prihoda.

Preporuke za poboljšanje

- Visoko učilište trebalo bi osmisliti niz poticajnih mjera kojima će osigurati više financijskih sredstava iz nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata. To bi trebao biti jedan od ključnih prioriteta u narednom razdoblju (vidi 5.1), kao protuteža trenutnom financijskom stanju koje prvenstveno ovisi o državnom proračunu, što uključuje i školarine. Pružanje financijskih i drugih poticaja, kao i primjena pristupa razmjene primjera dobre prakse od strane novih članova nastavnog osoblja koji su u tome uspješni, mogla bi biti početna točka za osmišljavanje takvog niza mjera.
- Visoko učilište trebalo bi pokušati preustrojiti vlastite institucionalne oblike financiranja znanstvenih istraživanja koji, čini se, niti motiviraju znanstvenike da oforme veće znanstveno-istraživačke skupine usredotočene na prioritetne teme, niti pridonose unapređenju projektnog portfolija visokog učilišta. Kako bi istraživačima osiguralo pravo „igralište“ na kojemu mogu vježbati prijavljivanje

na projekte više razine, što se čini namjerom uprave, postupak je potrebno temeljiti na konkurentnosti i u njega uključiti vanjske vrednovatelje.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

V. Znanstvena/umjetnička djelatnost

Napomena: Ovo poglavlje sastavljeno je u skladu sa strukturom i sadržajem Standarda za vrednovanje kvalitete AZVO-a te je stoga ograničeno na provjeru relevantnih standarda i njihovih sastavnih elemenata te vrednovanje njihove ispunjenosti. Pri analizi se posebno u obzir uzimaju predloženi primjeri dokaza. Obrazloženja su kratka kako bi se olakšalo čitanje.

Od pet zasebnih elemenata koji čine 5. standard, samo je 5.1 takozvani „ključni standard“ koji, ako nije zadovoljen, snižava cjelokupnu ocjenu kvalitete visokog učilišta. U skladu s time, Stručno mu je povjerenstvo posvetilo više pažnje u smislu razrade i obrazloženja zaključaka ovoga izvješća.

Znanstvena djelatnost bila je jedna od glavnih tema kritike za koju je u Izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine utvrđeno da zahtijeva nužna poboljšanja. Stručno je povjerenstvo u navedenom Izvješću (svi sljedeći citati preuzeti su iz Izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 7) kritiziralo „nizak broj radova objavljenih u međunarodno priznatim pravnim časopisima“, „interni tj. nekompetitivni [znanstveni] projekti... potpuno nesvrshodni“ i „nizak broj međunarodnih znanstvenih projekata te općeniti nedostatak smislene međunarodne suradnje“. Preporuke Stručnog povjerenstva iz Izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine vezane uz navedene nedostatke posebno su brižno izrađene, a uključivale su sljedeće (svi citati preuzeti su iz Izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine, str. 8 i 9):

- a) Uvesti „formalizirane mehanizme priznavanja i unapređivanja znanstvene izvrsnosti..., naročito u pogledu sudjelovanja u međunarodnim projektima s uglednim znanstvenim organizacijama, te objavljivati u uglednim međunarodnim časopisima i časopisima uglednih izdavača“;
- b) „Broj znanstvenih radova i poglavlja knjiga objavljenih od strane međunarodno priznatih izdavača potrebno je značajno povećati“;
- c) Uvođenje „sustava nagrađivanja na temelju znanstvene produktivnosti“;
- d) „Unaprijediti međunarodnu znanstvenu prepoznatljivost znanstvenih radova koje objavljuje Pravni fakultet Osijek..., primjerice njihovim uvrštavanjem u najvažnije baze podataka“;
- e) „Potrebno je osigurati administrativnu podršku pri prijavljivanju na projekte.“

Zaključno bi se moglo reći da je točka c) provedena putem sustava financijskih nagrada za (između ostalog) visokokvalitetno znanstveno istraživanje. U pogledu točaka a), b) i

d) visoko učilište ostvarilo je vidljiv napredak. Jedina točka tadašnjih preporuka u kojoj se ne zamjećuje značajan napredak je točka e). Ukupna ocjena kvalitete u ovome Izvješću temelji se na opažanjima Stručnog povjerenstva koja su detaljnije objašnjena u nastavku.

5.1. Nastavnici i suradnici zaposleni na visokom učilištu posvećeni su postizanju visoke kvalitete i kvantitete znanstvenog istraživanja.

Analiza

Kao odgovor na kritike iznesene u Izvješću o reakreditaciji iz 2015. godine, visoko učilište uvelo je brojne promjene na razini uprave i na strateškoj razini, što je naročito vidljivo iz Strateškog plana visokog učilišta za razdoblje od 2020. do 2025. godine. Strateški plan iz 2020. godine valja posebno pohvaliti zbog strukturiranog pristupa analiziranju i vrednovanju (između ostalog) visokokvalitetnog znanstveno-istraživačkog rada zahvaljujući kojemu su rezultati znanstvenog istraživanja bolji, kako u apsolutnom, tako i komparativnom smislu. Najvažnija promjena nabolje u tome smislu je uvođenje trosmjernog pristupa koji se sastoji od: 1) općih ciljeva formuliranih u obliku posebnih ciljeva za znanstveno-istraživačku djelatnost, koji su 2) detaljno opisani konkretnim koracima koje valja poduzeti, a 3) ostvarenje tih koraka može se mjeriti uz pomoć detaljnih i često kvantitativnih pokazatelja (za znanstveno-istraživačku djelatnost vidi Strateški plan iz 2020. godine, str. 33 *et seq.*).

Strateški plan iz 2020. godine stoga se može smatrati značajnim korakom prema fokusiranijem i transparentnijem pristupu znanstveno-istraživačkoj djelatnosti visokog učilišta. Ista su se očekivanja i nade polagale u prethodni Strateški plan iz 2015. godine, pa je šteta da je visoko učilište nakon Izvješća o reakreditaciji iz 2015. godine propustilo provesti značajnije promjene uvedene Strateškim planom iz 2020. Međutim, nakon dugo vremena ta je promjena ipak ostvarena i za očekivati je da će imati značajno pozitivan učinak na djelatnosti visokog učilišta od 2020. godine nadalje. Razlika između Strateškoga plana iz 2015. i onoga iz 2020. godine također se može shvatiti kao znak promjene u upravi visokog učilišta, koja se promijenila kako u pogledu dobi članova, tako i u pogledu znanstvene i akademske kulture. Nova uprava posebno je snažno posvećena provođenju promjena u smislu visoke kvalitete i izvrsnosti na svim razinama, uključujući i znanstveno-istraživačku djelatnost.

Unatoč svim tim obećavajućim promjenama, ostvareni rezultati znanstvenih istraživanja u promatranom razdoblju, koje uglavnom obuhvaća razdoblje prije provedbe Strateškoga plana iz 2020. godine, i dalje se čine razmjerno niskima u kvantitativnom smislu: ukupan broj publikacija svih vrsta i na svim medijima iznosio je 533, od čega je 310 radova najviše kvalitete, a među njima je 266 radova objavljeno u indeksiranim časopisima, uz dodatnih 27 (neindeksiranih) visokokvalitetnih knjiga (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 85; Analitički prilog Samoanalizi iz 2021. str. 47). To odgovara ukupnom broju od svega dva objavljena znanstvena rada po nastavniku

godišnje, i to svih razina kvalitete (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 85). Nadalje, ukupan broj pozvanih predavanja na nacionalnim i međunarodnim skupovima za cjelokupno osoblje tijekom cjelokupnog petogodišnjeg razdoblja obuhvaćenog postupkom vanjskog vrednovanja iznosio je svega 53 (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 94). Pritom je značajan broj takvih predavanja održala nekolicina posebno aktivnih i izvrsnih nastavnika.

Ranije navedeni broj od dva objavljena znanstvena rada po nastavniku godišnje uključuje znanstvene radove svih razina kvalitete. Uzmemo li u obzir samo znanstvene radove najviše kvalitete (njih ukupno 310), to u prosjeku znači da jedan nastavnik objavi približno jedan visokokvalitetni znanstveni rad godišnje uz još jedan znanstveni rad niže kvalitete.

S druge pak strane, broj visokokvalitetnih knjiga značajno je porastao u posljednjih nekoliko godina (Samoanaliza, str. 88), pa se čini da su pojedini mehanizmi poticanja koje je uprava uvela polučili rezultat. Nadalje, premda podaci izneseni u Analitičkom prilogu Samoanalizi iz 2021. nisu raščlanjeni prema tom kriteriju, popis individualnih publikacija u razdoblju od zadnjih pet promatranih godina sadržava impresivnu brojku publikacija na stranom jeziku, poglavito (ali ne i isključivo) na engleskom. Premda se većina radova objavljenih na engleskom jeziku pojavljuje u samo jednom zborniku, ECLIC-u, i premda visoko učilište uređuje i objavljuje zbornik ECLIC, to ne kviri nužno dojam, budući da radovi objavljeni u navedenom zborniku prolaze strog recenzijski postupak dvostruke slijepa recenzije koji jamči objektivnost i kvalitetu. Ipak, objavljivanje većeg broja radova u međunarodnim časopisima dodatno bi povećalo vidljivost i prepoznatljivost visokog učilišta i znanstveno-istraživačke djelatnosti koja se na njemu provodi, što je stoga i preporuka Stručnog povjerenstva.

Međutim, unatoč povećanju broja visokokvalitetnih znanstvenih radova tijekom proteklih nekoliko godina i činjenici da je dobar dio njih napisan na stranim jezicima, ukupan broj publikacija je, objektivno gledano, i dalje razmjerno nizak. Dva znanstvena rada po nastavniku godišnje, od čega je samo jedan visokokvalitetni znanstveni rad, ostavlja mnogo prostora za unapređenje. Tako nizak broj objavljenih znanstvenih radova može ukazivati da su kriteriji za objavu radova visoke kvalitete možda odveć ambiciozni i/ili da su potrebni daljnji poticaji i usmjeravanje znanstvene produktivnosti u cilju postizanja izvrsnih rezultata. S obzirom na predočene podatke također ostaje nejasno označava li broj objavljenih radova izrazitu tendenciju rasta u promatranom razdoblju. Štoviše, podastrti podaci pokazuju samo da broj objavljenih radova, barem kad je riječ o indeksiranim znanstvenim radovima, manje-više stagnira ili fluktuiru, uglavnom se zadržavajući na broju od oko 30 znanstvenih radova, uz visoki broj od 50 znanstvenih radova u 2019. godini (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 85).

Stručno povjerenstvo je mišljenja da je potrebno dodatno povećati učinkovitost metoda i kriterija vrednovanja kvalitete znanstveno-istraživačkog rada. To naročito vrijedi za dvije metode vrednovanja kvalitete: indeksiranje znanstvenih radova u pojedinim

online bazama podataka (WoSCC, Scopus, Heinonline) te broj citata u tim bazama podataka i na platformi Google Scholar.

Kad je riječ o prvom trenutačno primjenjivanom kriteriju – broju publikacija indeksiranih u relevantnim bazama – bilo bi uputno uvesti dodatne kvalitativne kriterije za vrednovanje objavljenih znanstvenih radova naspram trenutačno prevladavajućeg kvantitativnog pristupa. Stručno je povjerenstvo tijekom održanih sastanaka steklo dojam da Pravilnik o izboru u znanstvena zvanja razlikuje nekoliko stupnjeva kvalitete različitih vrsta publikacija, no nije jasno kako se točno to stupnjevanje provodi i na temelju kojih kriterija određena publikacija biva ocijenjena kao visokokvalitetna. Što je još važnije, odnos između kriterija utvrđenih spomenutim Pravilnikom i Pravilnika visokog učilišta kojim su propisane nagrade za izvanredna postignuća u (između ostalog i) znanstveno-istraživačkom radu Stručnom povjerenstvu nije dovoljno pojašnjen. Pojedini kriteriji se podudaraju, dok se drugi međusobno kose. Cjelokupan sustav nije dovoljno objašnjen, ni u dokumentima predloženima Stručnom povjerenstvu za potrebe vrednovanja ni na sastancima sa Stručnim povjerenstvom.

To baca određenu sumnju na objektivnost mehanizma dodjele nagrada: postojeći sustav i primjena kriterija prilično su netransparentni. Stoga je nužno u tome smislu osigurati jasnoću i dosljednost te kriterije objediniti, pojednostaviti i temeljiti na objektivnim elementima kvalitete.

Nadalje, također je potrebno unaprijediti sam postupak vrednovanja: prije svega bi bilo korisno uključiti treće strane u donošenje odluka o nagrađivanju. Trenutačno sva vrednovanja kvalitete interno provode članovi nastavnog osoblja / uprave. U taj postupak potrebno je uključiti vanjske vrednovatelje.

Kao drugo, u pogledu financiranja projekata potrebno je uvesti određeni oblik natjecanja za sredstva i njemu pridružiti mehanizme vanjskog vrednovanja. Trenutačno se čini da se sredstva dodjeljuju svim prijavljenim projektima, zbog čega je broj projekata koji se provode slab pokazatelj kvalitete. Međutim, natjecanje oko financijskih sredstava za projekte također bi zahtijevalo i jasnu viziju o zajedničkim područjima interesa, odnosno o područjima koja bi trebala biti u fokusu znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta, što trenutačno nije slučaj. Usredotočavanje na određena područja ne znači oduzimanje slobode znanstvenim istraživačima, koji bi i dalje mogli biti aktivni u kojem god polju žele. To samo znači da je potrebno odrediti prioritete financiranja istraživanja u određenim područjima koja su, sa stajališta cjelokupnog upravljanja visokim učilištem, posebno značajna i važna za visoko učilište.

Drugi kriterij – broj citiranih publikacija – općenito je prikladan pokazatelj vidljivosti i kvalitete publikacija. Prema podacima navedenima u Samoanalizi (str. 86), broj citata od 2017. godine (kad je visoko učilište prvi put počelo prikupljati taj podatak), tj. za četiri petine cjelokupnog promatranog razdoblja, iznosi ukupno 2223. Iz predloženih podataka (Samoanaliza, str. 86; Analitički prilog samoanalizi, str. 15 *et seq.*) i sastanaka sa Stručnim povjerenstvom ostaje nejasno odnosi li se taj broj samo na 266

indeksiranih publikacija (što se čini izglednijim) ili na ukupan broj od 533 publikacije. Stručno povjerenstvo tijekom sastanaka nije uspjelo dokučiti koje su publikacije zastupljene na Google Scholaru, a koje ne. Na temelju održanih razgovora nameće se zaključak da ta brojka leži negdje između broja indeksiranih publikacija i cjelokupnog broja publikacija.

Premda pojašnjenje načina na koji funkcioniraju alati koji služe kao pokazatelji kvalitete ne bi bilo naodmet, u oba navedena scenarija brojke su dobre: ako se u obzir uzmu samo indeksirani znanstveni radovi, a brojka od 266 objavljenih znanstvenih radova za cjelokupno promatrano (petogodišnje) razdoblje se zamijeni onom koja bi odgovarala četverogodišnjem razdoblju od 2017. (tj. ako je se smanji za jednu petinu), prosječan znanstveni rad Pravnog fakulteta u Osijeku bio je citiran približno deset puta. Ako se u obzir uzme ukupan broj publikacija, povećan za jednu petinu, prosječan znanstveni rad visokog učilišta i dalje bi bio citiran oko pet puta. Obje te brojke zadovoljavajuće su.

Međutim, pouzdanost i ekspresivnost takvog isključivo kvantitativnog pristupa citiranju trebalo bi osnažiti uključivanjem kvalitativnih elemenata: sam broj citata nije dovoljno značajan pokazatelj pažnje koju je objavljivanje znanstvenih radova pobudilo ni vidljivosti visokog učilišta, osim ako ne uključuje i određene filtre ili dodatne detalje na temelju kojih se relevantna citiranja razlikuju od onih nerelevantnih. U tu svrhu, ukupan broj citata potrebno je pobliže proučiti i detaljnije raščlaniti, odjeljujući ili na neki drugi način isključujući moguće (izravne ili neizravne, npr. kroz radove objavljene u suautorstvu) samocitate i moguće višestruke citate u jednoj te istoj publikaciji, te bi također trebale razlikovati citiranja u državi i u inozemstvu te citiranja u publikacijama različitih razina kvalitete (kao što je ranije pojašnjeno). Neke baze podataka (npr. WoSCC) automatski primjenjuju takve filtere, dok neke druge (naročito Google Scholar) to ne čine.

Pitanje potrebe za filtriranjem citata na temelju isključujućih kriterija pokrenuto je tijekom sastanaka sa Stručnim povjerenstvom: visoko učilište pouzdaje se u same znanstvenike da će prebrojiti svoje citate na platformi Google Scholar i vjeruje da primjenjuju kriterije filtriranja poput gore navedenih, koji su odraz dobre znanstveničke prakse. Međutim, na visokome učilištu u ovome pogledu ne postoje službene smjernice, ni pisane ni nepisane, te se ne primjenjuju nikakvi kontrolni mehanizmi. Takvo je stanje potrebno ispraviti, barem ondje gdje se broj citata bude uzimao kao presudan način mjerenja kvalitete u budućnosti.

Zaključno, na temelju ranije iznesenih opažanja, Stručno povjerenstvo smatra kako se cjelokupna politika znanstveno-istraživačkog rada visokog učilišta i mehanizmi koje visoko učilište primjenjuje pri njegovoj provedbi općenito razvijaju u pravome smjeru. To pogotovo vrijedi kad se uzme u obzir da, za razliku od novog Strateškog plana iz 2020. godine, prethodni Strateški plan iz 2015. godine nije bio osobito učinkovit u pogledu provedbe kritika i preporuka iz Izvješća o reakreditaciji za 2015. godinu. Još i više nade ulijeva budući učinak novog, značajno unaprijeđenog Strateškog plana iz

2020. godine te napora koje u tome pogledu ulaže nova uprava. Visoko učilište u tome je pogledu očito na dobrome putu. Ipak, čeka ga još mnogo posla u pogledu povećanja kvalitete, vidljivosti i relevantnosti objavljenih radova. Postojeći kriteriji vrednovanja, poticaji i mehanizmi nagrađivanja znanstveno-istraživačkog rada zahtijevaju kontinuirana daljnja unapređenja kako bi podigla kvalitetu i učinak znanstvene djelatnosti visokog učilišta.

U kontekstu jačanja međunarodne znanstveno-istraživačke suradnje, znanstveno-istraživačke djelatnosti i vidljivosti, Stručno povjerenstvo visokom učilištu preporučuje da razmotri mogućnosti zapošljavanja inozemnih nastavnika: trenutačno na visokom učilištu nije zaposlen ni jedan strani državljanin u bilo kojem znanstvenom zvanju. U sklopu napora visokog učilišta da postigne veću međunarodnu vidljivost i ugled na temelju objavljenih radova i konferencija, ključnu ulogu igra nastavno osoblje s međunarodnim iskustvom. Stručno povjerenstvo prepoznalo je da je nastavno osoblje visokog učilišta već ostvarilo određenu razinu međunarodne mobilnosti (naročito u sklopu programa Erasmus+), no visoko učilište i unatoč tome nastavlja zapošljavati isključivo hrvatske državljanine. Barem u onim područjima prava i znanstveno-istraživačkog rada u kojima znanje hrvatskog jezika nije nužno radi činjenice da je znanstveni diskurs prilično internacionaliziran (npr. porezno pravo, međunarodno javno pravo, europsko pravo, pravna teorija, filozofija prava, rimsko pravo, komparativno pravo itd.), visoko bi učilište više pažnje trebalo posvetiti zapošljavanju međunarodnih stručnjaka.

Strateški plan iz 2020. godine potiče visokokvalitetna istraživanja kako u nastavi tako i u znanosti, a jednako tako i sustav nagrađivanja koji uključuje konkretne financijske koristi.

Budući da je broj visokokvalitetnih publikacija i dalje razmjerno nizak i sa 310 ukupnih / 266 indeksiranih znanstvenih radova (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 84), čini se da ima prostora za poboljšanje poticajnih mehanizama temeljenih na postojećim pravilima i postupcima (vidi detaljno obrazloženje u prethodnom poglavlju). Potrebno ih je objediniti, pojasniti i poduprijeti vanjskim vrednovanjem. Istovremeno, činjenica da navedena pravila i postupci postoje također pokazuje da je visoko učilište svjesno pitanja kvalitete i internacionalizacije te da nastoji pružiti potporu istraživačima pri objavljivanju i kontinuirano poticati objavljivanje znanstvenih radova. Takve napore i aktivnosti vezane uz podizanje svijesti potrebno je nastaviti.

Glavna je mana Strateškog plana visokog učilišta iz 2020. godine, odnosno onog njegovog dijela koji se odnosi na područje znanosti i istraživanja, donekle preopćenit, neusredotočen i stoga povremeno nejasan pristup. Činjenica je da se financijska sredstva dodjeljuju svim projektima, a da se pritom ne određuju prioriteta i ne utvrđuje koji su projekti vrijedniji od drugih. Pogotovo u tome području poželjno bi bilo uključiti treće strane u postupak vrednovanja projekata.

Posljedica trenutnog nedostatka objektivnosti činjenica je da znanstveno-istraživačka djelatnost nije dovoljno usredotočena i dalekovidna, što uključuje i prioriteta područja znanstvenog istraživanja utvrđena Strateškim planom visokog učilišta iz 2020. godine (str. 36 *et seq.*) i pokazatelje na temelju kojih se utvrđuje i promiče visokokvalitetan znanstveno-istraživački rad (Strateški plan za 2020. godinu, str. 33 *et seq.*). Kao što je već ranije navedeno, prema trenutnim pokazateljima znatno se više važnosti pridaje kvantiteti objavljenih znanstvenih radova, zbog čega je pri vrednovanju znanstveno-istraživačkog rada potrebno posvetiti više pažnje kriterijima kvalitete, kako kod publikacija, tako i kod znanstvenih i stručnih skupova.

Također, na temelju kratkog pregleda podataka (koji sadržavaju individualne podatke po znanstveniku, ali ne i skupne statističke podatke koji pouzdano prikazuju stanje po katedrama ili kolegijima, primjerice Analitički prilog Samoanalizi iz 2021. godine, str. 15 *et seq.*) ne može se sa sigurnošću utvrditi preuzimaju li svi članovi nastavnog osoblja i sve katedre jednaki udio znanstveno-istraživačkog rada. Dapače, čini se da se pojedini članovi nastavnog osoblja ističu kao posebno proaktivni te da su zaslužni za veći dio ukupnog broja publikacija i izlaganja visokog učilišta.

U Samoanalizi iz 2021. godine (str. 88 *et seq.*) i Analitičkom prilogu Samoanalizi (str. 15 *et seq.*, a naročito str. 47) posebno je opisan način na koji se podaci o publikacijama prikupljaju i prate. Visoko učilište vodi evidenciju o publikacijama i citatima u bazama podataka / tražilicama kao što su Heinonline, WoSCC, Scopus i Google Scholar. U sklopu tih podataka praćen je i h-indeks (npr. Analitički dodatak iz 2021. godine, str. 47).

S druge strane, SSRN uopće nije zastupljen te ga visoko učilište još uvijek ne prepoznaje kao važnu platformu za znanstvene rasprave i otvoreni pristup. Poteškoće s autorskim pravima koje su tijekom sastanaka sa Stručnim povjerenstvom navedene kao razlog zbog kojega visoko učilište nije prisutno na SSRN-u nisu uvjerljive, budući da su ustanove prisutne na SSRN-u (npr. brojni njemački Instituti Max Planck) pokazale kako ih prevladati.

Posljedica općenito niskog broja studenata koji se upisuju na doktorske studije visokog učilišta je iznimno nizak broj dovršenih doktorskih radova. U cjelokupnom promatranom razdoblju bilo ih je samo 5 (Samoanaliza iz 2021., str. 86). Štoviše, znatan broj nastavnika visokog učilišta radije stječe svoje doktorate na drugim visokim učilištima u Hrvatskoj. Premda je to možda razumljivo iz perspektive pojedinačnih znanstvenika, sa stajališta vidljivosti i relevantnosti vlastitih rezultata znanstveno-istraživačkog rada visokog učilišta šteta je da se mlado nastavno osoblje visokog učilišta odlučuje na takav korak. Potrebno je osmisliti poticaje zahvaljujući kojima će doktorski studiji na visokom učilištu postati privlačniji, naročito znanstvenicima s visokog učilišta.

Tijekom razdoblja obuhvaćenog ovim vanjskim vrednovanjem, nastavnici visokog učilišta aktivno su promovirali rezultate svojih istraživanja na 53 pozvana predavanja na

znanstvenim i stručnim skupovima (Samoanaliza iz 2021. str. 99) te još 462 druge vrste izlaganja na znanstvenim skupovima (Samoanaliza iz 2021. str. 91). Tako 55 nastavnika visokog učilišta zaposlenih u znanstveno-nastavnim zvanjima (Samoanaliza iz 2021. str. 2) u prosjeku održe 0.2 pozvana predavanja (vrsta izlaganja najviše razine kvalitete) po osobi godišnje, odnosno prosječno jedno takvo predavanje svakih pet godina.

Na temelju ovih podataka čini se da bi zastupljenost znanstvenika na pozvanim predavanjima naročito trebalo unaprijediti: jedno pozvano predavanje svakih 5 godina nedovoljno je visok broj za učinkovitu promidžbu visokog učilišta kao vrhunske znanstveno-istraživačke ustanove, tim više što su, prema navedenim podacima, pojedini nastavnici znatno aktivniji od drugih. Bez tih naročito aktivnih nastavnika statistički podaci za većinu nastavnog osoblja visokog učilišta bili bi još i niži.

Usto, informacije koje je Stručno povjerenstvo doznalo tijekom održanih sastanaka ukazuju na to da je potrebno činiti više u svrhu promicanja organizacije znanstvenih i stručnih skupova na visokom učilištu, naročito od strane mlađih znanstvenika. Tijekom promatranog razdoblja pri visokom učilištu održano je ukupno 49 znanstvenih, stručnih ili znanstveno-stručnih skupova (Samoanaliza iz 2021. godine, str. 86), odnosno desetak skupova godišnje. Taj bi broj mogao biti još i viši kad bi visoko učilište aktivno poticalo mlade znanstvenike da razvijaju i organiziraju različite oblike konferencija te im pritom osiguralo odgovarajuće resurse, naročito u pogledu vremena i financija.

Preporuke za poboljšanje

- Osmisliti i razviti koherentnu i suvremenu strategiju znanstvenog istraživanja visokog učilišta u kojoj će biti utvrđena prioritetna područja znanstveno-istraživačkog rada, u cilju prioritiziranja financiranja znanstvenih istraživanja u takvim područjima.
- Dodatno osnažiti i usmjeriti cjelokupnu aktivnost objavljivanja znanstvenih radova vrhunske kvalitete, a naročito publikacija u vrhunskim međunarodnim časopisima.
- Objediniti i pojasniti kriterije vrednovanja kvalitete i u primjenu alata za vrednovanje kvalitete uključiti vanjske vrednovatelje ili treće strane.
- Uvesti natjecanje za dodjelu financijskih sredstava za projekte, uvesti objektivnije kriterije za dodjelu sredstava i u taj postupak po mogućnosti uključiti vanjske vrednovatelje.
- Poticati prisutnost istraživača na SSRN-u i razviti zajedničku politiku visokog učilišta u pogledu prisutnosti na SSRN-u (npr. pripajanjem Zbornika radova visokog učilišta SSRN-u ili diseminacijom znanstvenih radova putem SSRN-a, pokretanjem zasebnog SSRN distribucijskog kanala, primjerice serije znanstvenih radova za SSRN itd.).

- Potrebno je pronaći poticaje zahvaljujući kojima će doktorski studij na visokom učilištu postati privlačniji i na taj način unaprijediti vidljivost provedenih znanstvenih istraživanja te poticati objavljivanje doktorskih radova izrađenih pod pokroviteljstvom visokog učilišta.
- Potrebno je intenzivirati sudjelovanje znanstvenika s visokog učilišta u svojstvu pozvanih predavača na znanstvenim i stručnim skupovima u cilju bolje promidžbe visokog učilišta kao vrhunske znanstveno-istraživačke ustanove.
- Potrebno je snažnije promicati organizaciju znanstvenih i stručnih skupova na visokome učilištu od strane mlađih znanstvenika. Njih naročito treba aktivnije poticati da osmišljavaju i organiziraju različite oblike konferencija te im u tu svrhu osigurati potrebne resurse, naročito u pogledu vremena i financija.
- Visoko učilište trebalo bi poduzeti napore ne bi li privuklo i u stalnom radnom odnosu zaposlilo nastavno osoblje s međunarodnim iskustvom. Dok god je zapošljavanje inozemnih nastavnika ograničeno nacionalnim zakonima i propisima (npr. nužnost tečnog znanja hrvatskog jezika od samog početka zaposlenja), visoko učilište trebalo bi voditi otvorene dijaloge s nadležnim ministarstvom u cilju popuštanja takvih zahtjeva, barem za pojedine internacionalizirane pravne discipline.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

5.2. Visoko učilište dokazuje društvenu relevantnost svojih znanstvenih, stručnih i umjetničkih istraživanja i prijenosa znanja.

Analiza

Visoko učilište ponosi se svojim pristupom temeljenim na praktičnoj nastavi i izvrsnim odnosima s vanjskim dionicima (vidi: Samoanaliza iz 2021., str. 88 *et seq.*). Sastanci koje je Stručno povjerenstvo održalo dodatno su potvrdili taj dojam.

Međutim, čini se da svi studiji nisu jednaki u ovome pogledu. S obzirom na zapošljivost, a naročito na potrebe tržišta rada, studij Socijalni rad ističe se kao osobito pozitivan primjer. S druge strane, Stručno povjerenstvo je dojma da potrebe društva i tržišta rada ne igraju toliko važnu ulogu pri planiranju znanstvene djelatnosti na Upravnim studijima i studiju Prava. Visoko učilište ubuduće bi trebalo preusmjeriti pažnju na navedene studijske programe te ih nastaviti prilagođavati i osuvremenjivati.

Visoko učilište uspostavilo je različite mehanizme potpore znanstveno-istraživačkoj djelatnosti, a svi su detaljno navedeni na str. 91 *et seq.* Samoanalize iz 2021. godine. Kad je riječ o prijenosu znanja, zaposlenici visokog učilišta – priznati stručnjaci u svojim poljima – sudjelovali su u ukupno 79 aktivnosti popularizacije znanosti i prijenosa znanja i kompetencija kako privatnom tako i javnom sektoru (vidi: Samoanaliza, str. 90 *et seq.*). Sastanci koje je Stručno povjerenstvo održalo tijekom vanjskog vrednovanja

visokog učilišta nisu dali povoda ikakvoj sumnji u istinitost takvog opisa mjera potpore i aktivnosti vezanih uz prijenos znanja.

Međutim, kao što je rečeno u poglavlju 5.1, broj objavljenih znanstvenih radova i prisutnost na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima, za koje je poznato da učinkovito pridonose prijenosu i širenju znanja iz pravne struke, trebao bi biti znatno veći.

Većina nastavnika visokog učilišta uključena je u rad stručnih ili građanskih udruga kako u zemlji tako i u inozemstvu (koje su podrobno navedene na str. 91 Samoanalize iz 2021. godine). Međutim, ostaje nejasno u kojoj je mjeri sudjelovanje u takvim organizacijama ograničeno na članstvo i administrativne dužnosti. Idealno bi bilo kad bi članstvo u takvim udruženjima bilo popraćeno i aktivnim bavljenjem znanstvenim istraživanjem. Kao što je već navedeno u poglavlju 5.1, objavljivanje znanstvenih radova i prisutnost na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima trebalo bi značajno intenzivirati. Članstvo nastavnika visokog učilišta u različitim organizacijama moglo bi pripomoći u ostvarenju toga cilja kroz aktivniji doprinos organizaciji znanstvenih i stručnih skupova te objavljivanju znanstvenih radova pod pokroviteljstvom takvih organizacija.

Preporuke za poboljšanje

- Preusmjeriti pažnju na zapošljivost diplomiranih studenata Upravnog studija i studija Prava te nastaviti ulagati napore u prilagodbu i osuvremenjivanje tih studijskih programa.
- Rezultati znanstveno-istraživačkog rada u obliku objavljenih znanstvenih radova i izlaganja na znanstvenim i stručnim skupovima predstavljaju tradicionalni oblik prijenosa znanja u pravnoj struci. Povećanjem broja takvih znanstvenih radova i izlaganja, kao što Stručno povjerenstvo predlaže u poglavlju 5.1, također bi dodatno unaprijedilo napore visokog učilišta u području prijenosa znanja.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

5.3. Znanstvena/umjetnička i stručna postignuća visokog učilišta prepoznata su u nacionalnim i međunarodnim okvirima.

Analiza

Tijekom razdoblja obuhvaćenog ovim vanjskim vrednovanjem, nevelik broj nastavnika visokog učilišta primio je nagrade za znanstvena i stručna postignuća (vidi: Samoanaliza iz 2021. godine, str. 92). Broj dodijeljenih nagrada očito je nizak, a što je još važnije, nijedna od njih nije bila međunarodna – sve nagrade dodijeljene su na nacionalnoj ili čak lokalnoj razini.

Visoko učilište sudjelovalo je u provedbi 30 znanstvenih projekata raznih kategorija na kojima je imalo ulogu nositelja ili partnera te 10 projekata, kako nacionalnih tako i međunarodnih, u koje je nastavno osoblje visokog učilišta bilo uključeno u ulozi suradnika/istraživača na projektu (Samoanaliza iz 2021. str. 92 *et seq.*). I broj i vrsta tih projekata čine se primjerenima s obzirom na veličinu visokog učilišta.

U poglavlju 5.1 već je obrazloženo zašto je postojeće stanje u pogledu pozvanih predavanja koja su održali nastavnici visokog učilišta, naročito u međunarodnom okruženju, nezadovoljavajuće. Sudjelovanje znanstvenika s visokog učilišta na znanstvenim i stručnim skupovima u svojstvu pozvanih predavača potrebno je intenzivirati u cilju bolje promidžbe visokog učilišta kao vrhunske znanstveno-istraživačke ustanove.

Ranije je navedeno da su nastavnici visokog učilišta sudjelovali u približno 30 programa skupova i/ili organizacijskih odbora u razdoblju od pet godina obuhvaćenih ovim vanjskim vrednovanjem (vidi: Samoanaliza iz 2021. godine, str. 92). Međutim, ni u Samoanalizi ni u Analitičkom prilogu nije navedeno (premda bi se to možda moglo, uz znatan trud, zaključiti iz analitičke usporedbe i dodatnog istraživanja brojčanih podataka navedenih u Analitičkom prilogu) koliko je zapravo znanstvenika bilo uključeno u spomenute aktivnosti. Čak i pod najpovoljnijom pretpostavkom broja članova te skupine (odnosno njih 55, što je broj aktivnih nastavnika naveden u kratkom opisu visokog učilišta; Samoanaliza iz 2021. godine, str. 2), broj sudjelovanja po osobi godišnje iznosio bi svega 0.1, odnosno u prosjeku 1 održano izlaganje svakih 10 godina. U poglavlju 5.1 već je obrazloženo zašto je potrebno općenito pojačati sudjelovanje nastavnika visokog učilišta na znanstvenim i stručnim skupovima, a naročito mladih znanstvenika. Ovdje dobiveni prosječan broj dodatno potvrđuje takav zaključak.

Nastavnici visokog učilišta sudjelovali su kao glavni urednici ili članovi uredništva, programskih ili savjetodavnih odbora 20 časopisa (vidi: Samoanaliza iz 2021. godine, str. 94). Ni u ovome slučaju broj nastavnika uključenih u te aktivnosti nije bilo moguće utvrditi na temelju podastrih podataka bez znatnog dodatnog truda. Gotovo dvije trećine spomenutih časopisa (ukupno njih 12) međunarodni su časopisi. Premda Stručno povjerenstvo nije moglo procijeniti koliko su aktivno nastavnici visokog učilišta sudjelovali u svakoj od navedenih uloga (poznato je da pojedine uredničke i druge funkcije mogu podrazumijevati nikakvu ili tek povremenu aktivnost), te brojke ukazuju na dovoljno plodonosan rad.

Preporuke za poboljšanje

- Prisustvo znanstvenika s visokog učilišta na znanstvenim i stručnim skupovima u svojstvu pozvanih predavača potrebno je intenzivirati u cilju bolje promidžbe visokog učilišta kao vrhunske znanstveno-istraživačke ustanove.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

5.4. Znanstvena/umjetnička djelatnost visokog učilišta održiva je i razvojna.

Analiza

U poglavlju 5.1. već je obrazloženo zašto Strateški plan visokog učilišta iz 2020. godine predstavlja značajan korak unaprijed te ga se može smatrati dobrodošlom promjenom. Međutim, spomenuti Strateški plan ne uključuje zajednički plan znanstveno-istraživačke djelatnosti: navedena vizija znanstveno-istraživačkog rada manje ili više dotjerana slika *statusa quo* kojoj nedostaju poticaji, upravljanje i dalekovidnija vizija znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta.

Stoga je planu znanstveno-istraživačke djelatnosti potrebno posvetiti više pažnje i dodatno ga razraditi u pogledu dosljednosti i vizije. To se odnosi na nekoliko razina, odnosno na nedostatak cjelokupne vizije o prioritetnim područjima znanstvenog istraživanja na visokom učilištu, na razradu i stavljanje većeg naglaska na kvalitativne elemente naspram onih kvantitativnih i uključivanje vanjskih vrednovatelja kao načina osiguravanja veće objektivnosti same strategije, ali i njezine konkretne provedbe.

U poglavlju 5.1 već je obrazloženo zašto je planu znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta potrebno posvetiti više pažnje i dodatno ga razraditi u pogledu dosljednosti i vizije: s obzirom na nedostatak cjelokupne vizije i pristupa znanstveno-istraživačkom radu te stoga i predanosti na razini institucije (eng. *cross-cutting common commitments*), ni preskriptivni ni poticajni učinak Strateškog plana iz 2020. na programe znanstvenog istraživanja ovdje ne može biti vrednovan.

Podastri podaci (npr. Samoanaliza iz 2021. godine, str. 97 *et seq.*) i sastanci koje je Stručno povjerenstvo održalo prilikom vanjskog vrednovanja visokog učilišta nisu na vidjelo iznijeli nikakve nedostatke u pogledu resursa namijenjenih znanstveno-istraživačkoj djelatnosti. Financijska sredstva kojima visoko učilište raspolaže čine se dostatnima. Štoviše, kao što je ranije spomenuto, financijska sredstva za znanstvene projekte možda se i odveć neselektivno dodjeljuju jer se znanstvenici za njih ne natječu i nisu utvrđene vrste znanstveno-istraživačkog rada koje imaju prioritet nad drugima.

Međutim, stanje je moguće unaprijediti u pogledu vremena koje je nastavnom osoblju dostupno za znanstveno-istraživački rad. Stručno povjerenstvo je tijekom sastanka doznalo da su nastavnici preopterećeni nastavnim obvezama do te mjere da nemaju mogućnost korištenja prava na slobodnu studijsku godinu. Za pretpostaviti je da takvo preopterećenje također u velikoj mjeri negativno utječe na slobodu provođenja znanstvenih istraživanja općenito.

Visoko učilište ima mehanizam nagrađivanja i priznavanja znanstveno-istraživačkih postignuća nastavnika visokog učilišta (vidi, između ostalog, i Samoanalizu iz 2021., str. 98 *et seq.*). Nagrada je financijske prirode i iznosi približno 50% prosječne mjesečne neto plaće nastavnika. To je, u načelu, primjeren poticaj.

Premda taj mehanizam u načelu dokazuje da visoko učilište priznaje i nagrađuje znanstvena postignuća svojih zaposlenika, u poglavlju 5.1 istaknuto je da je kriterije i postupke prijave za spomenutu nagradu potrebno objediniti i učiniti objektivnijima. Budući da kriteriji i postojeći postupci dodjele financijskih nagrada trenutno nisu sasvim transparentni, teško je, za potrebe ovog izvješća, ocijeniti poveznicu između znanstvenih postignuća i isplate novčane nagrade. To je potrebno ispraviti.

Podaci podastri u Samoanalizi iz 2021. godine (str. 98), posjet visokome učilištu i sastanci koje je Stručno povjerenstvo održalo na vidjelo su iznijeli određene nedostatke u pogledu upravljanja ljudskim resursima i ulaganja u prostorne resurse. Kao što je ranije spomenuto, ljudskih resursa toliko je malo da bi preopterećenost nastavom mogla negativno utjecati na znanstvenu produktivnost. Također, Stručno je povjerenstvo tijekom posjeta visokom učilištu zamijetilo određene nedostatke u infrastrukturi zgrade (raspršenost na nekoliko lokacija, nedostatak pristupa bez prepreka itd.), koje je potrebno čim prije ispraviti prilikom i tijekom (već planirane) izgradnje i selidbe na novu lokaciju.

Preporuke za poboljšanje

- Planu znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta potrebno je posvetiti više pažnje i detaljno ga razraditi (za više pojedinosti vidi poglavlje 5.1).
- Transparentnost sustava financijskih nagrada potrebno je unaprijediti uvođenjem jedinstvenih i objektivnih kriterija (te uključivanjem trećih strana) za dodjelu nagrada.
- Broj nastavnika potrebno je povećati kako bi nastavno osoblje imalo dovoljno vremena za znanstveno-istraživački rad. Tom bi se prilikom trebalo ozbiljno intenzivirati zapošljavanje inozemnog kadra (za više pojedinosti vidi poglavlje 5.1).
- Nedostatke u infrastrukturi zgrade (raspršenost na nekoliko lokacija, nedostatak pristupa bez prepreka itd.) potrebno je čim prije ispraviti prilikom i tijekom (već planirane) selidbe na novu lokaciju.

Ocjena kvalitete: Minimalna razina kvalitete

5.5. Znanstvena/umjetnička i stručna aktivnost i postignuća visokog učilišta unaprjeđuju nastavni proces.

Analiza

Podaci podastri u Samoanalizi iz 2021. godine (str. 99 *et seq.*) te sastanci koje je Stručno povjerenstvo održalo uvjerljivo dokazuju da studenti imaju koristi od opreme koja se koristi pri znanstvenom istraživanju. Jedan takav primjer je izvrsno opremljena

knjižnica koja je otvorena studentima i nastavnicima visokog učilišta za potrebe njihovog znanstvenog istraživanja, ali i javnosti.

Prema podacima navedenima u Samoanalizi iz 2021. godine (str. 99 *et seq.*), studenti na diplomskoj razini studija redovito sudjeluju u znanstvenim i stručnim aktivnostima visokog učilišta. Stručnom su povjerenstvu tijekom sastanaka predloženi primjeri radova objavljenih u suautorstvu studenata i nastavnika visokog učilišta.

Međutim, potrebno je napomenuti da bi uključenost studenata u projekte koje provodi osoblje visokog učilišta mogla biti dvosjekli mač: postoji rizik od iskorištavanja (neplaćenog i na druge načine nenagrađenog) rada koji studenti ulažu na takvim projektima. Stoga, odluči li visoko učilište redovito uključivati studente u tekuća znanstvena istraživanja mimo redovnog nastavnog plana, potrebno je unaprijed razraditi opće smjernice kojima će biti propisani razmjeri i vrsta njihove uključenosti te priznanja za njihov trud.

Tijekom sastanaka sa Stručnim povjerenstvom u više je navrata istaknut pristup visokog učilišta koji je usmjeren na studenta i na praksu. Stručno povjerenstvo osvjedočilo se da studenti imaju koristi od znanstveno-istraživačkog rada nastavnika visokog učilišta u smislu nastavnih sadržaja, oblika nastave i nastavnih metoda.

Međutim, u poglavlju 5.1 obrazloženo je zašto je cjelokupnu znanstveno-istraživačku djelatnost visokog učilišta potrebno dodatno osnažiti. Broj doktorskih radova izrazito je nizak. Ukloni li visoko učilište općenite slabosti u području svoje znanstvene djelatnosti, to će imati pozitivan učinak i na nastavnu djelatnost.

Preporuke za poboljšanje

- Premda studenti imaju koristi od znanstveno-istraživačkog rada nastavnika visokog učilišta u smislu nastavnih sadržaja, oblika nastave i nastavnih metoda, cjelokupnu znanstveno-istraživačku djelatnost visokog učilišta potrebno je dodatno osnažiti, kao što je već detaljno obrazloženo u poglavlju 5.1. Bilo kakvo unapređenje znanstveno-istraživačke djelatnosti povoljno bi utjecalo i na nastavnu djelatnost.
- Odluči li visoko učilište redovito uključivati studente u znanstvene projekte mimo općeg nastavnog plana, potrebno je unaprijed razraditi smjernice kojima će biti propisani razmjeri i vrsta njihove uključenosti te priznanja za njihov trud.

Ocjena kvalitete: Zadovoljavajuća razina kvalitete

PRILOZI

1. Sažetak ocjena kvalitete – tablice

<i>Ocjena razine kvalitete po temama</i>				
<i>Naziv teme</i>	Nezadovoljavajuća razina kvalitete	Minimalna razina kvalitete	Zadovoljavajuća razina kvalitete	Visoka razina kvalitete
<i>I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta</i>			X	
<i>II. Studijski programi</i>			X	
<i>III. Nastavni proces i podrška studentima</i>			X	
<i>IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti</i>			X	
<i>V. Znanstvena/umjetnička djelatnost</i>			X	

Ocjena razine kvalitete po standardima

<i>I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta</i>	<i>Nezadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Minimalna razina kvalitete</i>	<i>Zadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Visoka razina kvalitete</i>
1.1. Visoko je učilište uspostavilo funkcionalan sustav unutarnjeg osiguranja kvalitete.			X	
1.2. Visoko učilište primjenjuje preporuke za unaprjeđenje kvalitete iz ranije provedenih vrednovanja.			X	
1.3. Visoko učilište podupire akademski integritet i slobode, sprječava sve oblike neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije.			X	
1.4. Visoko učilište osigurava dostupnost informacija o važnim aspektima svojih aktivnosti (nastavnoj, znanstvenoj/umjetničkoj i društvenoj ulozi).				X
1.5. Visoko učilište razumije i potiče razvoj svoje društvene uloge.			X	
1.6 Programi cjeloživotnog učenja koje visoko učilište izvodi usklađeni su sa strateškim ciljevima i misijom visokog učilišta te društvenim potrebama			X	

Ocjena razine kvalitete po standardima

<i>II. Studijski programi</i>	<i>Nezadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Minimalna razina kvalitete</i>	<i>Zadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Visoka razina kvalitete</i>
2.1. Opći ciljevi svih studijskih programa u skladu su s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta te društvenim potrebama.			X	
2.2. Predviđeni ishodi učenja studijskih programa koje visoko učilište izvodi odgovaraju razini i profilu kvalifikacija koje se njima stječu.			X	
2.3. Visoko učilište dokazuje postignuće predviđenih ishoda učenja na studijskim programima koje izvodi.			X	
2.4. Postupci planiranja, predlaganja i prihvaćanja novih te revizije ili ukidanja postojećih programa uključuju povratne informacije studenata, poslodavaca, strukovnih udruženja, alumnija.				X
2.5. Visoko učilište osigurava usklađenost ECTS bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem.			X	
2.6. Studentska je praksa sastavni dio studijskih programa (gdje je primjenjivo).		X		

Ocjena razine kvalitete po standardima

<i>III. Nastavni proces i podrška studentima</i>	<i>Nezadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Minimalna razina kvalitete</i>	<i>Zadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Visoka razina kvalitete</i>
3.1. Uvjeti za upis ili nastavak studija usklađeni su sa zahtjevima studijskog programa, jasni su, objavljeni i dosljedno se primjenjuju.				X
3.2. Visoko učilište prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata na studiju i na temelju njih osigurava kontinuitet studiranja i završnost studenata.			X	
3.3. Visoko učilište osigurava poučavanje usmjereno na studenta.				X
3.4. Visoko učilište osigurava odgovarajuću podršku studentima.		X		
3.5. Visoko učilište osigurava podršku studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina.			X	
3.6. Visoko učilište omogućava studentima stjecanje međunarodnog iskustva.			X	
3.7. Visoko učilište osigurava povoljne uvjete za studiranje inozemnih studenata.			X	
3.8. Visoko učilište osigurava objektivno i dosljedno vrednovanje i ocjenjivanje studentskih postignuća.			X	
3.9. Visoko učilište izdaje diplomu i dopunske isprave o studiju u skladu s odgovarajućim propisima.				X
3.10. Visoko učilište vodi brigu o zapošljivosti studenata nakon studija.			X	

Ocjena razine kvalitete po standardima

<i>IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti</i>	<i>Nezadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Minimalna razina kvalitete</i>	<i>Zadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Visoka razina kvalitete</i>
4.1. Visoko učilište osigurava odgovarajuće nastavničke kapacitete.		X		
4.2. Zapošljavanje, napredovanje i reizbor nastavnika temelje se na objektivnim i transparentnim postupcima koji uključuju vrednovanje izvrsnosti .			X	
4.3. Visoko učilište pruža podršku nastavnicima u njihovu profesionalnom razvoju.			X	
4.4. Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (laboratoriji, informatička služba, radilišta i sl.) odgovarajući su za provedbu studijskih programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja te realizaciju znanstvene/umjetničke i stručne djelatnosti.			X	
4.5. Knjižnica i njezina opremljenost te pristup dodatnim sadržajima osiguravaju dostupnost literature i knjižničkih usluga za potrebe kvalitetna studiranja i kvalitetne znanstveno-nastavne/umjetničko-nastavne djelatnosti.			X	
4.6. Visoko učilište racionalno upravlja financijskim resursima.			X	

Ocjena razine kvalitete po standardima

<i>V. Znanstvena/umjetnička djelatnost</i>	<i>Nezadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Minimalna razina kvalitete</i>	<i>Zadovoljavajuća razina kvalitete</i>	<i>Visoka razina kvalitete</i>
5.1. Nastavnici i suradnici zaposleni na visokom učilištu posvećeni su postizanju visoke kvalitete i kvantitete znanstvenog istraživanja.			X	
5.2. Visoko učilište dokazuje društvenu relevantnost svojih znanstvenih, stručnih i umjetničkih istraživanja i prijenosa znanja.			X	
5.3. Znanstvena/umjetnička i stručna postignuća visokog učilišta prepoznata su u nacionalnim i međunarodnim okvirima.			X	
5.4. Znanstvena/umjetnička djelatnost visokog učilišta održiva je i razvojna.		X		
5.5. Znanstvena/umjetnička i stručna aktivnost i postignuća visokog učilišta unaprjeđuju nastavni proces.			X	

2. Protokol posjeta

Reakreditacija
Pravni fakultet Osijek Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Re-accreditation of the
Faculty of Law Osijek Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Edukacija članova stručnog povjerenstva i priprema članova povjerenstva za sastanke s visokim učilištem u virtualnom okruženju /Education of panel members and preparation of the expert panel members for the meetings with HEI in virtual form

	Petak, 12. studenoga 2021.	Friday 12 November 2021
9:50 - 10:00 CET	Spajanje na poveznicu ZOOM	Joining ZOOM meeting
10:00 - 11:30 CET	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavljanje AZVO-a • Predstavljanje sustava visokog obrazovanja u RH • Postupak reakreditacije • Standardi za vrednovanje kvalitete • Kako napisati završno izvješće	<ul style="list-style-type: none"> • Presentation of ASHE • Overview of the higher education system in Croatia • Re-accreditation procedure • Standards for the evaluation of quality • How to write the final report
11:30 - 11:45 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
11:45 - 13:30 CET	Priprema povjerenstva za sastanke s visokim učilištem (rasprava o samoanalizi i popratnim dokumentima)	Preparation of the expert panel members for the meetings with HEI (discussion on the self-evaluation report and supporting documents)

**Preliminarni posjet stručnog povjerenstva visokom učilištu u Osijeku/
Preliminary site-visit of expert panel members to HEI in Osijek**

Pravni fakultet Osijek, lokacija: Stjepana Radića 13, Osijek

	Ponedjeljak, 22. studenoga 2021.	Monday, 22 November 2021
10:50 - 11:00 CET	Spajanje dijela članova povjerenstva na poveznicu ZOOM	Joining the part of the expert panel members to the ZOOM meeting
11:00 - 12:00 CET	Sastanak članova stručnog povjerenstva s dekanom, prodekanima i tajnicom fakulteta	Meeting of expert panel members with the dean, vice-deans and faculty secretary
12:00 - 13:30 CET	<i>Pauza za ručak</i>	<i>Lunch break</i>
13:30 - 14:15 CET	Obilazak fakulteta (predavaonice, informatičke učionice, knjižnica, studentske službe) i prisustvovanje nastavi	Tour of the Faculty (classrooms, computer classrooms, library, student services) and participation in teaching classes
14:15 - 15:45	Analiza dokumenata	Document analysis
15:45 - 16:45 CET	Sastanak članova stručnog povjerenstva s Povjerenstvom za osiguranje i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja	Meeting of expert panel members with the Commission for higher education quality improvement and assurance

**Sastanak članova stručnog povjerenstva /
Meeting of expert panel members**

	Utorak, 23. studenoga 2021.	Tuesday, 23 November 2021
13:20 – 13:30 CET	Spajanje na poveznicu ZOOM	Joining ZOOM meeting
13:30 – 15:00 CET	<i>Interni sastanak članova stručnog povjerenstva, diskusija o zapažanjima i impresijama, pripreme za sastanke s dionicima visokog učilišta</i>	<i>Internal meeting of members of the expert panel, discussion of observations and impressions, preparation for meetings with stakeholders of the higher education institution</i>

**Prvi dan reakreditacije u virtualnom okruženju /
First day of re-accreditation in virtual form**

	Srijeda, 24. studenoga 2021.	Wednesday, 24 November 2021
8:50 – 9:00 CET	Spajanje na poveznicu ZOOM	Joining ZOOM meeting
9:00 – 9:30 CET	Sastanak članova stručnog povjerenstva s dekanom, prodekanima i tajnicom Fakulteta	Meeting of expert panel members with the dean, vice-deans and faculty secretary
9:30 – 9:45 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
9:45 – 10:30 CET	Sastanak sa: <ul style="list-style-type: none"> • Ured za unapređivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja • Ured za projekte i međunarodnu suradnju 	Meeting with: <ul style="list-style-type: none"> • Office of higher education quality improvement and assurance • Office of projects and international cooperation

	<ul style="list-style-type: none"> • ERASMUS koordinator • Cjeloživotno obrazovanje 	<ul style="list-style-type: none"> • ERASMUS coordinator • Lifelong learning
10:30 – 10:45 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
10:45 – 11:45 CET	Sastanak sa studentima svih studijskih programa – otvoreno za sve studente	Meeting with the students - open meeting for all students
11:45 – 12:30 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
12:30– 13:00 CET	Sastanak s alumnijima (bivši studenti koji nisu zaposlenici visokog učilišta)	Meeting with the alumni (former students who are not employed by HEI)
13:00 – 13:15 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
13:15 - 14:00 CET	Sastanak s vanjskim dionicima (nenastavnim) s kojim visoko učilište surađuje	Meeting with external stakeholders
14:00 – 14:30 CET	Organizacija dodatnog sastanka o otvorenim pitanjima – prema potrebi	Organisation of an additional meeting on open questions, if needed
14:30 – 15:30 CET	<i>Interni sastanak članova stručnog povjerenstva – osvrt na prvi dan i priprema za drugi dan</i>	<i>Internal meeting of the expert panel members – comment on the first day and preparation for the second day</i>

**Drugi dan reakreditacije u virtualnom okruženju /
Second day of re-accreditation in virtual form**

	Četvrtak, 25. studenoga 2021.	Thursday, 25 November 2021
9:30 – 10:00 CET	<i>Spajanje na poveznicu ZOOM i kratki interni sastanak stručnog povjerenstva</i>	<i>Joining ZOOM meeting and a short internal meeting of the expert panel members</i>

10:00 – 11:00 CET	Sastanak s nastavnicima u stalnom radnom odnosu (nisu na rukovodećim mjestima)	Meeting with full-time teachers who do not have managerial positions
11:00 – 11:15 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
11:15 – 12:15 CET	Sastanak s prodekanom za nastavu i studente i koordinatorom za vanjsku suradnju i stručnu praksu	Meeting with vice dean for education and students and coordinator for external cooperation and student practice
12:15 – 12:30 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
12:30– 13:15 CET	Sastanak s vanjskim suradnicima	Meeting with external associates
13:15 – 13:30 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
13:30 – 14:00 CET	Organizacija dodatnog sastanka o otvorenim pitanjima – prema potrebi	Organisation of an additional meeting on open questions, if needed
14:00– 15:30 CET	<i>Break,</i> <i>Interni sastanak članova stručnog povjerenstva – osvrt na drugi dan i priprema za treći dan</i>	<i>Break,</i> <i>Internal meeting of the expert panel members – comment on the second day and preparation for the third day</i>

**Treći dan reakreditacije u virtualnom okruženju /
Third day of re-accreditation in virtual form**

	Petak, 26. studenoga 2021.	Friday, 26 November 2021
9:00 – 9:30 CET	<i>Spajanje na poveznicu ZOOM i kratki interni sastanak stručnog povjerenstva</i>	<i>Joining ZOOM meeting and a short internal meeting of the expert panel</i>
9:30 – 10:30 CET	Sastanak članova stručnog povjerenstava s prodekanom za	Meeting with vice dean for research, international cooperation and

	znanost, međunarodnu suradnju i poslijediplomske studije i prodekanom za poslovanje, razvoj i projekte	postgraduate studies and vice dean for management, development and projects
10:30 - 10:45 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
10:45 - 11:15 CET	Sastanak s asistentima i poslijedoktorandima	Meeting with teaching assistants and postdoctoral researchers
11:15 - 11:30 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
11:30 - 12:00 CET	Sastanak s voditeljima znanstvenih projekata	Meeting with the heads of research projects
12:00 - 12:15 CET	<i>Pauza</i>	<i>Break</i>
12:15 - 12:45 CET	Organizacija dodatnog sastanka o otvorenim pitanjima - prema potrebi	Organisation of an additional meeting on open questions, if needed
12:45 - 13:30 CET	<i>Interni sastanak članova stručnog povjerenstva</i>	<i>Internal meeting of the expert panel members</i>
13:30 - 13:45 CET	Završni sastanak članova stručnog povjerenstva s dekanom, prodekanima i tajnicom Fakulteta	Exit meeting of expert panel members with the dean, vice-deans and faculty secretary
13:45 - CET	<i>Interni sastanak članova stručnog povjerenstva - ocjenjivanje prema standardima kvalitete</i>	<i>Internal meeting of the expert panel members - assessment according to quality standards</i>

SAŽETAK

Stručno povjerenstvo impresionirano je predanošću i profesionalnošću s kojima visoko učilište provodi svoje brojne i raznovrsne akademske i nastavne aktivnosti. Stručno povjerenstvo također bi htjelo zahvaliti visokome učilištu na svesrdnoj podršci koju je osoblje fakulteta pružalo tijekom cijelog postupka vanjskog vrednovanja, čime je Stručnom povjerenstvu uvelike pripomoglo pri ispunjavanju njegovih zadaća.

Stručno povjerenstvo pohvaljuje čvrstu nakanu visokog učilišta da teži sve većoj izvrsnosti u nastavnoj i znanstveno-istraživačkoj djelatnosti te je svjesno jasnog i postupnog napretka koji visoko učilište u tome pogledu očitostvaruje. Stručno povjerenstvo s lakoćom je utvrdilo i zabilježilo brojne primjere dobre prakse svojstvene upravo ovom visokom učilištu. Stručno povjerenstvo uvjeren je da su strateške odluke koje visoko učilište donosi u cilju postizanja svojih ciljeva obećavajuće te da će i ubuduće urađati plodom.

Stručno povjerenstvo također pohvaljuje proaktivan pristup visokog učilišta i spremnost na uvođenje promjena na bolje, kao i odluku da uči iz prošlih pogrešaka. Napore visokog učilišta ne prepoznaje samo Stručno povjerenstvo, nego i alumniji, vanjski suradnici i vanjski dionici te, ništa manje važno, i sami studenti. Stručno povjerenstvo također zaključuje da svijest visokog učilišta o potrebi osuvremenjivanja kampusa i infrastrukture, kao i napredak koji je u tome smislu već ostvaren, predstavljaju dobar temelj za daljnja poboljšanja.

Budući da težnja za izvrsnošću nikad nije statično stanje, nego po svojoj prirodi kontinuiran proces, Stručno povjerenstvo u svojoj je analizi utvrdilo brojna područja koja bi valjalo unaprijediti i u njih uložiti dodatne napore te je u skladu s time formuliralo svoje preporuke. Stručno povjerenstvo u ovome pogledu sebe doživljava kao partnera visokog učilišta te je sukladno tome pomno izradilo preporuke koje su istodobno konstruktivne i realistične.

Sukladno svemu ranije navedenom, Stručno povjerenstvo zaključuje da je u većini standarda obuhvaćenih vanjskim vrednovanjem visoko učilište ostvarilo ukupno zadovoljavajuću razinu kvalitete, a u pojedinim standardima i visoku razinu kvalitete. S druge pak strane, minimalnom razinom kvalitete ocijenjeno je tek nekoliko zasebnih područja, dok ni jedna tema nije ocijenjena nezadovoljavajućom razinom kvalitete.